

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra muzikologie

Orchestr olomoucké posádky v letech 1945–1988

Olomouc Garrison Orchestra during 1945–1988

Diplomová práce

Tomáš Koutný

Vedoucí práce: doc. PhDr. Eva Vičarová, Ph.D.

Olomouc 2014

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu literatury. Souhlasím, aby tato práce byla uložena a zpřístupněna ke studijním účelům na Univerzitě Palackého v Olomouci.

V Olomouci dne 28. dubna 2014

Tomáš Koutný

Rád bych poděkoval pracovníci olomouckého Správního archivu Armády ČR paní Jaroslavě Kubalové za ochotnou pomoc a panu Otto Vymětalovi za poskytnutí cenných informací. Zvláštní poděkování patří vedoucí práce doc. PhDr. Evě Vičarové, Ph.D. za trpělivost, podnětné rady a příkladné vedení.

OBSAH

ÚVOD	6
STAV BĀDÁNĪ	8
1. K VOJENSKĚ HUDEBNĪ SLUŽBĚ V ĀESKOSLOVENSKU PO ROCE 1945	12
2. K VOJENSKĚ HUDBĚ V OLOMOUCI DO ROKU 1945	16
3. POĀÁTKY ĀINNOSTI POD VEDENĪM ANTONĪNA DRAŹILA A ROBERTA	
ŠĀLKA (1945–1952)	18
3.1 SluŹebnĪ akce	20
3.2 VojenskĚ koncerty.....	24
3.3 OstatnĪ mimosluŹebnĪ produkce.....	32
3.4 SpoluprĀce s mĪstnĪmi kulturnĪmi institucemi	35
3.4.1 MoravskĀ filharmonie.....	35
3.4.2 UĀitelskĪ orchestr, Nešvera, Orlice, Vlastimila a hudebnĚ edukaĀnĪ Āinnost vojenskĚ hudby	39
3.4.3 SpoluprĀce se školnĪmi tĚlesy.....	43
3.4.4 MĚstskĚ divadlo	45
3.4.5 OlomouckĪ rozhlas.....	46
4. DEVATENĀCTĪLENNĀ PLUKOVNĪ HUDBA A NĀVRAT ROBERTA	
ŠĀLKA (1953–1962)	48
4.1 Produkce na veřejnosti	52
4.1.1 ObdobĪ 1953–1956	52
4.1.2 ObdobĪ 1957–1962	53
4.2 SpoluprĀce s mĪstnĪmi kulturnĪmi institucemi	56
4.2.1 MoravskĀ filharmonie.....	56
4.2.2 MĚstskĀ hudba	57
4.2.3 OlomouckĪ dechovĪ orchestr	59
5. ĒRA JINDŘICHA ZBOŹĪNKA (1962–1973)	60
5.1 Produkce pro armĀdu	61
5.2 SoutĚŹe a festivaly.....	64
5.3 MimosluŹebnĪ Āinnost	66
5.3.1 PromenĀdnĪ koncerty v sadech	68
5.3.2 Hudba pro radost	71
5.4 SpoluprĀce s mĪstnĪmi kulturnĪmi institucemi (mimo sĀlistů DOS).....	75

5.4.1	Moravská filharmonie.....	75
5.4.2	Československá televize a rozhlas.....	77
6.	<i>POD TAKTOVKOU OTTO VYMĚTALA (1973–1988)</i>	79
6.1	Produkce pro armádu	82
6.2	Produkce pro veřejnost.....	84
6.3	Spolupráce s místními kulturními institucemi (mimo sólistů DOS).....	87
6.3.1	Moravská filharmonie.....	87
6.3.2	Československý rozhlas.....	89
7.	<i>ANALÝZA VYBRANÝCH DĚL</i>	94
7.1	Antonín Žvábek – Věnovaná.....	94
7.2	Václav Dobiáš – Slavnostní přehlídkový pochod	95
	<i>ZÁVĚR</i>	99
	<i>RESUMÉ</i>	102
	<i>SUMMARY</i>	103
	<i>ZUSAMMENFASSUNG</i>	104
	<i>ANOTACE</i>	105
	<i>SEZNAM LITERATURY A PRAMENŮ</i>	106
	<i>PŘÍLOHA</i>	110

ÚVOD

V Olomouci se v dřívějších dobách údajně tradovala anekdota, že pokud člověk hodí z ochozu místní radnice krejcar, dopadne buď na hlavu vojáka, kněze, studenta anebo do klína ženě uvolněnějších mravů. Tyto čtyři skupiny totiž tvořily nemalé procento obyvatelstva středomoravské metropole. Zatímco hudba na univerzitě a v olomoucké katedrále již byla poměrně dostatečně probádaná (a myšlenka zmapovat případnou hudbu v údajně pověstných olomouckých nevěstincích jistě také nezní nezajímavě), v případě výzkumu hudby u olomouckého vojska po roce 1945 zatím muzikologové nevěnovali této oblasti dostatečnou pozornost. A přitom se jednalo právě o armádní kapely se svojí dlouhou tradicí, dobrou uměleckou úrovní a snadnou dostupností, které nejen v Olomouci, ale i mnoha jiných posádkových městech výraznou měrou přispívaly k rozvoji kulturního života a zároveň i hudební edukaci místních obyvatel.

Hlavní záměr této práce tedy spočíval ve zmapování činnosti vojenského orchestru působícího v rámci olomoucké posádky v období let 1945–1988, a to jak po vnitřně-organizační tak i umělecké stránce. Cílem bylo podat nejen faktografický popis veškerých aktivit, ale pokusit se také o co možná nejobektivnější zhodnocení umělecké úrovně a také významu a vlivu na tehdejší kulturní život. Výsledkem by tedy měl být plastický a komplexní obraz o organizaci, chodu a funkci sledovaného vojenského hudebního tělesa v místním i celorepublikovém kontextu.

Úvodní kapitola ve stručnosti nastiňuje organizační vývoj vojenských orchestrů v Československu po druhé světové válce, s důrazem kladeným zejména na změny v direktivně určeném počtu hudebníků a s tím spojeným nástrojovým obsazením jednotlivých armádních kapel. Následující pasáž pak v kostce zmiňuje výskyt a funkci vojenských hudeb v Olomouci do roku 1945.

Těžiště práce spočívá ve čtyřech kapitolách chronologicky členěných podle funkčních období osobností, které stanuly na pozici kapelníka či dirigenta orchestru. V těchto pasážích je pojednáno o organizační struktuře tělesa a změnách v redislokacích sídla hudby v rámci Olomouce; větší pozornost je však věnována vlastní umělecké činnosti vojenské kapely v jednotlivých obdobích. Text reflektuje produkce služebního a především civilního charakteru a tato vystoupení následně hodnotí na základě dostupných dobových recenzí uvedených v místním tisku. Opomenut není ani případný

výskyt jiných vojenských hudeb v Olomouci či problematika repertoáru. Každá z pasáží navíc předkládá stručné medailonky některých kapelníků a dirigentů či odkazuje čtenáře na již zpracovaná slovníková hesla. Pozornosti pak neuniká ani spolupráce vojenského orchestru s místními kulturními institucemi, a sice s Moravskou filharmonií Olomouc, Městskou hudbou, Olomouckým dechovým orchestrem, pěveckými sbory, Učitelským orchestrem, pěvci zdejšího divadla či s Československým rozhlasem i televizí. Jednotlivé kapitoly jsou proporčně nevyvážené. Jedná se však o záměr, který má za cíl poukázat kupříkladu na široké spektrum aktivit vojenské hudby v druhé polovině čtyřicátých let a naopak na poněkud jednotvárnou činnost orchestru v letech padesátých. Podobně nesouměrně se jeví i oblast prováděného repertoáru. V tomto smyslu je však příčinou nedostatečné proporcionality absence relevantního materiálu.

Mimo to také práce nastiňuje stručnou analýzu dvou drobných skladeb žánru polky a vojenského pochodu, které sledované hudební těleso na svých produkcích často uvádělo. Cíl nespočíval v co možná nejdetajnějším rozboru obou děl; hlavním záměrem bylo spíše demonstrovat na modelových příkladech charakteristické znaky polky zkomponované cíleně pro dechový orchestr a naopak podchytit specifika atypického vojenského pochodu.

Příloha pak předkládá partitury k uvedeným kompozicím a především pořady skladeb interpretovaných olomouckou vojenskou hudbou na promenádních koncertech ve Smetanových sadech v letech 1963–1971. Tento typ produkcí představoval i po roce 1945 jednu z nejvýznamnějších složek mimoslužební činnosti armádního orchestru, která se v Olomouci těšila velké přízni publika. Uvedený soupis je pak cenným východiskem pro případné další bádání.

STAV BĀDÁNĪ

Výzkum vojenské hudební služby se v české muzikologii stále pohybuje na okraji zájmu. Souhrnnější publikace podrobněji reflektující tuto oblast po roce 1945 zatím nevznikla a dosud vydaná literatura zabývající se daným tématem není příliš obsáhlá. Vzhledem k tomu, že ani k problematice vojenské hudby v Olomouci po druhé světové válce neexistuje téměř žádná literatura, je výsledný text především obrazem práce s prameny a s denním tiskem.

K zjištění obecných informací o vzniku a působení vojenských hudeb po roce 1945 byly využity především *Informační zpravodaje*, které vydává od roku 1979 Klub absolventů Vojenské konzervatoře – VHŠ a Svazu vojáků v záloze. V těchto nepravidelně vydávaných časopisech lze kromě jiného nalézt jednak nástin obecného vývoje vojenských orchestrů po 2. světové válce a také pojednání referující o umělecké činnosti jednotlivých armádních těles. Změnami v organizaci a systematizaci kapel se zabývá také studie Petra Stříšky pod názvem *Historie vojenských dechových hudeb a jejich vliv na vesnickou dechovou hudbu* zveřejněná v časopise *Naše muzika* (2013) a rovněž spis Jana Nerudy *85 let existence Vojenské konzervatoře – Vojenské hudební školy (1923–2008)*, který je součástí *Almanachu Vojenské konzervatoře* (Roudnice nad Labem 2008). Obě zmíněné práce jsou dostupné také online. Obecné historii vojenských hudeb se pak věnuje také disertační práce Roberta Šálka *Vojenská hudba, kulturní zbraň čs. armády* (Olomouc 1952).

V případě výzkumu vojenské hudby v olomouckém kontextu byla doposud vydána pouze jediná systematická (a zároveň i velmi podnětná) publikace *Rakouská vojenská hudba 19. století a Olomouc* (Olomouc 2002) Evy Vičarové, která mimo obecného vývoje podrobně mapuje výskyt kapel v olomouckém prostředí za dob rakouského mocnářství. Působením orchestrů pěších pluků ve středomoravské metropoli v období První republiky se pak zabývá bakalářská práce Tomáše Koutného *Vojenská hudba v Olomouci v letech 1918–1939* (Olomouc 2012). Kniha Milana Ryšavého *Pestré a choulostivé kapitoly z historie Moravské filharmonie* (Olomouc 2009) pojednává humornou formou o činnosti tohoto symfonického tělesa; krátká pasáž je zde věnována i umělecké spolupráci s vojenskou kapelou. Do časopisu *Region Věrovany* pravidelně přispívá Gustav Vožda, který v čísle 64 nastínil život tamějšího rodáka, kapelníka Jindřicha Zbožína. Medailonky některých dalších velitelů hudby lze

dohledat v internetové databázi *Českého hudebního slovníku osob a institucí*. Tvůrci těchto hesel jsou Bohumil Pešek a Eva Vičarová.

Zmínky o aktivitách vojenské hudby v Olomouci se objevují také v několika kvalifikačních pracích vzniklých na Univerzitě Palackého. V první řadě jde o bakalářskou práci Lukáše Krhánka *Robert Šálek – skladatel, kapelník a historik vojenské hudby v Čechách a na Moravě* (Olomouc 2011), v níž autor reflektuje jednak životní osudy tohoto významného muzikologa, skladatele, hudebníka a vojenského kapelníka a rovněž sleduje i jeho publicistickou a kompoziční činnost. Ve studii *Výchovně vzdělávací činnost Vojenské hudby Olomouc* (Olomouc 2012) Martina Vaňka je pak značně povrchním způsobem nastíněna historie olomouckého vojenského orchestru; v centru autorovi pozornosti stojí spíše oblast výzkumu edukačních aktivit tohoto tělesa v současnosti. Alice Ondřejková je autorkou rozsáhlé disertační práce *Olomoucké studio Československého rozhlasu – hudební redakce, vysílání, nahrávání a dramaturgie v letech 1949–1993* (Olomouc 2011), ve které mimo jiné pojednává i o rozhlasových nahrávkách realizovaných olomouckou i prostějovskou posádkovou hudbou v místním či ostravském studiu.

Velmi kvalitní a v mnohém inspirativní práce Tomáše Hrušky *Vojenská hudba v Brně, její historie a význam pro kulturní život města* (Brno 2012) vznikla na brněnské Katedře hudební vědy. Podrobně, avšak velmi přehledně a v logickém sledu, mapuje nejen působení tamějšího armádního hudebního tělesa, ale všímá si i vývoje vojenských hudeb v obecné rovině. Přínosná je především z hlediska možnosti komparace repertoáru, typu a četnosti produkcí i spolupráce s jinými institucemi.

Hlavním zdrojem pro vznik této práce se stala *Kronika Posádkové hudby Olomouc*, mapující činnost tohoto tělesa v letech 1945–1973. Autory tohoto rukopisu jsou s největší pravděpodobností bývalí kapelníci orchestru Robert Šálek a Jindřich Zbožínek. Ačkoli je v kronice řada zpráv uvedena s jistou časovou prodlevou, obsahuje značné množství relevantních a dále využitelných informací. Chronologicky popisuje chod a změny v organizaci i nástrojovém obsazení kapely a podrobně také zaznamenává hudební aktivity služebního i civilního charakteru. Vysokou výpovědní hodnotu mají především přiložené programy proménádních, celovečerních i služebních koncertů. Velmi přínosná je navíc i řada vložených dobových fotografií.

Hodnotný materiál se podařilo vypátrat ve *Správním archivu Armády ČR* v Olomouci. Místní vojenská hudba spadala až do roku 1997 pod velení Posádkové správy – svoji dokumentaci tudíž nepředávala samostatně. K našemu účelu tedy

posloužil *Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749*, konkrétně 28 šanonů z období let 1945–1989. V těchto kartonech se vyskytují především *Denní, Vnitřní, Tajné a Obyčejné rozkazy* či *spisy* velitelů a správců místní posádky, podávající zprávy nejen o platových podmínkách vojenských kapelníků a hudebníků, ale poskytující rovněž informace o běžném každodenním chodu orchestru.

Řadu informací lze jistě dohledat také z fondů pražského *Vojenského historického archivu*. Podle slov ředitele Josefa Zikeše je velmi pravděpodobné, že by se jistý pramenný materiál pro účely práce v této instituci našel. Archiv je však v současné době (z důvodu právě probíhající generální inventury a stěhování do nové budovy) až do září roku 2014 pro veřejnost uzavřen, a z tohoto důvodu tak nebylo možné využít jeho služeb. Vlastním archivem disponuje také Vojenská hudba Olomouc. Dle informací současného hlavního velitele Gustava Foreta však není v archivu této instituce uložen žádný materiál využitelný pro účely práce.

Sbírka plakátů koncertních vystoupení kategorie *E* a *G* je uložena ve Státním okresním archivu v Olomouci. Obsahuje poutače informující místní veřejnost nejen o produkcích vojenské kapely, ale také ostatních (i mimo olomouckých) hudebních těles.

Podstatnou pramennou základnu představuje dobový tisk. Obrovské množství údajů se podařilo nashromáždit především z období let 1945–1948, kdy v Olomouci pravidelně vycházela řada periodik, jako *Lidový večerník* (1945), *Osvobozený Našinec* (1945–48), *Čin* (1945–48), *Volné slovo* (1945–48), *Práce* (1945–55) či *Stráž lidu* (1945–92). Zhruba do roku 1950 uvedené listy (pokud tedy nebyly zrušeny) své čtenáře poměrně často informovaly o aktivitách vojenské hudby; stejně tak do značné míry reflektovaly i téměř veškeré kulturní dění v Olomouci. Novinové anonce pojednávající o činnosti orchestru sice byly v mnoha případech poněkud plytké, nicméně vedle těchto kusých oznámení se v tisku objevovaly i podrobnější články obsahující kupříkladu programy pořádaných koncertů nebo následné a velmi cenné kritické recenze. Informovanost se však radikálně změnila v průběhu 50. let, což jistě souvisí se změnou společenských hodnot, nově nastavenou kulturní politikou státu a také chápáním vojenského orchestru jen jako jakéhosi přežitku monarchistických a prvorepublikových tradic. Roku 1948 navíc došlo v Olomouci ke zrušení všech ideologicky nevyhovujících deníků, a při dalším výzkumu tak bylo nutné se (téměř) výhradně spolehnout na hláskou troubu místního Okresního výboru KSČ, tedy *Stráž lidu*. Ta nicméně o akcích za účasti vojenské hudby zpravidla neinformovala. Pokud se však přeci jen objevila drobná anonce, v drtivé většině případů se omezila na strohý komentář oznamující pouze místo

a čas dané produkce. Rapidní obrat pak nenastal ani v 60. letech, a stejně tak ani po vynucené normalizační obměně redakce.

Ke vzniku práce přispěl i měsíčník *Kdy-kde-co v Olomouci* (1956–1988), který zprvu předkládal zejména pořad kulturních akcí doprovázejících oslavy státních svátků a významných dnů. Od 2. poloviny 70. let však toto periodikum informovalo o místní armádní kapele pouze v rámci stručných oznámení avízového charakteru. Ojedinělé zmínky o aktivitách olomoucké vojenské hudby se pak vyskytují také ve *Zpravodaji lidových hudeb a společenské zábavy* (1982–1983) či *Informačním bulletinu* vydávaném v letech 1978–1984 Okresním výborem Svazu československo-sovětského přátelství. O společné produkci vojáků a Moravské filharmonie se zmiňuje *Kultura Přerova* (1963, 1967) a prostějovský *Kulturní zpravodaj* (1963), který navíc podává i drobné zprávy o veřejné koncertní činnosti Posádkové hudby Prostějov.

Jako velmi podnětné se ukázaly být rozhovory vedené s vytipovanými osobnostmi, z nichž vyniká zejména cenná výpověď Otto Vymětala, který v letech 1973–1988 vykonával funkci kapelníka Posádkové hudby Olomouc, a jehož vzpomínky a poznatky velmi dobře doplňovaly a obohacovaly nashromážděné pramenné údaje.

1. K VOJENSKÉ HUDEBNÍ SLUŽBĚ V ČESKOSLOVENSKU PO ROCE 1945

Práce na obrodě vojenské hudební služby, podobně jako na obnově celé Československé armády, započaly prakticky okamžitě po osvobození republiky. Již 10. května 1945 bylo zrušeno dosavadní vládní vojsko a pod vedením tehdejšího hudebního referenta a bývalého kapelníka olomouckého orchestru 6. pěšího pluku Václava Tomeše započala i likvidace dvanácti protektorátních vojenských hudeb.¹

Organizační činnosti směřující k obnově československých kapel zahájilo Ministerstvo národní obrany, které 4. června 1945 vydalo výnos v následujícím znění: „S okamžitou platností zřizuje MNO v sídle každé pěší divise vojenskou hudbu. Její složení: 1 kapelník, 1 dirigent a 42 hudebníků (rotmistrů, dělesloužících a mužstva). Kapelníka a dirigenta ustanoví MNO HSVO [Hlavní správa výchovy a osvěty – pozn. autora], hudebníky určí ze svých podřízených útvarů velitelství divise v první řadě z vojenských hudeb a kroužků již nyní stávajících. Vojenské hudby budou podřízeny náčelníku štábu divise. Toto opatření je prozatímní, jakmile to poměry dovolí, bude každý pluk mít svoji hudbu. [...]“² Uvedená koncepce, kterou prosazoval zejména tehdejší inspektor vojenských hudeb Jan Uhlíř, se inspirovala prvorepublikovými zkušenostmi a jejím cílem tedy bylo obnovení předválečného stavu. Kapely pak doplňovali nejen příslušníci zrušených hudeb vládního vojska, ale také muzikanti působící za války v zahraničních armádách či „předmnichovští“ absolventi Vojenské hudební školy.³ Velitelství jednotlivých posádek následně měla za povinnost doručit na Hlavní správu výchovy a osvěty Ministerstva národní obrany jmenný seznam všech hudebníků, kteří byli zařazeni u vojenských orchestrů s poznámkou, na jaké hrají nástroje. Tuto výzvu pak také otiskla téměř všechna olomoucká periodika.⁴

Vzhledem k tomu, že po roce 1945 byla vojenská hudební služba organizována de facto od základů, potýkala se zpočátku s řadou problémů, a to především z hlediska

¹ Hruška, Tomáš: *Vojenská hudba v Brně, její historie a význam pro kulturní život města*. Diplomová práce Katedry hudební vědy FF MU v Brně. Brno 2012, strana 51.

² Pešek, Bohumil: *Vojenské hudby v r. 1945*. Informační zpravodaj Klubu absolventů Vojenské konzervatoře – VHŠ a Svazu vojáků v záloze, číslo 99, strana 3 (září 2010).

³ Vojenská hudební škola v Praze byla mezi lety 1939–1945 zrušena. K obnovení její činnosti došlo k 1. lednu roku 1946. Viz Hruška, Tomáš: *Vojenská hudební škola v Roudnici nad Labem – historie, činnost a význam*. Bakalářská práce Katedry hudební vědy FF MU v Brně. Brno 2010, strana 25–28.

⁴ TMNO. – Čtk.: *Výzva posádkovým velitelstvím v Čechách a na Moravě*. Lidový večerník, ročník 1, číslo 6, strana 2 (21. 6. 1945), také Osvobozený Našinec, ročník 78, číslo 29, strana 2 (21. 6. 1945), také Stráž lidu, ročník 1, číslo 31, strana 3 (22. 6. 1945).

nevyhovujícího počtu muzikantů u jednotlivých orchestrů či nedostatečné nástrojové vybavenosti. Přesto v roce 1947 provozovalo v Československu svoji činnost celkem 36 převážně plukovních a divizních armádních hudebních těles. V průběhu následujících let však u některých z nich došlo k jejich redislukaci či úplné likvidaci a personální obsazení u těch stávajících bylo kupříkladu roku 1950 zredukováno na 30 hráčů.⁵

Období budovatelského úsilí a nadšení se neslo ve znamení značné fluktuace armádních složek, a tedy i vojenských hudeb. Z důvodu ratifikace Washingtonské smlouvy 4. dubna 1949,⁶ která fakticky předznamenala počátek vzniku Severoatlantické aliance, docházelo v Československu k značnému přemísťování ozbrojených sil směrem k západní hranici. Řada armádních orchestrů tak byla převelena i do těch míst, která stála na okraji kulturního či společenského dění a ve kterých nebyla zřejmá jakákoli tradice vojenské hudby. Překotné změny v lokaci i personální organizaci vyvrcholily roku 1951 vytvořením 35 plukovních kapel s plánovaným počtem devatenácti hudebníků s kapelníkem jako velitelem příslušné čety. Dirigentská funkce byla zrušena. Tato naprosto nekoncepčně zrealizovaná a z hlediska funkčnosti necitlivá reforma, inspirovaná sovětským modelem, znamenala odchod mnoha vojenských hudebníků do jiné služby či do civilu – jednotlivá tělesa totiž musela být vytvořena z direktivně určeného počtu devíti poddůstojníků z povolání a deseti o poznání méně hudebně kvalifikovaných vojáků základní služby.⁷ Nástrojové obsazení těchto tzv. „devatenáctek“ se pak samozřejmě silně zredukovalo. Sestávalo z jednoho Es klarinetu, třech B klarinetů, jediné B trubky, dvou Es trubek, jedné basové trubky, dále dvojice křídlovek, tenoru, barytonu, dvou helikonů, stejného počtu lesních rohů nebo trombonů a třech hráčů obsluhujících bicí nástroje (malý buben, činely, velký buben).⁸ Uvedená sestava tak naprosto vylučovala provádění jakýchkoli náročnějších symfonických děl. Ze strany státních orgánů se navíc upírala větší pozornost k menším armádním souborům, jejichž umělecká činnost a náplň do značné míry korespondovala z ideologického hlediska s představou tehdejšího socialistického režimu.

Počátky vedoucí k zásadní (a zároveň i pozitivní) změně v organizaci vojenské hudební služby sahají do roku 1956. Tato nová éra souvisí s vydáním předpisu Pěch V–

⁵ Neruda, Jan: *85 let existence Vojenské konzervatoře – Vojenské hudební školy (1923–2008)*. In: *Almanach Vojenské konzervatoře*. Roudnice nad Labem, 2008, strana 16. Dostupné online na <http://kavk.cz/pdf/almanach.pdf>, cit. 10. 4. 2014.

⁶ [Autor článku neuveden] *Historie NATO – Od prvních úvah až do současnosti*. Dostupné online na http://www.natoaktual.cz/na_zpravy.aspx?y=na_summit/vzniknato.htm, cit. 10. 4. 2014.

⁷ Hruška, Tomáš: *Vojenská hudba v Brně, její historie a význam pro kulturní život města*. Diplomová práce Katedry hudební vědy FF MU v Brně. Brno 2012, strana 53.

⁸ Tamtéž.

1, který kodifikoval personální i nástrojové obsazení vojenských orchestrů.⁹ Reformní idea, prosazovaná pod patronací tehdejšího inspektora vojenských hudeb Jana Fadrhony, se však podařila zcela zrealizovat až v roce 1960. V konečné fázi vyústila ve vytvoření 28 kapel s počtem příslušníků pohybujícím se v rozmezí 28 až 34 hráčů. V čele stál kapelník jako velitel hudby a do praxe byla opět uvedena také funkce dirigenta, jenž měl kromě ryze uměleckých aktivit povinnost řešit také organizační a případně i administrativní záležitosti.

Vydáním předpisu Sm–všeob–4 roku 1965 došlo k ustálení nástrojového obsazení u jednotlivých orchestrů a k rozdělení československých vojenských hudeb do tří základních kategorií podle počtu příslušníků – jednalo se o kapely plukovní (34 členů), divizní (38) a posádkové (44). Zároveň se také stabilizovala dislokace těles v rámci útvarů a posádek.¹⁰ Orchestry tvořili především absolventi Vojenské hudební školy a tabulkově byl určen také maximální počet vojáků základní služby. Kupříkladu čtyřiatřicetičlenná olomoucká vojenská kapela se tímto zařadila do skupiny plukovních hudeb.¹¹ Z hlediska nástrojového obsazení sestávala následovně: jedna flétna, hoboj, fagot a Es klarinet, šest B klarinetů, tři hráči na lesní roh, stejný počet helikonistů, čtveřice křídlovek, dva tenory a baryton, dále dvojice B trubek a Es trubek, jedna basová trubka, tři trombóny a tři hudebníci na bicí nástroje.¹²

Zásadnější změny nepřinesl ani předpis Všeob–7–1 vydaný roku 1971 a novelizovaný v roce 1980 jako Vševojsk–1–10 (který mimo jiné také vymezoval jednotlivým orchestrům celkovou oblast služební působnosti), a tudíž v období 2. poloviny 80. let existovalo v Československu celkem 24 vojenských kapel.¹³ Nicméně období po listopadu 1989 se vyznačovalo neustálými restrukturalizacemi a transformacemi nejen vojenských hudeb, ale i celé armády. U drtivé většiny stávajících armádních hudebních těles došlo k jejich likvidaci a s tím spojené i masivní redukci

⁹ Neruda, Jan: *85 let existence Vojenské konzervatoře – Vojenské hudební školy (1923–2008)*. In: Almanach Vojenské konzervatoře. Roudnice nad Labem, 2008, strana 16. Dostupné online na <http://kavk.cz/pdf/almanach.pdf>, cit. 10. 4. 2014.

¹⁰ Tamtéž, strana 21.

¹¹ Ačkoli olomoucký vojenský orchestr používal běžně (a od roku 1969 i oficiálně) název Posádková hudba Olomouc, z hlediska počtu členů spadal až do roku 1988 stále do kategorie plukovních respektive divizních kapel. V tomto smyslu tedy toto těleso posádkovou hudbou de facto nebylo.

¹² Hruška, Tomáš: *Vojenská hudba v Brně, její historie a význam pro kulturní život města*. Diplomová práce Katedry hudební vědy FF MU v Brně. Brno 2012, strana 56–57.

¹³ Neruda, Jan: *85 let existence Vojenské konzervatoře – Vojenské hudební školy (1923–2008)*. In: Almanach Vojenské konzervatoře. Roudnice nad Labem, 2008, strana 21. Dostupné online na <http://kavk.cz/pdf/almanach.pdf>, cit. 10. 4. 2014.

počtu vojenských hudebníků. V současné době se tak na území bývalé federace vyskytuje pouze pět vojenských orchestrů.¹⁴

¹⁴ Ústřední hudba Armády ČR, Hudba Hradní stráže a Policie České republiky, Vojenská hudba Olomouc, Vojenská hudba Ozbrojených síl SR Bratislava a Vojenská hudba Banská Bystrica.

2. K VOJENSKÉ HUDBĚ V OLOMOUCI DO ROKU 1945

Vojenská hudba je již po staletí nedílnou součástí Olomouce – města, které bylo díky své fortifikaci a strategické poloze vždy významnou vojenskou pevností. V průběhu historie sehrály vojenské orchestry při formování a rozvoji zdejšího hudebního života mimořádnou roli a zejména v 19. století se staly důležitou a nepostradatelnou složkou místního kulturního dění.¹⁵

Druhá polovina 19. a počátek 20. století – tedy období, které se z hlediska vojenské hudby často skloňuje jako „zlatý věk“ – pak v tomto smyslu zasáhla do značné míry i Olomouc. Kromě kapel rakouských pěších pluků, kterých se ve středomoravské metropoli objevilo nejméně na třiadvacet, zde působily jistý čas i orchestry sapérů, pluku husarů, hulánů, zeměbrany a jezdeckého, dělostřeleckého či polního mysliveckého pluku. Vojenské hudby za sebou v této době zanechávaly poměrně výraznou stopu a jejich význam byl skutečně markantní – často totiž vystupovaly na veřejnosti, a to na řadě míst, prezentovaly se širokým repertoárem a nezdá se také spolupodílely na bohatém uměleckém provozu mnoha olomouckých kulturních institucí (například městského divadla, hudebních spolků apod.).¹⁶

I za dob První republiky byly místní armádní kapely plnohodnotným a respektovaným činitelem zdejšího hudebního života. S meziválečnou Olomoucí jsou spjaty obzvláště orchestry pěších pluků č. 54 a 27, dále hudby 2. leteckého a 7. dělostřeleckého pluku a zejména hudba Hanáckého pěšího pluku č. 6. Až do konce roku 1937 ji vedl **Josef Háša**,¹⁷ osoba velmi respektovaná především z řad erudované olomoucké veřejnosti. Po jeho odchodu do zálohy stanul na kapelnické pozici **Václav Tomeš**,¹⁸ nicméně počátkem roku 1939 se této funkce ujal **Emanuel Kaláb**.¹⁹ 15. března téhož roku však byl celý 6. pěší pluk i se svojí hudbou – stejně jako celá československá armáda – rozpuštěn. Následkem ratifikace Mnichovské dohody, která vyústila ve vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava, sice působilo na okupovaném

¹⁵ Vičarová, Eva: *Rakouská vojenská hudba 19. století a Olomouc*. Olomouc 2002, strana 150–151.

¹⁶ Tamtéž, strana 98–111.

¹⁷ Josef Háša (narozen 16. července 1891 v Praze, zemřel 3. dubna 1979 v Olomouci), vojenský kapelník a skladatel. Podrobněji viz *ceskyhudebnislovník.cz*, heslo od Bohumila Peška a Evy Vičarové (24. listopadu 2009).

¹⁸ Václav Tomeš (narozen 7. dubna 1892 v Chrabercích, zemřel 30. listopadu 1971 v Praze), vojenský kapelník. Podrobněji viz *ceskyhudebnislovník.cz*, heslo od Bohumila Peška a Evy Vičarové (20. července 2009).

¹⁹ Emanuel Kaláb (narozen 16. května 1895 v Prostějově, zemřel 9. srpna 1982 tamtéž), vojenský kapelník, dirigent a skladatel. Podrobněji viz *ceskyhudebnislovník.cz*, heslo od Bohumila Peška a Evy Vičarové (5. února 2009).

území celkem dvanáct praporečních hudeb Vládního vojska, avšak ani jedna z nich již neměla své stálé sídlo v Olomouci.²⁰

Fotografie hudby 6. pluku Hanáčekého generála Janina mezi lety 1918–1920. Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc.

Hudební kroužek československého 7. pluku polního dělostřelectva v Olomouci, 1930. Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc.

²⁰ Koutný, Tomáš: *Vojenská hudba v Olomouci v letech 1918–1939*. Bakalářská práce Katedry muzikologie FF UP v Olomouci. Olomouc 2012, strana 20–22.

3. POČÁTKY ČINNOSTI POD VEDENÍM ANTONÍNA DRAŽILA A ROBERTA ŠÁLEKA (1945–1952)

Počátek činnosti hudby olomoucké vojenské posádky se datuje k 6. červnu 1945,²¹ kdy byl do Olomouce přemístěn kapelník tehdejšího orchestru 30. pěšího pluku ve Vysokém Mýtě **Antonín Dražil**.²² Nové těleso vzniklo jako hudební četa 7. pěší divize a ke dni 30. září 1945 došlo k jejímu přidělení k olomouckému pěšímu pluku č. 13.²³ Tato situace se původně zdála být jen dočasná; orchestr měl totiž ve středomoravské metropoli působit pouze prozatímně, jako vojenská hudba olomoucké posádky. Nicméně záhy se kapela stala hudbou místního 4. pěšího pluku a z Olomouce převelena nebyla.²⁴

Funkci kapelníka orchestru zastával nejprve Antonín Dražil, který jej vedl až do svého odchodu z činné služby 25. května 1951. Dne 1. července téhož roku byl kapelníkem jmenován **Robert Šálek**,²⁵ a současně se z kapely 4. pěšího pluku stala hudba 14. mechanizované divize. K 1. lednu 1953 pak Šálek toto místo opustil a odešel do Brna k tamější Posádkové hudbě.

Na pozici dirigenta hudby se nejprve objevil **Karel Mikuláščík**,²⁶ později pak od roku 1947 **Karel Pítra**. Ten místo zastával do 8. února 1951, kdy se stal kapelníkem vojenské hudby v Šumperku. Po něm převzal dirigentskou taktovku **Jindřich Zbožínek**,²⁷ který v lednu roku 1953 odešel taktéž do Šumperku, kde začal působit u tamější devatenáctičlenné plukovní kapely.²⁸

²¹ Pešek, Bohumil: *Vojenské hudby v r. 1945*. Informační zpravodaj Klubu absolventů Vojenské konzervatoře – VHS a Svazu vojáků v záloze, číslo 99, strana 6. Září 2010.

²² Antonín Dražil (narozen 7. dubna 1907 v Krásném Březně u Ústí nad Labem, zemřel 13. ledna 1981 v Olomouci), violoncellista, kapelník, pedagog a skladatel. Podrobněji viz *ceskyhudebnislovník.cz*, heslo od Bohumila Peška a Evy Vičarové (20. ledna 2009).

²³ *Rozkazy posádkového velitelství Olomouc pro rok 1945*. Rozkaz č. 81. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR, Spisový celek Posádkové správy č. 0749/16.

²⁴ Kronika Posádkové hudby Olomouc (dále jen KPHO), strana 2.

²⁵ Robert Šálek (narozen 11. června 1907 ve Víně u Prahy, zemřel 8. května 1975 v Brně), vojenský kapelník, skladatel a hudební teoretik. Podrobněji viz *ceskyhudebnislovník.cz*, heslo od Bohumila Peška a Evy Vičarové (14. července 2009).

²⁶ Karel Mikuláščík (narozen 31. prosince 1903 v Chrástěšově u Vizovic, zemřel 22. ledna 1970 v Praze), vojenský kapelník, dirigent a skladatel. Působil u hudby pěšího pluku č. 8 v Českém Těšíně jako helikonista a kontrabasista (1924), poté u vojenských hudeb v Užhorodě a Frýdku-Místku. V roce 1937 jmenován dirigentem hudby 26. pěšího pluku v Banské Bystrici, v období 1939–1947 zastával místo dirigenta v Kostelci nad Orlicí, Vysokém Mýtě, Bučovicích a Olomouci (1945–1947). Později působil jako kapelník u vojenské hudby v Chomutově (1947–1949), Mostě (1949) a Karlových Varech (1950). V letech 1951–1960 vedl Ústřední hudbu Československé armády v Praze. Autor řady drobných kompozic a instrumentací pro dechový orchestr. Viz KPHO, strana 6.

²⁷ Jindřich Zbožínek (narozen 25. října 1916 v Rakodavech, zemřel 19. října 1999), vojenský kapelník. Studoval hru na housle a křídlovku u Damiána Práška na VHS v Praze. Po absolvování vykonával službu

Antonín Dražil, kapelník hudby pěšího pluku č. 4 v Olomouci v letech 1945–1951. Foto
Kronika Posádkové hudby Olomouc.

Hudba měla své sídlo nejprve v Masarykových kasárnách (dnes Dům armády), odkud se 25. listopadu 1946 přestěhovala do kasáren Jánošíkových (dnes Umělecké centrum Univerzity Palackého). 28. března 1949 pak došlo k dalšímu přemístění kapely, tentokrát do prostoru bývalých vojenských pekáren (dnes objekt Podkova).²⁹

Primární funkce olomoucké vojenské hudby byla v tomto období podobná jako v jiných posádkových městech Československa; jednalo se především o plnění služebních úkolů vyplývajících z chodu nově vznikající armády. Opomíjeny však nebývaly ani mimoslužební aktivity orchestru, čili takové produkce, které citelněji

u vojenské kapely v Bratislavě, kde mimo to studoval na večerní malířské škole a také hru na trubku na tamější Hudební a dramatické akademii. V důsledku okupace v roce 1939 však studium přerušil a začal působit jako hudebník u vojenských hudeb v Benešově u Prahy a Čáslavi. V květnu 1944 byl podle svých slov „odsunut Němci do Itálie“, kde se živil jako malíř a hudebník. Po návratu do vlasti v červenci roku 1945 nastoupil nejprve k posádkovému orchestru do Brna a poté, 15. září téhož roku, k vojenské hudbě do Olomouce. V Olomouci mimo jiné navštěvoval hodiny klavíru na místní hudební škole a soukromě studoval také harmonii u Gustava Pivoňky. V roce 1951 se stal dirigentem olomoucké vojenské hudby a roku 1953 prvním kapelníkem nově vzniklého armádního orchestru v Šumperku. V průběhu let 1955–1962 působil jako dirigent u Posádkové hudby Brno, k 1. září 1962 pak byl ustanoven kapelníkem vojenské hudby v Olomouci. Do výslužby odešel 31. října 1973. Viz KPHO, strana 94–95.

²⁸ KPHO, strana 15.

²⁹ Tamtéž, strana 7–12.

zasahovaly do veřejného civilního života běžných obyvatel středomoravské metropole. V tomto smyslu lze zpravidla hovořit o těch akcích, k jejichž hudebnímu zajištění vojenskou hudbu angažovalo město nebo některá ze soukromých organizací. Je navíc velmi pravděpodobné, že za tuto službu musely privátní korporace zaplatit posádkovému velitelství náležitý poplatek.

3.1 SLUŽEBNÍ AKCE

Služební povinnosti, kterých se posádkový orchestr účastnil v průběhu celého kalendářního roku, nebyly primárně určeny veřejnosti. I z tohoto důvodu se pořádaly především v takzvaném Rudém domě (pravděpodobně se jedná o jeden z objektů na dnešní ulici Dr. Milady Horákové) nebo v mnoha rozličných olomouckých kasárnách. Nicméně v případech, kdy služební akce probíhaly na volném prostranství (např. u památníku Rudé armády v Čechových sadech, před Hanáckými kasárnami na Náměstí Republiky, na hlavním nádraží aj.), měli i náhodní kolemjdoucí možnost vojenskou kapelu sledovat. Vzhledem k tomu, že hudba poměrně často doprovázela zástupce různých delegací či samotné vojenské útvary při průvodu či přesunu městem, lze s lehkou dávkou nadsázky konstatovat, že melodie různých vojenských pochodů zaslechli obyvatelé většiny olomouckých ulic.

Hlavní služební aktivity tedy spočívaly zejména v doprovázení vojenských budiček, večerek, přísah a přehlídek, uvítacích aktů nebo průvodů a pietních vzpomínek na padlé vojáky. V těchto případech tkvěla úloha orchestru především v interpretaci československé a v pozdějších letech i sovětské hymny, několika vojenských pochodů, případně smutečních chorálů. Mimo to kapela taktéž zajišťovala hudební složku na armádních závodech či vojenských zahradních slavnostech a manifestacích v rámci vlastní posádky.

Na posádkovou hudbu byly podobně jako za dob První republiky kladeny nejvyšší nároky z hlediska vytíženosti při oslavách státních svátků a významných dnů. Pravidelně vystupovala především při oslavách narozenin a vzpomínkách na prezidenty Masaryka i Beneše, podílela se na slavnostech výročí osvobození, Velké říjnové socialistické revoluce (VŘSR), Svátku práce, konce 2. světové války, Slovenského národního povstání (SNP) či vzniku Československé republiky. Počínaje rokem 1949 také vykonávala služební povinnosti při oslavách Vítězného února, Mezinárodního dne

žen (MDŽ) či Měsíce československo-sovětského přátelství. Podobně vytížená byla také při různých armádních slavnostech, mezi kterými vynikalo výročí vzniku Československé i Rudé armády, bitvy u Bachmače a Sokolova nebo Dne dělostřelectva.

Kapela 4. pěšího pluku zpravidla procházela olomouckými ulicemi již v předvečer významné události při čepobití a následujícího dne obvykle provedla i budiček. Obě akce sice navazovaly na tradici z dob rakouského mocnářství, avšak v porovnání s obdobím monarchie neúčinkovala při těchto veřejných produkcích pouze zmíněná vojenská hudba, ale mnohdy i civilní olomoucké dechové orchestry. V několika případech se akce účastnilo i vícero souborů, a kupříkladu 8. listopadu 1947 při večerce, konané v rámci oslav 30. výročí Říjnové revoluce, prošli městem dokonce tři lampiónové průvody – první vyšel s hudbou Sboru národní bezpečnosti od Letova (bývalý areál vojenského opravárenského podniku v ulici Na Šibeníku), druhý od hlavního nádraží s hudbou železničních zřízenců. Třetí seřadiště se situovalo na dnes již zaniklém Ječmínkově náměstí. Odtud vyrazil průvod s vojenskou hudbou na Masarykovo (dnes Horní) náměstí, kde se následně všechna tři procesí setkala.³⁰ Nepodařila se bohužel dohledat jakákoli zmínka o prováděném repertoáru, proto se lze pouze domnívat, že při večerkách zazníval zpěv vojáků a vojenské signály. Ranní budiček pak hudba zřejmě ohlašovala ryčnými pochody. Trasa pochodu obvykle neprocházela pokaždé stejnými ulicemi, spíše byla volena jako okružní a situována především do centra města. Například 27. října 1945, při čepobití konaném v předvečer výročí vzniku Československé republiky, vyšla posádková hudba v 18 hodin z Masarykových kasáren (dnes Dům armády) a pochodovala Ztracenou ulicí na Masarykovo náměstí, dále ulicemi Pavelčákovou, Lidickou třídou (dnes třída Svobody) a poté Císařskou a Pekařskou na náměstí Republiky a náměstí Dr. E. Beneše (dnešní Žižkovo náměstí), načež se vrátila Husovou třídou a Komenského ulicí zpět do Masarykových kasáren. Doprovázelo ji také 40 vojáků jezdecké korouhve. Následujícího dne o šesté hodině ranní vykonala slavnostní budiček. Za zvuků vojenských pochodů opustila Masarykovy kasárny a podobně jako při předcházející večerce se vydala Ztracenou ulicí na Masarykovo náměstí. To obešla po celém obvodu a pochodovala zpět Anglickou třídou (dnes Ostružnická ulice) k velitelství sboru

³⁰ *Olomouc oslaví 30. výročí Říjnové revoluce*. Osvobozený Našinec, ročník 80, číslo 258, strana 5 (7. 11. 1947). Autor článku neuveden.

(pravděpodobně objekt na nároží dnešní Kosinovy ulice a Nábřeží Přemyslovců), kde zahrála jistou koncertní skladbu. Odtud se vydala zpět do svých kasáren.³¹

Státní oslavy se samozřejmě neobešly bez přehlídky útvarů a slavnostního defilé, které za znění vojenských pochodů zpravidla vykonal posádkový velitel na Náměstí Rudé armády (dnes Dolní náměstí) či před památníkem Rudé armády. Mimo to pak na obou těchto tradičních místech také probíhaly přísahy nových rekrutů na státní vlajku, obvykle zakončené interpretací státní hymny. Při řadě státních oslav hudba 4. pěšího pluku provedla i promenádní koncert na Masarykově náměstí nebo se spolupodílela na večerním kulturním programu.³² Nutno podotknout, že od pořádání samostatných slavnostních akademií, určených pouze pro příslušníky armády a pozvané hosty, hudba postupně upustila. Až na výjimky tak byla většina z těchto produkcí přístupná olomoucké veřejnosti.

Fotografie hudby 4. pěšího pluku na nádvoří Jánošíkových kasáren, 1948. Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc

Smuteční slavnosti a pietní vzpomínky patřily mezi nejčastější služební povinnosti orchestru. Především se jednalo o účinkování při tryznách za padlé československé vojáky a panychidách za zemřelé příslušníky Rudé armády, umučené

³¹ Rozkazy posádkového velitelství Olomouc pro rok 1945. Rozkaz č. 84 ze dne 24. října 1945. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 16. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

³² Kupříkladu při oslavách založení Rudé armády dne 22. 2. 1946 provedla hudba 4. pěšího pluku pochod *Soldatušky* J. Uhlíře a Smetanovu *Slavnostní předeheru C dur*. Viz: *Rudá armáda v srdcích všeho lidu*. Stráž lidu, ročník 2, číslo 47, strana 1 (24. 2. 1946). Autor článku neuveden.

studenty a další oběti nacistické perzekuce. Tyto produkce se konaly nejčastěji u památníku Rudé armády, před jugoslávským mauzoleem v Bezručových sadech nebo na dvou olomouckých hřbitovech – vojenském v Olomouci-Černovíře a ústředním v lokalitě Neředín. Úkoly kapely 4. pěšího pluku pak spočívaly především v doprovodu čestné roty na určené místo, přednesu československé či i jiné státní hymny a zpravidla také v interpretaci smutečního chorálu. Po ukončení akce pak bylo obvykle povinností hudby doprovodit čestnou rotu zpět do kasáren. Ve většině případů kapela hrála chorál *Kol Slaven* D. Bortňanského. Existuje pouze jediná zmínka o jiné skladbě provedené při některé z pietních vzpomínek – při tryzně věnované vojákům padlým při osvobození města provedla hudba 7. dubna 1946 společně se zpěváky Žerotína Smetanovu sborovou kompozici *Sláva tobě, velký synu*.³³

Vzpomínce na padlé byla věnována také akce nazvaná Velikonoční mír, jejíž tradice se v Olomouci datovala od roku 1930. Poprvé se v osvobozené republice konala na Bílou sobotu roku 1946, kdy nejprve v jedenáct hodin zazněly z radničního ochozu fanfáry vojenských trubačů, a následně došlo za zvuků státní hymny ke vztyčení vlajky. Poté se jednotliví trumpetisté individuálně přesunuli na jedno z nároží olomouckých ulic, aby přesně v 11 hodin a 58 minut signálem Pozor oznámili Olomoučanům začátek dvouminutového ticha spojeného s modlitbou a vzpomínkou na padlé a popravené v obou světových válkách.³⁴ Na poměrně dlouhou tradici těchto každoročních pietních tryzen se však počínaje rokem 1948 již nenavazovalo.

Do konce 40. let se hudba pěšího pluku č. 4 několikrát zúčastnila také vojenských mší v kostele Panny Marie Sněžné. Zpravidla obstarala hudební doprovod při bohoslužbách pro vojáky ve velikonoční a vánoční době či účinkovala na novoročních pobožnostech.

Kupříkladu v průběhu roku 1947 hrála při obřadech na Bílou sobotu, Slavnost zmrtvýchvstání Krista i na Velikonoční pondělí. Nepodařil se sice dohledat soupis všech mešních písní, které kapela při těchto slavnostních bohoslužbách provedla, nicméně při nedělní Slavnosti vzkříšení zazněly v podání vojenské hudby tóny ambroziánského hymnu *Te Deum laudamus*.³⁵ 22. června stejného roku pak pořádal Spolek příslušníků bývalého olomouckého pěšího pluku č. 6 zádušní mši za popravené a

³³ v: *Slavnostní otevření čestné skupiny padlých hrdinů v Olomouci*. Osvobozený Našinec, ročník 79, číslo 79, strana 2 (3. 4. 1946).

³⁴ *Velikonoční mír v Olomouci*. Osvobozený Našinec, ročník 79, číslo 92, strana 4 (18. 4. 1946). Autor článku neuveden.

³⁵ *Posádkový kostel P. Marie Sněžné v Olomouci – Pořad velikonočních bohoslužeb*. Osvobozený Našinec, ročník 80, číslo 78, strana 5 (2. 4. 1947). Autor článku neuveden.

umučené členy tohoto regimentu. Po ranních pobožnostech v posádkovém kostele za účasti orchestru 4. pěšího pluku přišlo na řadu odhalení pamětní desky na budově Hanáckých kasáren. I tohoto aktu byla přítomna plukovní kapela, která při slavnostním odkrývání desky interpretovala chorál D. Bortňanského *Kol Slaven*.³⁶ Výčet vojenských bohoslužeb, realizovaných v průběhu roku 1947 v kostele Panny Marie Sněžné za doprovodu posádkové hudby pak ještě doplňuje listopadové rekviem za padlé příslušníky československé armády a děkovná pobožnost konaná u příležitosti ukončení roku dne 31. prosince.

Do kategorie služebních povinností orchestru patřilo bezpochyby také účinkování vojenské hudby při manévrech ve Vojenském výcvikovém prostoru Smilov (dnešní Vojenský újezd Libavá), kde zajišťoval kromě signální funkce také produkce pro vojáky. Pro příslušníky své posádky, především důstojníky, pak kapela často hrála na různých plesích a zábavních podnicích. Nutno zmínit také produkce hudby pěšího pluku č. 4 při armádních fotbalových i hokejových přeborech či vojenských pohřbech, ke kterým byla běžně vysílána i do vzdálenějších oblastí. Řady akcí se účastnila mimo vlastní posádku, a posluchači ji tak měli možnost slyšet kupříkladu při uvítacích aktech a manifestacích v Bruntále, Moravské Třebové, Ostravě, Zlíně, Novém Jičíně, Petrovicích u Hodonína či Trenčianských Teplicích.

3.2 VOJENSKÉ KONCERTY

Mezi jednu z nejvýznamnějších složek hudební činnosti vojenské hudby patřily bezpochyby vojenské koncerty. Tyto produkce, jak služebního tak i komerčního charakteru, se v Olomouci konaly prakticky během celého roku. Mimoslužební koncerty se od těch služebních z hlediska prováděného repertoáru nijak zásadně nešily, avšak při civilních akcích zpravidla nezazněla státní (a v mnoha případech i sovětská) hymna. Oba typy těchto produkcí bývaly obvykle volně přístupné širokému obecenstvu, a na řadě z nich se dokonce nevybíralo vstupné.

12. srpna 1945 vyšla v Osvobozeném Našinci následující zpráva: „*O dožínkových slavnostech se představí po 6 letech olomoucké veřejnosti vojenská kapela za řízení kapelníka por. Antonína Dražila, která bude účinkovat od 10.30 do 12 hod. při*

³⁶ *Kroužek příslušníků býv. p. pl. 6 "Hanácký" v Olomouci*. Osvobozený Našinec, ročník 80, číslo 129, strana 5 (4. 6. 1947). Autor článku neuveden.

*slavnostním koncertě na Masarykově náměstí.*³⁷ Ačkoli se armádní hudba představila olomouckému publiku již dříve, jednalo se v tomto případě o vůbec první veřejný vojenský koncert tohoto uskupení. Při vystoupení zazněla výhradně díla českých autorů, avšak podrobnější informace o provedeném programu noviny nepřinesly.

Ve Smetanových sadech se vojenské promenádní koncerty v průběhu druhé poloviny čtyřicátých a na počátku padesátých let pořádaly v Olomouci velmi nepravidelně a jejich frekvence – podle dochovaných materiálů – nebyla zdaleka tak četná. Zatímco v období První republiky vystupovaly v parku kapely pěších pluků během letní sezóny i několikrát do týdne, na konci čtyřicátých let a v letech padesátých zaznívaly tóny vojenské hudby na tomto tradičním místě spíše sporadicky. Nicméně ze záznamů je zřejmé, že se promenádní koncerty v největších sadech středomoravské metropole vcelku pravidelně konaly. Od května do srpna jim byl zpočátku vyhrazen čtvrteční pooběd a nedělní dopoledne, v pozdějších letech se ale tyto termíny už tak striktně nedodržovaly. Ve většině případů však vystupovala nevojenská uskupení, např. Městská hudba, hudba Sboru národní bezpečnosti, či novosadská dechová hudba. Koncem 40. let pak začalo v Olomouci vznikat také velké množství podnikových orchestrů, jako hudba železničářů, zaměstnanců dopravního podniku, poštovních zaměstnanců, orchestry závodů Milo, Sigma a celá řada dalších. Všechna tato uvedená seskupení pak jistě měla zájem na tom prezentovat své umění před olomouckou veřejností. Koncertovat v parku či před radnicí těmto tělesům zaručovalo, že jejich produkci uslyší nemalý počet posluchačů a že i případný finanční výnos nebude nezanedbatelný. Nemáme samozřejmě k dispozici přesná čísla o návštěvnosti těchto akcí, avšak lze předpokládat, že podobně jako za dob mocnářství a První republiky, tak i v tomto období si řada Olomoučanů nenechala tuto příležitost ujít.³⁸

Existuje pouze zanedbatelné množství krátkých a v podstatě i kusých zpráv, které jsou však důkazem toho, že i místní vojenská hudba ve Smetanových sadech účinkovala. Avšak pokud se přeci jen v místním tisku objevila zmínka o koncertu posádkové kapely v parku, v drtivé většině případů listy neuváděly prováděný repertoár. Z jediné obsáhlejší novinové anonce tak pouze víme, že při koncertu hudby v sadech

³⁷ TOS7: *První vojenský koncert v Olomouci*. Osvobozený Našinec, ročník 78, číslo 71, strana 5 (12. 8. 1945).

³⁸ Kupříkladu v červnu roku 1949 se na promenádním koncertu Městské hudby ve Smetanových sadech při vcelku lidovém vstupném 3 Kčs sešlo více než 1300 návštěvníků. Viz nt: *Městská hudba v Olomouci se líbí – Šíří národní a slovanské písně*. Práce, ročník 5, číslo 167, strana 4 (20. 7. 1949).

konaném v neděli dne 23. května 1946 se vybíralo vstupné 5 Kčs.³⁹ Je tedy otázkou, zda malé množství informací o pořádání vojenských promenádních koncertů v parku v období let 1945–1952 je reálným odrazem skutečnosti, nebo zda o tomto typu hudebních událostí místní tisk jen nereferoval.

Pravděpodobně právě z důvodu značné konkurence tedy posádkový orchestr koncertoval spíše na jiných místech Olomouce. Mezi lety 1945–1952 vystupovali vojenští hudebníci pro veřejnost především na Masarykově náměstí a na Náměstí Rudé armády, dále v Redutě, sálech Národního a Slovanského domu a prostorách Posádkového domu armády. Rovněž účinkovali na několika olomouckých stadionech – zimním, sokolském a Míru (dnešní Andruv stadion), vojenské plovárně na Envelopě, cvičišti na Neředíně a ve vojenské nemocnici sídlící v barokním areálu Klášterního Hradiska. Koncert armádního tělesa měli zájemci příležitost navštívit kupříkladu i v Novém divadle v Hodolanech, na Univerzitním náměstí (prostor před Uměleckým centrem UP), v zahradě holického pivovaru a po zásadních nejen politických změnách po roce 1948 také přímo na pracovištích některého z mnoha olomouckých závodů.

Řada vojenských koncertů se uskutečnila z iniciativy Posádkového velitelství. První akci tohoto typu velitelství naplánovalo již na 16. prosince 1945 do Reduty. Pod vedením kapelníka A. Dražila přednesla Dvořákovu baletní hudbu z opery *Rusalka*, Nedbalův *Valse triste*, Fučíkův valčík *Zimní bouře* a předehru *Marinarella* z pera stejného autora. Mimo to zazněla také polka *Lenka* J. Řídkého, *Trubač jízdy* J. Fadrhony a také blíže neupřesněné pochody R. Obruči a J. Uhlíře.⁴⁰ Kritika následně ohodnotila tento večer jako velmi vydařený a zároveň dodala: „*Posádková hudba přednesla pod vedením npor. kap. Antonína Dražila velice vkusně sestavený pořad skladeb, napsaných z větší části pro tento druh orchestru, z části úpravy. Provedení zasluhuje plného uznání. Orchester v skladbách, které kladou na jednotlivé nástroje značné požadavky, byl velmi dobře vyladěný, zvukově vyrovnaný, jednotlivé skupiny pečlivě propracovány; celek byl rytmicky velmi pružný a přesný a dynamicky plastický. Uznání zasluhuje, že tak mladé těleso předneslo vzorně skladby, které nejsou po obvyklém způsobu instrumentovány a i harmonicky jsou odvážnější, než tomu bývá u skladeb pro dechovou hudbu.*“⁴¹ Referent neopomenul okomentovat ani poctivý výkon

³⁹ *Promenádní koncerty ve Smetanových sadech*. Našinec, ročník 79, číslo 117, strana 2 (22. 5. 1946). Autor článku neuveden. Též: KPHO, strana 7.

⁴⁰ Č.: *Vojenský populární dechový koncert*. Osvobozený Našinec, ročník 78, číslo 176, strana 3 (16. 12. 1945).

⁴¹ Tamtéž.

kapelníka Dražila, který se rozhodl jedno číslo zopakovat a několik kusů mimo plánovaný program přidat: „*Tento koncert svědčil nejen o jeho dirigentském umění, temperamentu a vkusu při interpretaci skladeb, ale i o jemném smyslu pro barevnost a zvukové možnosti tohoto souboru, jemuž neprávem věnují skladatelé málo pozornosti a používají ho jen příležitostně, spíše jako doplněk symfonického orchestru, než jako soubor s možnostmi vlastního rozvoje, vyjímám-li pochody, některé tance, směs a úpravy předeher starších oper.*“⁴² Kladné hodnocení produkce tedy potvrdilo, že je v silách hráčů posádkové hudby provádět i náročnější symfonické skladby na patričné umělecké úrovni a že toto těleso tvoří zdatní instrumentalisté. Vzhledem k tomu, že tuto akci místní tisk ohlašoval jako *Vojenský populární dechový koncert*, je pravděpodobné, že řada uvedených skladeb zazněla v úpravě pro dechový orchestr. Po vojenských hudebnících se nicméně obecně vyžadovala znalost hry nejen na dechový, ale i smyčcový nástroj. Z jakého důvodu tedy nebylo užito smyčců, není zřejmé, avšak lze předpokládat, že v této době ještě orchestr nedisponoval dostatečným nástrojovým vybavením. Za zmínku stojí také relativně vysoké vstupné, které posádkové velitelství stanovilo v rozmezí 5 až 25 Kčs. Příslušníci armády pak zaplatili polovinu z příslušné ceny. Nutno ještě dodat, že v den samotného koncertu se konala i odpolední veřejná generální zkouška, jejíž návštěva byla zpoplatněna částkou 2 Kčs. Vybraná suma pak údajně směřovala pouze k úhradě režijních výloh.⁴³

Z poměrně malého množství kritických zpráv uvedených v tisku však víme i to, že hodnocení produkcí za účasti hudby nevyznělo vždy příznivě. Kupříkladu dne 27. listopadu 1949 se v Redutě uspořádal koncert realizovaný v rámci cyklu pořadů věnovaných Měsíci československo-sovětského přátelství. Na tomto večeru vystoupili jednak členové opery divadla M. Hůrská, O. Kubín, J. Mikulín a J. Budík a v samostatných blocích také posádkový orchestr pod vedením kapelníka Dražila. Při této příležitosti kapela přednesla čtyři kompozice B. Smetany – konkrétně *Slavnostní předeheru C dur* a symfonické básně *Vltava*, *Tábor* a *Blaník*. Neznámý referent sice zaregistroval, že na své možnosti a poslání se orchestr těchto náročných skladeb zhostil poměrně se ctí, avšak vznesl otázku, „...neměl-li by zaměřit soubor své síly k dílům jiným, které jednak odpovídají lépe možnostem souboru a jednak by doplňovala činnost

⁴² Č.: *Vojenský populární dechový koncert*. Osvobozený Našinec, ročník 78, číslo 176, strana 3 (16. 12. 1945).

⁴³ *Rozkazy posádkového velitelství Olomouc pro rok 1945*. Rozkaz č. 121 ze dne 7. prosince 1945. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 16. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

*MF a nekřížila se s ní.*⁴⁴ Zároveň však upozoroval velmi vysoký stupeň hudební vyspělosti některých členů kapely a v této souvislosti vyzdvihl především výkon hráče na pozici prvního lesního rohu.⁴⁵

K pořádání veřejných vojenských koncertů v Olomouci zpravidla nedocházelo nikterak nahodile, ale plánovaly se zejména k zajištění kulturního programu u příležitosti různých státních svátků či významných událostí. V těchto dnech pak obvykle hudba kromě řady dalších povinností uspořádala i koncert na Masarykově náměstí či přímo tematicky účelný pořad v některém z olomouckých sálů.

8. května 1946 se v rámci oslav prvního výročí konce války konala v prostorách dvorany Národního domu akce s názvem Osmý máj Moravské brigády. V tomto celovečerním pásmu vystoupilo několik uměleckých kolektivů a sólistů, mezi jinými také vojenský pěvecký soubor pod vedením Jiřího Švece a velký orchestr posádkové hudby, podle recenzí výborně řízený kapelníkem Dražilem. Vojenská hudba na úvod zahrála *Moravskou znělku* neznámého autora a následně doprovázela baletní soubor městského divadla. Provedeny byly *Alegorické tance* (s částmi Mír, Válka hrozí, Poroba, Odboj, Vítězná znělka), ke kterým zkomponoval hudbu olomoucký skladatel Ludvík Pelíšek. Po přestávce sehrál kolektiv z Divadla Oldřicha Stibora jednoaktovou hru s názvem *Moravská brigáda*, jejíž jednotlivé obrazy propojovala Pelíškova scénická hudba. Hudební doprovod opět obstaral, stejně jako při závěrečné *Májové revue*, posádkový orchestr. Celé pásmo zaznamenalo poměrně značný ohlas a přítomné obecnstvo jej údajně vřele přijalo.⁴⁶

Kromě vojenské hudby (v dechovém, smyčcovém či úplném obsazení) a vojenského pěveckého sboru účinkovala na několika akcích i menší hudební vojenská seskupení. Např. 20. ledna 1946 se v sále Rudého domu konal vzpomínkový večer k výročí úmrtí Vladimira Iljiče Lenina. Na programu se mimo jiné objevilo také vojenské smyčcové kvarteto v následujícím obsazení: J. Černý – 1. housle, A. Orsak – 2. housle, J. Zbožínek – viola a A. Dražil – violoncello. Hráči přednesli *Andante ze Smyčcového kvartetu F dur A. Dvořáka*.⁴⁷

Posádkový orchestr se také účastnil již prvního výročí oslav Slovenského národního povstání dne 29. srpna 1945. Při velké manifestaci na Masarykově náměstí nejprve provedla z radničního balkonu státní hymnu a poté zanotovala hymnickou píseň

⁴⁴ V. P.: *Z koncertních síní*. Stráž lidu, ročník 5, číslo 23, strana 9 (3. 12. 1949).

⁴⁵ Tamtéž.

⁴⁶ -r: *Osmý máj Moravské brigády*. Stráž lidu, ročník 2, číslo 114, strana 3 (17. května 1946).

⁴⁷ KPHO, strana 7.

Kto za pravdu horí. Po tradičních projevech a ukončení akce následoval koncert vojenské hudby před radnicí.⁴⁸ V následujícím roce se pořádání této akce ujala městská osvětová rada a umístila ji do prostor Reduty. Na programu se objevila koncertní čísla posádkového orchestru a místního Olomouckého kvarteta. Tato slavnost byla primárně určena olomouckým radním; ti však podle všeho o produkci nejevili přílišný zájem, čehož si všiml i recenzent podepsaný rodinými iniciálami Dr. J. K. a který toto vzniklé faux pas náležitě okomentoval: „*Zatímco na bankety a podobné atrakce jest zájemců přemíra, že se ani v banketních místnostech nemohou směstnat, na tuto slavnost přišlo z olomoucké reprezentace pouze dvacet občanů. Aby bylo sebráněno ostudě, byli narychlo přivoláni příslušníci olomoucké posádky, ale ani tato posila nedovedla ještě ani zdaleka naplnit sál. Situace byla vskutku trapná.*“⁴⁹ Po této „aféře“ se posádkové velitelství rozhodlo pořádat některé akce tohoto typu ve vlastní režii a z hlediska jejich lokalizace preferovalo plochu Masarykova náměstí. Osvědčil se i sál Posádkového domu armády, kde hudba 28. srpna 1949 při oslavách výročí SNP provedla valčík F. Zity *Do stratosféry*, směs písní A. Charosina s názvem *Rusko dneška* či píseň V. Dobiáše *Budujeme*. Na programu se objevila také směs A. Austa *Vzpomínka na Hašlera*, pochod z opery *Prodaná nevěsta* B. Smetany, nebo *Večer na moři* – valčík V. Vačkáře. V průběhu večera zazněla také *Svatba na východě*, pochodová píseň I. Dunajevského *Celý svět se směje* (ze stejnojmenného sovětského filmu), části z operety *Rose Marie* R. Frimla a také několik vojenských pochodů. Program nastudoval a úspěšně řídil dirigent J. Zbožínek, který po dobu srpna 1949, vzhledem k právě probíhající dovolené kapelníka Dražila, hudbě velel.⁵⁰ Za zmínku stojí, že naprosto stejný pořad zazněl již v předcházejícím dni na koncertu olomoucké hudby pěšího pluku č. 4 v Čelechovicích a rovněž i dne následujícího v Hanáckých kasárnách, kde tento program orchestr v rámci oslav SNP představil vojákům místní posádky.⁵¹

Řadu koncertů pořádaných v Olomouci posádková hudba koncipovala z hlediska dramaturgie tematicky – uvedený pořad skladeb pak obvykle býval ucelenější a mnohdy korespondoval i s vnitřní myšlenkou dané produkce. Kupříkladu při akci pro příslušníky vojska nazvané *Večer československo-sovětské kultury*, která probíhala ve znamení družby obou národů dne 16. ledna 1952, se objevil následující program: J. Fadrhons –

⁴⁸ *Oslava 1. výročí nár. povstání slovenského*. Lidový večerník, ročník 1, číslo 63, strana 3 (31. 8. 1945). Autor článku neuveden.

⁴⁹ Dr. J. K.: *Slavnost, jež začala i končila ostudou*. Osvobozený Našinec, ročník 79, číslo 198, strana 2 (31. 8. 1946).

⁵⁰ KPHO, strana 9.

⁵¹ Tamtéž.

Pochod samopalníků, I. Černěckij – *Pochod tankistů*, B. Smetana – *Ze studentského života*, V. Andrejev – *Babočka*, J. B. Foerster – polka a sousedská z opery *Debora*, P. I. Čajkovskij – *Ruský tanec*, A. Ljadov – *Ruský tanec*, A. Dvořák – *Slovanský tanec č. 4*, A. Chačaturjan – *Gopak*, I. Dunajevskij – pochod z filmu *Cirkus, Rožnovské hodiny, Kalinka*, R. Piskáček – *Směs československých písní*, J. Fadrhons – *Písně SSSR*, J. Chajt – *Všichni výše*, E. Toman – *Směr Praha*, A. Dvořák – *Oči lásky*, A. Krjukovskij – *Ja s komarikom pljasala*, O. Feldman – *Bojec RKKK*.⁵² Z uvedeného pořadu je zřejmé, že se při této příležitosti orchestr soustředil výhradně na díla domácích a sovětských autorů. Pod vedením kapelníka R. Šálka zaznamenalo celé pásmo množství pozitivních ohlasů a vyprodaný sál Posádkového domu armády byl důkazem kladného přístupu vojáků k hudbě. Šálek také referentovi představil svoji soukromou vizi: „*V přestávce jsme mluvili s kapelníkem s. Šálkem o plánech do budoucna. Sdělil nám, že má v plánu uspořádání takových koncertů pro nás každý měsíc, vždy s novým programem. Věříme, že tyto koncerty se budou těšit stejnému zájmu, jako ten první.*“⁵³ Je otázkou, do jaké míry se Šálkovi podařila tato představa realizovat. Počátkem následujícího roku totiž od olomoucké posádkové hudby odešel. Navíc se dochovala pouze jediná zmínka o uspořádání koncertu tohoto typu, a sice z 16. března 1952, kdy vojenská hudba vystoupila v Posádkovém domě armády. Na pořadu večera dramaturgicky zamýšleného jako večer tanečních melodií zazněl *Český tanec* (K. Weis), *Moravský tanec* (E. Axman), *Slovácký tanec* (V. Vačkář), *Slovenský tanec* (M. Smatek), *Ruský tanec* (P. I. Čajkovskij), *Gopak* (A. Chačaturjan), mazurka z baletu *Labutí jezero* (P. I. Čajkovskij), *Bulharský tanec č. 5 a 6* (G. Šebek), *Uherské tance* (J. Brahms) a *Slovanský tanec č. 16 a 3*.⁵⁴ Tuto akci však bohužel místní tisk zcela opomenul.

Mimoslužební aktivity místního vojenského hudebního tělesa se však, podobně jako služební činnost, neomezovaly pouze na oblast Olomouce, ale nezřídka se přesouvaly také do blízkého okolí – hudba koncertovala například v Lutíně (1945), Přerově (1946), Dolní Dlouhé Loučce (1947), Konici (1947), Městě Libavá (1948), Štěpánově (1949), Čelechovicích na Hané (1949) či Věrovanech (1949). V září roku 1945 se v Jívové spolupodílela na hudebním programu při otevření vůbec první dětské ozdravovny na Moravě. Účinkovala již při dopoledních bohoslužbách a po následném symbolickém předání sanatoria dětem koncertovala na veselici, které se podle odhadů

⁵² KPHO, strana 14.

⁵³ Navrátil, Jan: *Večer čs.-sovětské kultury*. Práce, ročník 8, číslo 20, strana 5 (24. 1. 1952).

⁵⁴ KPHO, strana 14.

zúčastnilo na tisíc návštěvníků.⁵⁵ Vystupovala také při kroměřížských oslavách 30. výročí založení bývalého 3. střeleckého pluku Jana Žižky z Trocnova dne 24. května 1947. Při slavnostní akademii konané ve skleníku v areálu tamější Květné zahrady provedla společně s místní hudbou 3. pěšího pluku Dvořákovy *Slovanské tance č. 1, 2, 4, 10 a 15* a Smetanovu symfonickou báseň *Blaník*. Nutno podotknout, že spojený orchestr dvou armádních kapel řídil Emanuel Kaláb, tedy poslední kapelník prvorepublikové vojenské hudby pěšího pluku č. 6 v Olomouci.⁵⁶

Při pobytu na manévrech ve Vojenském výcvikovém prostoru Smilov v červnu roku 1947 hudba uspořádala i čtyři koncerty pro veřejnost – jeden ve Městě Libavá, zbývající v dnes již zaniklých obcích Smilov, Stará Voda a Velká Střelná. Řadu skladeb pak vojenská hudba uvedla v tamějším amfiteátru, který sama vybuodovala. Kupříkladu v roce 1952 zazněly ve smilovském vojenském prostoru následující pochody: *Dále směle vpřed* (J. Kaliba), *Hrdinové Stalingradu* (S. A. Černěckij), *Varjag* (N. Ivanov-Radkevič), *Vojenský pochod* (K. Šťastný), *Kupředu, zpátky ni krok* (J. Seidl), *Marsz P.O.S. – Powszechna Odznaka Sportowa* (E. Maj) či *Svobodně vpřed* (J. Kalach). Mimo to obsahoval repertoár i řadu tanečních skladeb, polek (L. Šmolík – *Olomócká polka*, *Družstevnická polka*, F. Musel – polka pro dvě křídlovky *V podhradí*), valčíků (F. Mañas – *Sněžanky*, O. Nedbal – *Vinobraní*) nebo mazurek (P. I. Čajkovskij – mazurka z baletu *Labutí jezero*, V. Švejnoha – *Moravěnko milá*). Na programu se objevil také *Furiant* F. Škrobáka, *Kvapík* J. Kordy či *Gopak* A. Chačaturjana a součástí repertoáru byly také stylizace lidových a sovětských písní (*Okolo Súče*, *Rožnovské hodiny*, *Lásko*, *Bože lásko*, *Tálinskej rybník*, *Píseň o Dněpru*, *Kalinka*) či dokonce celé směsi písní a melodií (J. Fadrhons – *Písně SSSR*, B. Leopold – *Praha*, V. Mañas – *Šohajiček*, A. Charosin – *Rusko dneška*). Nastudování se pak dočkala kupříkladu i přehra k opeře *Němá z Portici* D. F. E. Aubera, *Slovanský tanec č. 4* A. Dvořáka nebo *Ruský tanec* P. I. Čajkovského.⁵⁷ Výčet děl provedených ve Vojenském výcvikovém prostoru Smilov z roku 1952 poukazuje na to, že se vojenští kapelníci v tomto období soustředili především na skladby domácích a sovětských autorů. Tato skutečnost však – vzhledem k tomu, že se vojenské hudby staly v pohnuté době padesátých let jedním z nástrojů státní propagandy – nepředstavuje nic překvapivého.

⁵⁵ *Otevření dětské ozdravovny v Jivavé*. Lidový večerník, ročník 1, číslo 68, strana 2 (6. 9. 1945). Autor článku neuveden. Též: *Nová ozdravovna v Jivavé otevřena*. Lidový večerník, ročník 1, číslo 72, strana 3 (11. 9. 1945). Autor článku neuveden.

⁵⁶ KPHO, strana 8.

⁵⁷ Tamtéž, strana 14.

Hudba pěšího pluku č. 7, 1951. Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc.

3.3 OSTATNÍ MIMOSLUŽEBNÍ PRODUKCE

Kromě koncertů pořádaných při příležitosti státních oslav či v režii posádkového velitelství účinkoval vojenský orchestr také při jiných civilních akcích. Hudbu angažovala pro své podniky například Jednota slovanských žen, Ústřední konsumní a úsporné družstvo „Budoucnost“, Svaz junáků a skautek, Československý svaz mládeže, představitelé Slovanského gymnázia či Palackého univerzity. Nejčastějším žadatelem však bývala místní samospráva. Vojenské hudebníky tedy měli Olomoučané možnost slyšet při Světovém dnu studentstva (1945), Olomouckých výstavních trzích (1948), Festivalu mírového budování kraje (1950), Filmovém festivalu pracujících (1952), nebo každoročních akcích nazvaných Týden dětské radosti. Kapela se podílela také na kulturním programu v rámci zahájení provozu tramvajové trati do Hodolan (1948), na krajské konferenci Komunistické strany Československa (1948), při slavnostním zahájení první pětiletky (1949) a celé řadě dalších. Ve většině případů se však nedochoval provedený repertoár ani jakékoli kritické komentáře.

Během období První republiky se kapely pěších pluků v Olomouci velmi často účastnily produkcí, jejichž vybranou částku ze vstupného věnovali pořadatelé na dobročinné účely. I po ukončení 2. světové války si soukromé organizace pro svoji charitativní činnost vojenskou hudbu najímaly. Vojáci tedy hráli mimo jiné pro potřeby olomoucké pobočky Svazu osvobozených politických vězňů a pozůstalých po obětech nacismu, Okresní péče o mládež, Československého červeného kříže či ve prospěch

vzdělávacího a podpůrného spolku Charlotty Masarykové. Výnosy z těchto akcí pak směřovali kupříkladu válkou postiženým Slezanům, sociálně slabým občanům nebo na zlepšení školního vybavení školy Na Vozovce v Olomouci. 23. března roku 1947 účinkovali také pro potřeby České sociální péče v Olomouci; v rámci této akce koncertovali od 10.30 do 12 hodin pod vedením A. Dražila na Masarykově náměstí. Na dobrovolných příspěvcích organizátoři shromáždili celkem 3.190 Kčs, a celá tato částka poté směřovala občanům zasaženým povodní v olomouckých předměstích Lazce a Nové Sady. Pro porovnání – ke stejnému účelu bylo téhož dne uspořádáno i vystoupení pražského Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého v sále Reduty, na kterém se vybralo „pouze“ 1.310 Kčs.⁵⁸

Jako dobročinný podnik koncipovali zprvu pořadatelé také akci s názvem Vánoční strom republiky, která se pravidelně pořádala na Masarykově náměstí, a na které každoročně účinkovala i hudba místní vojenské posádky. Slavnost byla obvykle zahájena kasacemi lesních rohů z radničního ochozu v podání příslušníků armádního hudebního tělesa, načež následoval promenádní koncert. Přesný soupis prováděných skladeb se sice nepodařil vypátrat, nicméně dle referencí v místním tisku zaznívaly především tóny vánočních koled.⁵⁹ Počínaje rokem 1950 se na rozdíl od dřívějších let upustilo od pořádání vánočních dobrovolných sbírek.⁶⁰ Vojenská hudba však i nadále při těchto akcích koncertovala.⁶¹ Vzhledem k tomu, že se tato produkce na otevřeném prostranství konala v prosinci, lze se domnívat, že v mnoha případech klesla okolní teplota pod bod mrazu. V takovýchto situacích pak jistě nemohl být výkon hudebníků z intonačního hlediska uspokojivý. Zrovna tak mohlo docházet k zamrznutí strojiva u žesťových nástrojů a v nejhorším případě i k prasknutí korpusu u některých nástrojů dřevěných, v mrazivém počasí k tomuto velmi náchylných. Na rozdíl od let minulých je současná praxe taková, že pokud teplota vzduchu klesne pod $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$, není vojenské těleso povinno při venkovních produkcích účinkovat.⁶²

Služeb posádkového orchestru místní korporace hojně využívaly i v plesové sezóně k zajištění hudebního doprovodu při řadě soukromých bálů a jiných merend.

⁵⁸ *Armáda ve prospěch postižených povodní*. Osvobozený Našinec, ročník 80, číslo 74, strana 5 (28. 3. 1947). Autor článku neuveden.

⁵⁹ Kupříkladu při rozsvícení vánočního stromu v Olomouci dne 14. prosince 1947 zahráli členové vojenské hudby koledu *Nesem vám noviny*. Viz sk: *Slavnostní rozsvícení vánočního stromu republiky v Olomouci*. Osvobozený Našinec, ročník 80, číslo 291, strana 5 (16. 12. 1947).

⁶⁰ V roce 1948 odevzdala z finančních darů shromážděných při koncertě u stromu částku ve výši 1.500 Kčs. Viz sa: *Olomouc dosud vybrala jen 34.000 Kčs*. Práce, ročník 4, číslo 289, strana 5 (11. 12. 1948).

⁶¹ P: *Vánoční soutěž okresů Olomouckého kraje*. Práce, ročník 6, číslo 288, strana 4 (8. 12. 1950).

⁶² Dle informací bývalého příslušníka Posádkové hudby Praha Miroslava Bureše ze dne 4. února 2014.

Z dochovaných záznamů víme, že vojenští muzikanti vystoupili na plesích Okresní organizace Československé strany lidové, Československé obce legionářské či Svazu brannosti. Podíleli se také na kulturním programu při Karnevalu umělců v Národním domě nebo Mikulášském večírku Československé sociální demokracie v Posádkovém domě armády. Ples poštovních zaměstnanců v březnu roku 1946 pak hudba 4. pěšího pluku zahájila příhodně fanfárami *Jede, jede poštovský panáček*.⁶³

Mimo uvedených komerčních produkcí využívaly služeb hudby 4. pěšího pluku také náboženské organizace, především představitelé katolické církve. Z jejich iniciativy se tedy i vojenská kapela přičinila o zajištění hudebního doprovodu ve smutečním průvodu konaném 7. března 1947 v rámci pohřbu olomouckého arcibiskupa L. Prečana. V květnu stejného roku pak za zvuků chorálu *Hospodine, pomiluj ny* vítala příjezd ostatků sv. Vojtěcha do Holice, načež následně stanula v čele procesí ubírajícího se přes Nové Sady směrem ke Katedrále sv. Václava. Před dómem opět přednesla svatovojtěšský chorál, státní hymnu a velehradskou píseň *Bože, cos ráčil*.⁶⁴

V prvních poválečných letech se po vojenských orchestrech vyžadovala náboženská nestrannost. Není proto překvapením, že se i olomoucká posádková kapela neúčastnila pouze katolických slavností, ale také akcí Církve československé husitské. Ta si místní plukovní kapelu najímala zejména pro zajištění vzpomínkových oslav na Jana Husa pořádaných na Andrově stadionu. Hodinu před samotným zahájením akce obvykle hudba na tomto místě koncertovala a následně slavnost zahájila interpretací husitského chorálu. Po obřadech zpravidla přednesla státní hymnu a po zapálení symbolické hranice také tradiční chorál *Hranice vzplála na břehu Rýna*.⁶⁵

Počínaje rokem 1950 se již neobjevují zprávy o participaci hudby 4. pěšího pluku při jakýchkoli náboženských slavnostech. Je tedy velmi pravděpodobné, že z důvodu nástupu komunismu, jehož ideologie razantně odmítala vstřícný postoj k náboženství, se účast kapely na tomto typu podniků nekompromisně zamítala.

⁶³ *Jede, jede poštovský panáček...* Osvobozený Našinec, ročník 79, číslo 51, strana 2 (1. 3. 1946). Autor článku neúveden.

⁶⁴ lu: *Svatý Vojtěch stanul na půdě Olomouce*. Osvobozený Našinec, ročník 80, číslo 110, strana 2 (11. 5. 1947).

⁶⁵ mz: *Oslavy M. J. Husa v Olomouci*. Práce, ročník 5, číslo 152, strana 4 (30. 6. 1949).

3.4 SPOLUPRÁCE S MÍSTNÍMI KULTURNÍMI INSTITUCEMI

3.4.1 MORAVSKÁ FILHARMONIE

Krátce po svém vzniku v roce 1945 navázala olomoucká vojenská hudba kontakty s (rovněž čerstvě založenou) Moravskou filharmonií. V létě roku 1945 se tehdejší ředitel Městského symfonického orchestru⁶⁶ Julius Žaloudek dohodl s A. Dražilem na tom, že v případě nedostatečného nástrojového obsazení uvolní vojenský kapelník pro potřeby tohoto symfonického tělesa některé hudebníky olomoucké posádkové hudby. Tato skutečnost pravděpodobně nebyla pro členy armádní kapely nijak zvlášť výhodná jak po umělecké tak i kariérní stránce; jednalo se však o významnou a důležitou personální výpomoc symfonickému orchestru, který tak měl v nouzových situacích zaručen přísun kvalitních, odborně vyškolených hráčů. Nicméně, nejen filharmonie, ale i posádková hudba se v prvních měsících své činnosti potýkala s nedostatkem instrumentalistů. Dražil tedy s Žaloudkem zároveň vyjednal, že členové Městského symfonického orchestru budou vykonávat doplňkovou vojenskou službu právě u místní posádkové hudby.⁶⁷ Nutno ale dodat, že se vedení filharmonie obracelo na vojenskou hudbu vždy pouze v těch nejnutnějších případech, a to zejména tehdy, pokud zrovna nebyl k dispozici vhodný hráč z divadla. Vojenští hudebníci, kteří s filharmonií účinkovali, pak samozřejmě za tuto výpomoc obdrželi patřičný honorář.⁶⁸

Kooperace těchto dvou hudebních uskupení však nestála pouze na vzájemné personální výpomoci, ale posunula se i do umělecké oblasti. Ambicióznímu Dražilovi se mezi lety 1945–1948 dokonce naskytlá příležitost několikrát Moravskou filharmonii na vybraných koncertech pohostinně dirigovat.⁶⁹

První zmínka o produkci, při které filharmonie využila služeb hudebníků posádkové kapely, se datuje k 27. říjnu 1945. Orchester společně s několika vojenskými

⁶⁶ Pod názvem „Moravská filharmonie“ smělo těleso vystupovat až od září roku 1945. Viz Pudelová, Martina: *Olomoucký hudebně-kulturní život v letech 1945–1948*. Bakalářská práce Katedry muzikologie FF UP v Olomouci, Olomouc 2011, strana 44.

⁶⁷ Ryšavý, Milan: *Pestré a choulostivé kapitoly z historie Moravské filharmonie*. Vydáno vlastním nákladem, Olomouc 2009, strana 39.

⁶⁸ Za zmínku také stojí srovnání platových podmínek vojenských muzikantů a členů Moravské filharmonie – zatímco kupříkladu v roce 1954 činil jeden měsíční plat vojenského hudebníka asi 2.100 Kčs, příjem člena filharmonie byl pouze dvoutřetinový a pohyboval se zhruba ve výši 1.350 Kčs. Dle informací Milana Ryšavého ze dne 14. října 2013.

⁶⁹ 27. 10. 1945 v Lutíně, 28. 10. 1945 v sále Reduty v Olomouci, 14. 8. 1946 na sokolském stadionu v Olomouci, 10. 5. 1947 v Novém Jičíně, 26. 10. 1947 opět v Redutě a konečně 5. 3. 1948 v olomouckém Městském divadle.

trumpetisty předvedl v Lutíně Smetanův cyklus *Má vlast*. O den později pak proběhla repríza, tentokrát v sále olomoucké Reduty v rámci oslav vzniku Československa.⁷⁰ V tomto smyslu nelze opomenout tu skutečnost, že v obou případech řídil Moravskou filharmonii právě kapelník olomoucké vojenské hudby A. Dražil. Jako vůbec první hostující dirigent tohoto symfonického tělesa údajně „...přistoupil k dílu s velkou uměleckou odpovědností, provedení vyznačovala jasná, pevně skloubená výstavba jednotl. symfonických básní, propracování dynamických odstínů a gradací z vroucí zpěvnosti do prudkého dramatického vypětí, zdůrazněného zejména v závěru Šárky a hymnického Blaníku. Orchester reagoval citlivě na jeho výrazné gesto.“⁷¹ Dražila, v té době ještě poměrně neznámého dirigenta, tedy olomoucká kritika přijala vcelku vlídně. Nutno ještě doplnit, že pod jeho vedením zazněl stejný program na stejném místě a při stejné příležitosti také 26. října roku 1947. I v tomto případě doplnilo Moravskou filharmonii několik příslušníků posádkové hudby.⁷²

Hudba pěšího pluku č. 4 na podiu olomoucké Reduty, 1947. Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc.

⁷⁰ TOS: *Voják diriguje Mou Vlast*. Lidový večerník, ročník 1, číslo 111, strana 3 (27. 10. 1945).

⁷¹ Č.: *Slavnostní koncert k výročí národního svátku*. Osvobozený Našinec, ročník 78, číslo 137, strana 3 (30. 10. 1945).

⁷² KPHO, strana 8.

Mimořádným počinem se stala realizace monstrekoncertu při slavnosti zvané Dožatá na Hané, konaného 14. srpna 1946 v Olomouci. Původně se tato akce koncipovaná jako oslava zemědělské práce měla konat ve Smetanových sadech za účasti dvousetšedesátičlenného symfonického orchestru, složeného z členů Moravské filharmonie (i s dirigentem D. Doubkem), orchestru Městského divadla (dirigent I. Krejčí) a posádkové hudby (s kapelníkem A. Dražilem), a devadesátičlenného pěvecko-hudebního spolku Žerotína (včetně sbormistra E. Kutala). Vzhledem k tomu, že začátek podniku byl stanoven až na 20. hodinu, vyvstala nutnost zajistit do Smetanových sadů patřičné a kvalitní osvětlení. Pořadatelé si však uvědomovali technickou náročnost tohoto projektu, a proto bylo dva dny před zahájením této kulturní akce rozhodnuto o přemístění koncertu na sokolský stadion. Změnu místa konání učinili organizátoři zejména z toho důvodu, že „...ve Smetanových sadech nebylo by možno použití jako prostředku zvukomalby při koncertním čísle ‚1812‘ šesti děl, dále nebylo by možno znázornit požár Moskvy a konečně 300 členný sbor byl by tam značně stísněn. Také obecenstvo bylo by nuceno se tísniť pro nedostatek místa.“⁷³ Více než 10.000 návštěvníků, mezi nimiž se objevil i tehdejší ministr práce a sociální osvěty Zdeněk Nejedlý⁷⁴ či pravoslavný biskup Jeľefverij, mělo v úvodu možnost poslechnout si Sukův sokolský pochod *V nový život*. Po něm hrály spojené orchestry střídavě pod vedením jiného dirigenta Janáčkovy *Lašské tance č. 5 a 6* a Dvořákovy *Slovanské tance č. 1, 10 a 15*. V další části pořadu, ve které zazněl Dvořákův *Hymnus rolnictvu*, se k mohutnému tělesu přidal také sbor Žerotína. Poté následovaly dvě koncertní ouvertury – *Karneval* A. Dvořáka a *Noc na Karlštejně* Z. Fibicha. Z významných českých autorů však nezůstal stranou ani B. Smetana – orchestr provedl jednu z jeho „švédských“ symfonických básní *Valdštyňův tábor*. V závěrečné části programu pak přišla na řadu Čajkovského monumentální *Slavnostní předehra 1812*, v jejímž dramatickém závěru líčícím boj o Moskvu, její požár a Napoleonův ústup, bylo využito světlených efektů a tradiční dělostřelby. Dle dochovaných recenzí v tisku se jednalo o událost neobyčejných rozměrů, z hlediska počtu účinkujících v Olomouci do té doby nevídanou. Velmi příznivě pak vyznělo umělecké kritické zhodnocení celého monstrekoncertu, který „...byl skutečně požítkem pro všechny

⁷³ *Monstrekoncert na sokolském stadioně*. Čin, ročník 2, číslo 184, strana 2 (14. 8. 1946). Autor článku neuveden.

⁷⁴ *Haná příkladem celé republiky*. Stráž lidu, ročník 2, číslo 186, strana 2 (16. 8. 1946). Autor článku neuveden.

*přítomné, ať již hudebně více nebo méně vzdělané.*⁷⁵ Sám Nejedlý se následně nechal slyšet, že se na tuto akci velmi těšil a „...vyslechl si všechna prováděná díla sedě mezi občany nedaleko podia.“⁷⁶ Nabízí se však otázka, do jaké míry se Nejedlému pozdávaly Lašské tance. Není totiž žádným tajemstvím, že s Janáčkovým kompozičním myšlením zásadně nesouhlasil a i dlouho po skladatelově smrti jeho hudbu odmítal.

V porovnání s jinými olomouckými kulturními institucemi byla kooperace vojenských hudebníků s Moravskou filharmonií v období 2. poloviny 40. let vcelku intenzivní a této spolupráce obvykle vyústil v realizaci alespoň jednoho společného vystoupení za rok. K zajištění hladkého průběhu koncertu, pořádaného v rámci oslav 30. výročí založení sovětské armády, 30. výročí bachmačských bojů a 5. výročí bitvy u Sokolova, si filharmonie opět přizvala několik členů vojenské hudby. Akci pořadatelé spojili také s pietní vzpomínkou na T. G. Masaryka a naplánovali ji na 5. březen roku 1948 do Městského divadla. Kromě členů Moravské filharmonie a posádkového orchestru pak vystoupily ještě pěvecké sbory Žerotín a Nešvera. Pod taktovkou A. Dražila zazněly nejprve tři kompozice J. Suka – *Meditace na staročeský chorál Svatý Václave* v úpravě pro smyčcový orchestr, *Legenda o mrtvých vítězích* pro velký orchestr a pochod *V nový život* pro velký orchestr a smíšený sbor s využitím dodatečně přibásněného textu P. Kříčky. Po přestávce následovaly dvě Dvořákovy předehry – *Husitská* a *Můj domov* a Čajkovského *Slavnostní předehra 1812*. Vzhledem k tomu, že se akce pořádala v Městském divadle, nebylo pravděpodobně možné použít v závěrečné skladbě i obvyklých zvukových efektů. Dirigent Dražil se však své úlohy zhostil velmi dobře, prokázal své několikaleté zkušenosti i vlastní muzikálnost.⁷⁷

S filharmonií pak ještě vojáci spoluúčinkovali o dva roky později, 28. listopadu roku 1950. V rámci 5. abonentního koncertu doplnila skupina vojenských trubačů symfonický orchestr při provedení Respighiho *Římských pinií* a v předehře k opeře *Benvenuto Cellini* H. Berlioze.⁷⁸ Tato výpomoc ze strany vojenské hudby však byla na dlouhou dobu poslední – další společné vystoupení členů posádkového orchestru a Moravské filharmonie se totiž realizovalo až po uplynutí téměř deseti let.

⁷⁵ *Haná příkladem celé republice*. Stráž lidu, ročník 2, číslo 186, strana 2 (16. 8. 1946). Autor článku neuveden.

⁷⁶ Tamtéž.

⁷⁷ jk: *Slavnostní monstrekoncert v Olomouci*. Čin, ročník 4, číslo 59, strana 5 (10. 3. 1948).

⁷⁸ KPHO, strana 12.

3.4.2 UČITELSKÝ ORCHESTR, NEŠVERA, ORLICE, VLASTIMILA A HUDEBNĚ EDUKAČNÍ ČINNOST VOJENSKÉ HUDBY

25. května 1949 otiskl deník Práce stručné oznámení zvoucí Olomoučany do sálu městské Reduty na monstrekoncert ku příležitosti uctění památky Bedřicha Smetany, který v týž den večer mělo pořádat Sdružení rodičů a přátel při I. národní škole v Olomouci na Vozovce.⁷⁹ Podle článku se organizátorům akce podařilo k tomuto účelu zajistit několik hudebních těles – místní vojenskou hudbu, učitelský symfonický orchestr při Okresním národním výboru, dále pěvecký sbor Nešvera, prostějovské pěvecké spolky Orlici a Vlastimilu a také operní pěvkyni R. Dražilovou. Pod vedením kapelníka A. Dražila pak měl být uveden program sestavený výhradně z vybraných Smetanových děl. Na této zprávě by za běžných okolností nebylo nic neobvyklého, kdyby se již předchozí den, tedy 24. května, neobjevila v periodiku Stráž lidu recenze kriticky hodnotící onu produkci.⁸⁰ Podstatná část tohoto článku však nereflektovala výkon vystupujících, ale pozastavovala se především nad velmi slabou návštěvou připisovanou špatné propagaci akce: *„V době, kdy vyhlasujeme ruku v ruce s hospodářskou pětiletkou také pětiletku kulturní a speciálně pětiletku Smetanovu, najde se v celé Olomouci sotva sto lidí, kteří navštíví koncert tak lidový, tak srozumitelný, tak únosný a při tom umělecky závažný, jako byl sobotní koncert. Kde zůstala armáda, jejíž prestižní podnik to především byl? Jak propagovali koncert kulturní referenti olomouckých závodních organizací mezi dělnictvem, co místní organizace KSČ nepocítily nutnost podpořit obětavý podnik svých soudruhů vojáků? Ať je vina na komkoli, sobotní koncert v redutě byl ostudou Olomouce.“*⁸¹ Uvedená kritika však nenechala chladným tehdejšího okresního osvětového inspektora Karla Doležala, jehož vyjádření k této situaci následně otiskl deník Práce v tomto znění: *„Ve své kritice monstrekoncertu vojenského a učitelského orchestru, uveřejněného v úterý dne 24. května 1949 pod titulem ‚Smetana lidu‘ ve Stráži lidu se kritik diví, že sál Reduty zel prázdnotou a volá k odpovědnosti všechny kulturní pracovníky Olomouce. Lomí rukama nad špatnou propagací tohoto podniku a nazývá ho ostudou Olomouce. Proč tomu tak bylo? Kulturní podnik, který má být oslavou jubilea Smetanova, je nutno připravit pečlivě ve spolupráci s kulturními a osvětovými pracovníky HAU [Hudební a artistická ústředna – pozn. autora], Uměním lidu a zejména osvětovou radou, která má o nich*

⁷⁹ *Koncert ve prospěch školy.* Práce, ročník 5, číslo 122, strana 4 (25. 5. 1949). Autor článku neuveden.

⁸⁰ *že: Smetana lidu?* Stráž lidu, ročník 5, číslo 121, strana 4 (24. 5. 1949).

⁸¹ Tamtéž.

přehled a koordinuje je. Uvedení činitelé se zpravidla dohodnou na vhodném datu a zařídí vše potřebné, aby koncert vyzněl tak, jak toho zasluhuje. Kdyby býval pořadatel monstrekoncertu zachoval tento postup, byl by se býval dověděl, že není pro takový podnik vhodný termín v době, kdy vrcholí soutěž tvořivosti mládeže, kdy Umění lidu týž večer dává jako dar k IX. sjezdu KSČ v divadle premiéru Smetanovy opery Dvě vdovy, kdy Sokol Nový Svět pořádá divadlo a MDO [Moravské divadlo Olomouc – pozn. autora] hrálo Jánošíka. Mimo to ústřední a osvětové rady ve spolupráci s Uměním lidu pořádaly tentýž den dopoledne a večer v Národním domě národopisné pásmo ‚Hanácký rok‘, který předvedl 40členný soubor hanácké krojované skupiny Sokola ve Slatinicích. Byl to podnik po stránce folkloristické velmi významný a těšil se velké pozornosti naplněného sálu. Všechny uvedené kulturní podniky byly již dávno předtím připravovány, než si umínili pořadatelé uspořádat monstrekoncert. Pořadatelé monstrekoncertu koncert připravili bez vědomí kulturních institucí a pracovníků sami, 5 dní před ním přinesli na ÚOR [Ústřední osvětová rada města Olomouce – pozn. autora] natištěné plakáty a teprve ve čtvrtek 19. května po 18. hod. (tedy 2 dni před večerem) žádali Umění lidu o propagaci podniku a o distribuci vstupenek po závodech. Na plakátech neměli ani uvedeno, kde možno vstupenky v předprodeji zakoupit. Závěrem možno říci, že celkem příprava tak významného podniku byla nedostatečná a odpovědnost za ‚ostudu Olomouce‘ nesou pořadatelé sami. Mají o jednu zkušenost více: bez spolupráce s kulturními pracovníky se nedají podobné podniky pořádat.“⁸² Svůj díl odpovědnosti však pravděpodobně nenesou jen pořadatelé, ale i olomoucká knihtiskárna Bohuše Valihracha, kde vznikaly plakáty určené pro propagaci této akce. V její dílně totiž patrně úřadoval šotek, protože ony zmíněné poutače mylně ohlašovaly jako den konání koncertu středu 25. května. Podle všeho se tedy v tomto případě jednalo o tiskovou chybu, kterou přebrala i Práce. Drtivá většina produkcí tohoto typu se totiž – právě z důvodu předpokládané vyšší návštěvnosti – v Olomouci zpravidla konala o víkendech. Definitivní rozřešení této otázky snad podává Kronika Posádkové hudby Olomouc, kde je datum monstrekoncertu uvedeno s největší pravděpodobností správně – tedy 21. květen 1949.⁸³

⁸² Doležal, Karel: *Nad neúspěchem smetanovského koncertu*. Práce, ročník 5, číslo 126, strana 6 (29. 5. 1949).

⁸³ KPHO, strana 9.

B. Smetana: V hudbě život Čechů.

SDRUŽENÍ RODIČŮ A PŘÁTEL ŠKOLY
PŘI I. NÁRODNÍ ŠKOLE NA VOZOVCE
V OLOMOUCI

pořádá ve středu dne 25. května 1949
v sále městské reduty v Olomouci

MONSTRE KONCERT

k uctění památky mistra

BEDŘICHA SMETANY

posádkové hudby a učitelského orchestru při
ONV v Olomouci. - Diriguje kapitán kapelník
Antonín Dražil.

Spoluúčinkují: R. Dražilová, operní a kon-
certní pěvkyně - prostějovské pěvecké spolky
„Orlice“ (sbormistr A. Grumlík), „Vlastimila“
(sbormistr Antonín Dražil) a „Nešvera“ z Olo-
mouce (sbormistr Jan Hub).

KNHTISKÁRNA BOHUŠE VALDRAHA V OLOMOUCI

Inkrimovaný plakát Monstrekoncertu k uctění památky B. Smetany za účasti vojenské hudby, pěveckých sborů Orlice, Vlastimila a Nešvera a operní pěvkyně Růženy Dražilové. Foto Kronika
Posádkové hudby Olomouc.

Ať tak či onak, na úvod tohoto koncertu věnovanému skladbám B. Smetany zazněla jeho *Slavnostní předehra*, kterou reprodukovala vojenská hudba spolu s učitelským orchestrem. Snad i vlivem poloprázdného sálu však podle ohlasů nevyzněla nikterak slavnostně a bez jakéhokoli elánu. Jako naprostý opak se jeví provedení následující směsi z opery *Prodaná nevěsta* v podání vojáků, která nejen recenzenta, ale i ostatní přítomné návštěvníky zaujala především díky své zajímavé a neobvyklé dechové instrumentaci. Armádní kapela poté doprovodila pěvkyni R. Dražilovou v písních *Nekamenujte proroky* a *Kdo v zlaté struny zahrát zná* z cyklu *Večerní písně* a také v árii *Blaženky* z opery *Tajemství*. Závěr první část pořadu pak obstaraly oba spojené

orchestry společně s pěveckými sbory Orlice, Vlastimila a Nešvera při realizaci Smetanovy *České písně* pro smíšený, mužský a ženský sbor s průvodem orchestru. Možná i díky podstatně mohutnějšímu zvukovému dojmu označila kritika provedení tohoto díla za vrchol celého večera. Po přestávce pořad pokračoval symfonickými básněmi *Vltava*, *Tábor* a *Blaník*. Zatímco část oslavující husitství se dočkala velmi příznivého hodnocení, poslední skladba z cyklu *Má Vlast* naopak početně slabě zastoupené publikum příliš neuchvátila.⁸⁴ Je poměrně na škodu, že z důvodu chybné a nedostatečné reklamy nenavštívilo tento ojedinělý monstrekoncert více hudbymilovných příznivců. Podobná akce tohoto druhu, při níž by společně účinkovala vojenská hudba s učitelským orchestrem či zúčastněnými pěveckými sbory, již totiž nikdy nebyla znovu realizována.

S učitelským symfonickým orchestrem a pěveckými spolky Orlice a Vlastimila sice vystoupila olomoucká vojenská hudba pouze při jediné příležitosti, avšak s těmito tělesy ji pojí mnohem hlubší pouto v osobě A. Dražila. Právě kapelník Dražil totiž v roce 1947 učitelský orchestr sestávající z několika pedagogů místních škol založil a řadu let i řídil. Je nutno zdůraznit, že právě s pomocí tohoto uskupení se Dražilovi podařilo rozvinout a v Olomouci i prakticky realizovat tehdy objevný systém výchovných koncertů.⁸⁵ Kromě několika dalších menších hudebních těles pak ve svém volném čase dirigoval také prostějovský ženský sbor Vlastimilu (od roku 1949). V březnu roku 1950 navíc požádali i zástupci Orlice na své výborové schůzi Dražila, aby se ujal vedení tohoto mužské pěveckého seskupení. Angažování vojenského kapelníka mělo pomoci oběma prostějovským spolkům, jejichž členové spatřovali v osobě jednoho společného dirigenta záruku plodné spolupráce mezi oběma tělesy.⁸⁶ Dražil tuto nabídku přijal, avšak oba sbory řídil jen krátce, do roku 1951, kdy byl z politických důvodů zatčen a uvězněn.

V hudebně edukační činnosti se A. Dražil neomezoval pouze na výchovné koncerty pro žáky a studenty škol, ale byl zastáncem vize, aby „...vojenská hudba seznamovala nejširší lidové masy s našimi i cizími klasiky a pomáhala tak při výchově lidu.“⁸⁷ Z jeho vlastní iniciativy tedy 22. března roku 1950 ve spolupráci se Sdružením rodičů a přátel školy při II. národní škole, sídlící v té době na Hrubanově (dnes

⁸⁴ že: *Smetana lidu?* Stráž lidu, ročník 5, číslo 121, strana 4 (24. 5. 1949).

⁸⁵ Kolář, Bohumír: *Před sto lety se narodil Antonín Dražil*. Dostupné online na <http://zpravodajstvi.olomouc.cz/view2.php?cislocclanku=2007040404>, cit. 9. 3. 2014.

⁸⁶ niv. Práce, ročník 6, číslo 60, strana 6 (11. 3. 1950). Název článku neuveden.

⁸⁷ ft: *Kapitán Antonín Dražil – kapelník vojenské hudby v Olomouci*. Práce, ročník 6, číslo 102, strana 15 (30. 4. 1950).

Mořické) náměstí, uspořádala vojenská hudba dva vzdělávací koncerty. Odpoledne v 15 hodin pro olomoucké žáky, večer od 20 hodin se stejným programem pro širší veřejnost. Kromě armádního orchestru na obou akcích vystoupila také R. Dražilová a taneční skupina polských studentů *Jedność*. Pořad skladeb provedených při obou produkcích ve velkém sále Národního domu pak byl následující: v úvodu doprovodila hudba údajně lehce zdravotně indisponovanou R. Dražilovou v blíže nespecifikovaných skladbách B. Smetany, A. Dvořáka a F. Škroupa. Poté zazněla kompozice W. Osmaňského *Biały Mazur*, při které se k posádkovému orchestru přidala také skupina *Jedność*. Následovaly *Pozdravy z Moskvy* S. Černěckého, *Milování* K. Pospíšila a směs nejznámějších Hašlerových skladeb nazvaná *Vzpomínka na Hašlera* z pera A. Austa. Oba koncerty, jejichž čistý výtěžek vojáci věnovali ve prospěch pořádající školy, se těšily značné pozornosti publika. Zejména večerní vystoupení bylo natolik úspěšné, že si dokonce přítomní návštěvníci bouřlivým potleskem vynutili na kapelníku Dražilovi zařazení několika přídavek. Také kritika chválou nešetřila. Podle ní vojenská hudba nastudovala a provedla všechny skladby s neobyčejnou pečlivostí a přesností. Sám Dražil pak navíc dle mínění posuzovatele „...*při obou koncertech ukázal, s jakou jistotou a smyslem i pro nejjemnější hudební odstíny dovede udržet početný soubor pod svou taktovkou, stejně tak jak jistě jej dovede spojit se sólovými zpěvními výstupy. ... Takových kulturních večerů v Olomouci víc!*“⁸⁸

Pro olomouckou vojenskou hudbu mohl představovat uvedený koncert jakýsi první impuls k pořádání dalších produkcí tohoto typu. Kolotoč pravidelných výchovných koncertů pro žáky místních škol se však vojenským hudebníkům podařil naplno uvést do praxe až ke konci 50. let. Tedy v době, kdy již A. Dražil pozici kapelníka tohoto orchestru nezastával.

3.4.3 SPOLUPRÁCE SE ŠKOLNÍMI TĚLESY

Přímá spolupráce armády a škol na hudebním poli sice byla v té době v Olomouci jevem spíše raritním, avšak na přelomu 40. a 50. let se podařila zrealizovat alespoň tři vystoupení, na kterých hudba 4. pěšího pluku pod taktovkou kapelníka Dražila či dirigenta Pitry doprovodila pěvecký či taneční soubor jedné z místních škol. První akce tohoto druhu se datuje k 5. květnu 1948. V rámci oslav Dne vítězství a 3.

⁸⁸ sk: *Koncert vojáků v Olomouci*. Práce, ročník 6, číslo 73, strana 9 (26. 3. 1950).

výročí osvobození Československa uspořádala Ústřední osvětová rada hlavního města Olomouce koncert v městské Redutě, na kterém společně vystoupila vojenská hudba se 120členným pěveckým sborem I. dívčí měšťanské školy Komenium. Tato produkce sestávala celkově ze tří částí – v prvním bloku nejprve přednesl sbor řízený svým dirigentem a zároveň ředitelem školy J. Horčíčkou samostatně několik úprav lidových písní z pera J. Jindřicha, A. Cmírala a F. Lýska. Následně se k pěveckému tělesu přidal úplný vojenský orchestr, aby tento dívčí sbor doprovodil v *Pochodu mládeže* J. Křičky a *Českých národních písní* O. Jeremiáše. Při obou skladbách stanul za dirigentským pultem tehdy štábní rotmistr K. Pitra, který zastoupil nemocného kapelníka Dražila. Pod jeho vedením pak orchestr „...podal vzornou ukázkou dobré spolupráce se sborem, neboť se všude dovedl přizpůsobiti křehkým dětským hlasům, které si i zde zachovaly svou přirozenost a nenásilné tvoření tónů.“⁸⁹ Tehdejší kritika kvitovala také vysokou uměleckou úroveň závěrečné části pořadu, v níž se představila pouze vojenská dechová hudba. Přítomný tiskový referent však ve své následné recenzi neuvedl pořad uvedených skladeb; pouze pochválil vojáky za to, že předvedli četnému publiku ukázkou dobré souhry i nástrojové vyrovnanosti.⁹⁰

V prvním roce vlády Komunistické strany Československa vystoupily s vojenským orchestrem také studentky místního Slovanského gymnázia. Při „Radostné manifestaci olomouckých studentů“, konané na Masarykově náměstí 5. listopadu 1948, zapěly za doprovodu hudby budovatelskou pochodovou píseň K. Háby *My jsme děti republiky*. Po odeznění několika projevů z úst zástupců různých korporací pak bylo toto veřejné setkání za světový mír zakončeno přednesem československé a sovětské hymny vojenským hudebním tělesem a pravděpodobně i mnoha přítomnými žáky a studenty.⁹¹

V této souvislosti nelze opomenout ani společné vystoupení hudby s žáky II. národní školy na Hrubanově náměstí. 7. listopadu roku 1950 v prostorách Smetanových sadů koncertovali vojenští hudebníci za osobního řízení kapelníka Dražila u příležitosti akce s názvem „Týden dětské radosti“. Na programu, který byl koncipován nejen jako dvouhodinový koncert, ale i jako zábavné odpoledne pro děti, se objevilo také několik zpěvních a tanečních kusů. Právě při těchto číslech se k orchestru přidali žáci zmíněné školy. Podrobněji však tuto produkci místní tisk nerefletoval, tudíž je otázkou, jaké skladby v pořadu zazněly. Dochovala se pouze drobná zmínka o tom, že tanec dětí

⁸⁹ jk: *Zahájení oslav Dne vítězství a 3. výročí osvobození ČSR*. Čin, ročník 4, číslo 108, strana 4 (8. 5. 1948).

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ mb: *Radostná manifestace olomouckých studentů*. Práce, ročník 4, číslo 259, strana 1 (6. 11. 1948).

evokující rej motýlků doprovázela hudba blíže nespécifikovaným valčíkem.⁹² Vzhledem k tomu, že kompozice tohoto žánru tvořily v té době značnou část repertoáru vojenských hudeb, můžeme pouze spekulovat, o jaké dílo se konkrétně v tomto případě jednalo.

3.4.4 MĚSTSKÉ DIVADLO

Případy, kdy hráči vojenských hudeb vypomáhali orchestru městského divadla, nebyly za dob rakouského mocnářství zdaleka ojedinělým jevem. Tato situace se však radikálně změnila v období První republiky a především po roce 1920, kdy došlo k založení Českého divadla. To totiž disponovalo vlastním úplným hudebním tělesem a i v těch situacích, ve kterých bylo potřeba zesílit početní stav hudebníků orchestru, již o tuto personální pomoc kapely olomouckých pěších pluků nežádalo.⁹³

I po roce 1945 představoval divadelní orchestr plně funkční a etablované těleso na olomoucké hudební scéně. V období mezi lety 1945–1952 se na pódiu oba orchestry společně setkaly pouze jednou, a to při již zmíněných dožínkových slavnostech konaných v srpnu roku 1946.

Vzhledem k tomu, že posádková hudba zařazovala na program některých svých koncertů také operní a operetní árie či jiné vokálně-instrumentální kompozice, zažádala v několika málo případech o uměleckou spolupráci členy opery tohoto divadla. Není velkým překvapením, že s vojenskými hudebníky vystoupila olomoucká divadelní operní pěvkyně, sopranistka Růžena Dražilová, zřejmě choť kapelníka místní vojenské hudby. Kromě ní pak posádkový orchestr doprovázel i tenoristu Františka Helenského. Spolu s oběma sólisty se armádní kapela představila publiku v redutním sále dne 13. května 1948. V rámci tohoto kulturního večera spojeného s pietní vzpomínkou na Charlottu Masarykovou zazněla v podání Dražilové *Ukolébavka* B. Godarda a píseň *Když mne stará matka* z Dvořákových *Cigánských melodií*. Helenský poté přednesl *Eleazarovu árii* z Halévyho *Židovky* a *árii Dalibora* ze stejnojmenné Smetanovy opery. Z II. jednání tohoto díla pak oba umělci zapěli *duet Milady a Dalibora*. O hudební doprovod všech pěveckých čísel se za řízení K. Pitry postarala posádková hudba, která samostatně provedla ještě Smetanovu *Slavnostní předehru* a na úplný závěr zahrála

⁹² Drápal, Mirek: *Radost ve Smetanových sadech*. Práce, ročník 6, číslo 137, strana 4 (13. 6. 1950).

⁹³ Koutný, Tomáš: *Vojenská hudba v Olomouci v letech 1918–1939*. Bakalářská práce Katedry muzikologie FF UP v Olomouci, Olomouc 2012, strana 58.

státní hymnu.⁹⁴ Z jakého důvodu nedisigoval armádní orchestr i oba sólisty jeho kapelník A. Dražil, však není zcela jasné.

3.4.5 OLOMOUCKÝ ROZHLAS

Po mnohaletých přípravách zahájilo studio olomouckého rozhlasu své vysílání v neděli 9. ledna roku 1949. V prvních letech své existence však spadalo pod brněnské studio a své pořady tak vysílalo především na vlně *Brno I*, výjimečně přes *Brno II*. Pro zpravodajské, zábavné či hudební relace z Olomouce tak byl vyhrazen pouze omezený, zhruba hodinový prostor, a navíc se šířily éterem zpravidla jen třikrát do týdne. Po změně frekvencí a celého programového systému v roce 1950 pak olomoucké studio své pořady přenášelo zpočátku přes tzv. *Okruh M* a *Okruh R*, po dalších změnách v roce 1952 přes stanice *Československo* a *Praha*. Až 15. října 1956 odstartovalo samostatné vysílání tehdy Československého rozhlasu Olomouc.⁹⁵

Účinkování pro olomoucké rozhlasové studio v sále Reduty představovalo zcela novou složku umělecké činnosti vojenské hudby. Zpočátku se jednalo o zhruba hodinový koncert, který rozhlas odvysílal v přímém přenosu. Na některé z těchto produkcí pak mělo přístup i obecnostvo.⁹⁶

Plukovní hudba pod vedením kapelníka Dražila dokonce dostala příležitost předvést své umění hned v prvním vysílacím dnu olomouckého rozhlasu. Po odeznění zvonů Katedrály sv. Václava ohlašující pravé poledne přišel na řadu koncert vojenského orchestru přenášený z Reduty, který mohlo místní zvědavé publikum navštívit zdarma.⁹⁷ Až počátkem roku 1950 se začala kapela v programovém schématu objevovat častěji a ve vysílacím čase vyhrazeném olomoucké relaci dostávala zpravidla zhruba třicetiminutový prostor. Pro tyto účely obvykle hrála pouze v dechovém obsazení, nicméně v několika případech se z rádia linuly i tóny ryze smyčcového orchestru složeného z vojáků. Právě s tímto zvukově intimnějším tělesem vystupovala v mnoha případech i řada členů posádkové hudby v roli sólistů. Například 10. března 1950 měli posluchači možnost vyslechnout si toto těleso, které účinkovalo pod taktovkou A.

⁹⁴ jk: *Pietní večer k uctění památky Charlotty Masarykové*. Čin, ročník 4, číslo 116, strana 5 (19. 5. 1948).

⁹⁵ Ondřejková, Alice: *Olomoucké studio Československého rozhlasu – hudební redakce, vysílání, nahrávání a dramaturgie v letech 1949–1993*. Disertační práce Katedry muzikologie FF UP v Olomouci, Olomouc 2011, strana 55–56.

⁹⁶ *Co uslyšíme z olomouckého rozhlasového studia*. Stráž lidu, ročník 5, číslo 5, strana 12 (30. 7. 1949). Autor článku neuveden.

⁹⁷ ru: *Olomoucké rozhlasové studio zahajuje činnost*. Práce, ročník 5, číslo 2, strana 4 (4. 1. 1949).

Dražila spolu s interprety podporučíkem Špiříkem a vojínem Bělovským (oba sólisté na trubku), podporučíkem Haderkou (pikola), četařem Kubičíkem (harmonika), staršinou⁹⁸ Zikou (klarinet) a četařem Šimečkem (fagot).⁹⁹ Uvedený pořad se však nepodařilo vypátrat. Stejně tak se nedochovaly bližší informace o provedeném repertoáru při vysílání olomouckého studia dne 11. srpna stejného roku, kdy se smyčcovým orchestrem vojenské hudby vystoupila tentokrát pěvkyně R. Dražilová a V. Klásek, sólista na xylofon v hodnosti četaře.¹⁰⁰ Pouze v listu *Práce*, vydaném 3. května 1950, se objevila následující zmínka, byť velmi kusá, podávající zprávu o tom, s jakým žánrem se armádní kapela v rádiu hodlá prezentovat při vzpomínce 5. výročí osvobození republiky: „Dne 5. května ... v 16.30 hod. zahraje dechová hudba pod taktovkou kpt. Dražila pochody, písně, uspořádané v hudební pásma *Vzpomínka a dík*.“¹⁰¹

Mezi lety 1949–1952 natočila olomoucká vojenská hudba v sále Reduty několik zvukových nahrávek pro rozhlasové účely.¹⁰² Kupříkladu dne 13. června 1952 provedla hudba při této příležitosti pod vedením kapelníka R. Šálka následující pořad: A. Rulíšek – *Manifestační pochod*, F. Mañas – valčík *Sněžanky*, F. Musel – polka *V podhradí*, V. Mañas – intermezzo *O šibřinkách*, L. Šmolík – polka *Vlastička*, J. Praveček – *Romantický valčík*, R. Chlup – polka *Moravěnka*, F. Benetka – *Posádkový pochod*.¹⁰³ Z uvedeného programu je patrné, že se orchestr soustředil výhradně na skladby českých autorů a omezil se na žánrově poměrně úzký repertoár. Žádnou z nahrávek posádkové hudby z 50. let se však rovněž dochovat nepodařilo.

⁹⁸ Staršina = vojenská hodnost, roku 1960 byla zrušena a nahrazena hodností rotmistr.

⁹⁹ kš: *Olomoucké studio vysílá...* *Práce*, ročník 6, číslo 55, strana 7 (5. 3. 1950).

¹⁰⁰ *Posloucháme Olomouc*. *Práce*, ročník 6, číslo 182, strana 5 (5. 8. 1950). Autor článku neuveden.

¹⁰¹ *Olomoucký rozhlas k výročí osvobození*. *Práce*, ročník 6, číslo 103, strana 6 (3. 5. 1950). Autor článku neuveden.

¹⁰² Mezi lety 1949–1952 se vojenská hudba tohoto natáčení účastnila minimálně sedmkrát. Viz KPHO, strana 7–14.

¹⁰³ KPHO, strana 14.

4. DEVATENÁCTIČLENNÁ PLUKOVNÍ HUDBA A NÁVRAT ROBERTA ŠÁLKA (1953–1962)

Po Šálkově odchodu do Brna se k 1. únoru 1953 ujal funkce kapelníka **Adolf Hamerský**.¹⁰⁴ U hudby působil až do 15. října 1956, nicméně v období od 1. listopadu 1954 do 15. prosince roku 1955 jeho místo zastával **Karel Truxa**.¹⁰⁵ Po odchodu Hamerského byl 7. listopadu 1956 do čela orchestru jmenován **Karel Pitra**,¹⁰⁶ který však 27. prosince téhož roku předal funkci kapelníka z Brna se navrátilivšímu **Robertu Šálkovi**.

Za Šálkova působení se hudba v roce 1958 přemístila nejprve do prostor Žižkových kasáren (dnešní komplex na Dobrovského ulici) a na začátku srpna roku 1962 do kasáren Jana Jiskry z Brandýsa (dnes sídlo Střední školy zemědělské na Gorazdově náměstí). Dirigentskou pozici po celou dobu zastával **František Navrátil**. Šálek vedl hudbu olomoucké posádky až do konce srpna roku 1962, kdy ji převzal **Jindřich Zbožínek**.¹⁰⁷

Nařízení o vytvoření plukovních hudeb s celkovým počtem devatenácti muzikantů s kapelníkem jako velitelem hudební čety místní vojenský orchestr citelně zasáhlo; došlo totiž k jeho rozdělení na dvě části – první, s kapelníkem Hamerským,

¹⁰⁴ Adolf Hamerský (narozen 22. října 1906), vojenský kapelník a pedagog. V roce 1921 nastoupil jako elév k vojenské hudbě ve Vysokém Mýtě a službu vojenského hudebníka zde vykonával až do roku 1946. Poté působil jako pedagog na Vojenské hudební škole v Praze, kde také soukromě studoval dirigování, harmonii a instrumentaci. Později zastával funkci kapelníka u vojenských orchestrů v Košicích (1949), Brně (1950) a Olomouci (1953). Roku 1956 byl přemístěn na VHŠ v Roudnici nad Labem, kde vedl výuku orchestrální hry, intonace a dirigování. Aktivní vojenské služby zanechal 1. října 1962. Viz KPHO, strana 10.

¹⁰⁵ Karel Truxa (narozen 14. května 1905 v Břevnově), vojenský kapelník. Studoval konzervatoř v Praze, v roce 1924 přešel k hudbě pěšího pluku č. 30 ve Vysokém Mýtě. Roku 1939 přemístěn k hudbě vládního vojska do Kutné Hory, o rok později zpět do Vysokého Mýta a následně do Bučovic (1944), Ústí nad Orlicí (1945) a Olomouce (9. srpna 1945). Od roku 1951 působil v Prostějově jako náčelník tajné spisovny Školy důstojníků v záloze, po jejím zrušení (1952) byl přemístěn zpět do Olomouce. Zde nejprve vykonával funkci pomocníka náčelníka štábu pro evidenci, později se stal kapelníkem zdejší vojenské hudby. Z aktivní vojenské služby odešel 15. prosince 1955. Viz KPHO, strana 11.

¹⁰⁶ Karel Pitra (narozen 10. ledna 1918 v Pluhově Žďáru u Kardašovy Řečice), vojenský kapelník. Po absolvování pražské Vojenské hudební školy roku 1934 začal působit u kapely pěšího pluku č. 44 v Liberci a Trutnově. V období 2. světové války byl převelen nejprve k hudbě vládního vojska v Lipniku nad Bečvou, později do Kostelce nad Orlicí. Po ukončení válečného konfliktu nastoupil k vojenské hudbě v Olomouci. V roce 1951 se stal kapelníkem vojenského orchestru v Šumperku a později ve Frýdku-Místku, avšak po zrušení tohoto tělesa se v roce 1956 do středomoravské metropole vrátil a stanul na pozici kapelníka místní hudby Posádkové správy 33. Ve stejném roce však byl přemístěn k Posádkové hudbě Brno, kde vykonával kapelnickou funkci až do svého odchodu do důchodu v roce 1975. Viz: Šimková, Alena: *Nejstarší žijící vojenský kapelník*. Dostupné online na <http://mezigenerace.webnode.cz/jak-se-zije-seniorum/jak-se-zije-seniorum-v-ceske-republice>, cit. 18. 3. 2014.

¹⁰⁷ KPHO, strana 15–20.

dislokovanou v Olomouci a druhou, vedenou Zbožínkem, kterou příslušné orgány okamžitě převelely do Šumperka.¹⁰⁸

Adolf Hamerský, kapelník hudby
v letech 1953–1954 a 1955–1956.

Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc.

Robert Šálek, kapelník orchestru
v letech 1951–1953 a 1956–1962.

Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc.

Z důvodu reorganizačních změn se olomoucká hudba počínaje rokem 1953 stala plukovní kapelou 4. mechanizovaného pluku. Tato situace však neměla dlouhého trvání, a od roku 1954 vystupovala pod hlavičkou Posádkové správy 33 – Olomouc (běžně se označovala jako hudba PSP 33). K další změně v organizaci došlo roku 1957, kdy orchestr spadl pod vojenský útvar č. 7354 (hudba v. ú. 7354). Počínaje rokem následujícím se nicméně v interních vojenských dokumentech i na koncertních plakátech začala objevovat sdělení, která tento orchestr označovala titulem Vojenská hudba olomoucké posádky či neformálně jen jako posádková hudba. Zmíněné těleso lze tedy chápat jako přímého pokračovatele vývojové linie hudby 14. mechanizované divize, navazujícího na tradice olomoucké vojenské kapely založené roku 1945.

Tento orchestr však nebyl jediným vojenským hudebním uskupením působícím v 50. letech v Olomouci. Již v roce 1953 došlo prostřednictvím rozkazu ministerstva vnitra k přemístění hudby Pohraniční stráže¹⁰⁹ z Prahy do středomoravské metropole.¹¹⁰ V rámci olomoucké posádky působil také orchestr 24. leteckého praporu, kapela

¹⁰⁸ KPHO, strana 15.

¹⁰⁹ Označovala se také jako hudba PSP 72, později jako hudba Učiliště pohraniční stráže a vnitřní stráže (UPVS).

¹¹⁰ V průběhu roku 1957 došlo v rámci reorganizace vojenských hudeb k jejímu převelení z Olomouce do Bruntálu. Viz: Klimovič, Jan: *Historie Hudby Pohraniční stráže*. Dostupné online na <http://hudba-pohranicnistraze.webnode.cz/historie/>, cit. 18. 3. 2014.

Protiletadlového učiliště – PLU a hudba PSP 79. Kromě zmíněných seskupení se však v Olomouci objevily i orchestry z jiných posádek. Z roku 1953 pochází zpráva o účinkování hudby PSP Bruntál na bývalém sokolském stadionu TJ Slovan při Spartakiádě, a v následujícím roce se místnímu publiku představila i hudba PSP Šternberk, která společně s kapelou PSP 33 zajišťovala průběh oslav 9. května. V listopadu roku 1954 se v Olomouci vyskytla také šumperská plukovní hudba, která účinkovala společně s tehdejší kapelou PSP 33 při vojenském pohřbu.¹¹¹ Při této příležitosti tedy došlo ke spojení obou polovin bývalé hudby 14. mechanizované divize, avšak s největší pravděpodobností se v tomto případě jednalo pouze o jednorázovou událost.

Všechna uvedená vojenská tělesa rovněž zajišťovala v Olomouci především produkce pro armádu a suplovala tak do jisté míry činnost původního olomouckého vojenského orchestru, toho času pravděpodobně vykonávající jiné mimohudební povinnosti či nacházející se ve Vojenském výcvikovém prostoru Smilov. Díky značné koncentraci vojenských kapel v 50. letech v Olomouci se tak orchestru podstatně snížil celkový počet veřejných uměleckých aktivit. Zatímco v předchozích dobách zajišťovala služební hudební produkce v Olomouci zpravidla jediná vojenská hudba, při oslavách státních svátků v polovině 50. let se nezřídka uplatňovala následující praxe: jedna hudba provedla v předvečer oslav čepobití, druhá obstarala následujícího dne ráno budíček, třetí vyhrávala v průvodu a spojené orchestry pak případně koncertovaly před radnicí či ve Smetanových sadech.¹¹² Tato situace však nebyla vždy pravidlem a například roku 1956 zabezpečila hudba UPVS dokonce celý průběh oslav 39. výročí Říjnové revoluce. Její velké vyřízení neuniklo pozornosti tehdejšímu veliteli místní posádkové správy, který v osobním zhodnocení této akce poznamenal: „*Velmi kladně hodnotím obětavost hudby z UPVS, která přes značné zatížení dne 7. 11. 1956 na ni kladených se zhostila s příkladnou obětavostí a vyslovuji kapelníku s. poručík Mucha Josefovi a ostatním příslušníkům této hudby pochvalu v rozkaze.*“¹¹³ Pokud srovnáme četnost veřejných vystoupení všech vojenských orchestrů působících ve středomoravské metropoli v období let 1953–1957, zjistíme, že právě tuto kapelu posádkové velitelství k zajištění hudebního doprovodu nejčastěji využívalo. Během letní sezóny v letech 1956 a 1957

¹¹¹ *Denní rozkazy velitele posádky Olomouc pro rok 1954.* Rozkaz č. 133 ze dne 13. 11. 1954. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 23. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹¹² *Denní rozkazy velitele posádky Olomouc pro rok 1954.* Rozkaz č. 60 ze dne 5. 5. 1954. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 23. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹¹³ *Denní rozkazy správce posádky Olomouc pro rok 1956.* Rozkaz č. 70 ze dne 13. 11. 1956. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 24. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

dokonce jako jediná ze všech armádních hudeb v Olomouci dislokovaných koncertovala pravidelně každý čtvrtek ve Smetanových sadech.¹¹⁴

V průběhu 2. poloviny 50. let byly všechny tyto orchestry, z důvodů neustálých změn v organizaci armády i vojenské hudební služby, z Olomouce buď převeleny do jiného posádkového místa, nebo došlo přímo k jejich zrušení. Kromě plukovní hudby ze Šumperka nemá ani jedna z uvedených armádních kapel na orchestr 14. mechanizované divize žádnou návaznost.

Plakát informující olomouckou veřejnost o pořádání pravidelných promenádních koncertů ve Smetanových sadech během letní sezóny roku 1957 za účasti Městské hudby a hudby Pohraniční stráže. Foto Seznam plakátů koncertních vystoupení, inventární číslo E 1957/52. Uloženo ve Státním okresním archivu v Olomouci.

¹¹⁴ *Koncerty*. Kdy-kde-co v Olomouci, červen-červenec 1956, strana 10. Autor článku neuveden.

4.1 PRODUKCE NA VEŘEJNOSTI

4.1.1 OBDOBÍ 1953–1956

Četnost a rozmanitost produkcí olomoucké sekce bývalé kapely 14. mechanizované divize pro civilní veřejnost se v porovnání s obdobím 2. poloviny 40. let podstatně omezila. Snížení početního stavu hráčů u vojenských hudeb společně s nově nastavenou kulturní politikou státu se odrazilo především v oblasti prováděného repertoáru; ten totiž, stejně jako celkový žánrový rozptyl, zaznamenal značný kvantitativní (a zejména kvalitativní) úpadek a sestával především z vyhovujících vojenských pochodů, budovatelských písní a dobových ideologicky přijatelných kompozic. Náročnější orchestrální skladby – i ty, které v sobě skrývaly dostatečně silné a vhodné vnitřní budovatelské sdělení – nebyla kapela schopna z důvodu malého počtu hudebníků na veřejnosti prezentovat. S největší pravděpodobností pak armádní orchestry v této době vystupovaly výhradně v dechovém obsazení.

Hudba navíc trávila podstatnou část roku ve smilovském výcvikovém prostoru, čímž se do jisté míry vzdálila místnímu civilnímu obyvatelstvu. Podle záznamů uvedených v Kronice Posádkové hudby Olomouc sice ani tato vojenská sestava „...nevynechala žádnou vhodnou příležitost a přispěla dle svých možností ke kulturnímu životu Olomouce i okolí“,¹¹⁵ avšak umělecká činnost tohoto uskupení se omezila především na účinkování pro členy armády a mnohdy i jejich rodinné příslušníky. Tyto vcelku pravidelné večerní taneční produkce či estrády pořádalo posádkové velitelství nejčastěji v Posádkovém domě armády.¹¹⁶ Pro potřeby armády byla kapela vysílána především k zajištění hudební složky při vojenských pohřbech, slavnostních nástupech vojáků v kasárnách, armádních spartakiádách nebo při vítání různých armádních delegací. Řadu z těchto podniků pak realizovala mimo Olomouc. Je však velmi pravděpodobné, že praktické provozování hudby představovalo obecně v této době pro příslušníky armádních kapel jen jakousi doplňkovou činnost, a že primární úkoly vojenských hudebníků spočívaly především ve vykonávání běžné vojenské služby.¹¹⁷

¹¹⁵ KPHO, strana 15.

¹¹⁶ Roku 1954 došlo ke změně názvu na Dům armády Olomouc. Viz *Denní rozkazy velitele posádky pro rok 1954*. Rozkaz č. 111 ze dne 18. 9. 1954. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 23. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹¹⁷ Hruška, Tomáš: *Vojenská hudba v Brně, její historie a význam pro kulturní život města*. Diplomová práce Katedry hudební vědy FF MU v Brně. Brno 2012, strana 54.

V průběhu roku se hudba objevovala na veřejnosti zpravidla pouze při oslavách některého ze státních či armádních svátků. Z důvodu lokace několika dalších vojenských orchestrů v Olomouci se však zprvu neúčastnila všech pořádaných slavností. Až počínaje rokem 1957, po převelení či zrušení místních konkurenčních armádních těles, začala na těchto akcích vystupovat pravidelně. Vojenský koncert pořádaný v „nesváteční“ den mohli Olomoučané navštívit pouze ve výjimečném případě. Ojedinelé produkce u vánočního stromu na Masarykově náměstí (1953), na stadionu Slovan při sportovním odpoledni pro děti (1955) či před letním kinem v rámci Filmového festivalu pracujících (1956) tak byly jevem spíše raritním. Vzhledem k tomu, že v období 50. let místní tisk zásadně o vojenské hudbě podrobněji neinformoval, nepodařilo se ani v jednom případě dohledat soupis prováděných skladeb či jakýchkoli kritických reflexí.

4.1.2 OBDOBÍ 1957–1962

Změny v organizaci vojenských hudeb, které vyústily ve zrušení devatenáctičlenných orchestrů a v navýšení početního stavu, se příznivě odrazily v celkovém množství i umělecké kvalitě veřejných produkcí. Mohutnější kapela navíc již disponovala dostatečným nástrojovým obsazením vhodným k provádění náročnějších symfonických děl. Tímto mělo těleso volnou cestu k obnovení koncertní činnosti, a Olomoučané tak znovu mohli kupříkladu opět navštívit i koncerty vojenského smyčcového orchestru.

Za olomouckého působení Roberta Šálka, který byl nejen výborným dirigentem, ale také fundovaným teoretikem,¹¹⁸ kapela koncertovala i nadále zejména při nejvýznamnějších svátcích, jako např. slavnostech osvobození, Velké říjnové socialistické revoluce, Vítězného února či Dne Československé lidové armády. Po odchodu či zrušení ostatních armádních orchestrů zůstala v Olomouci jediným vojenským hudebním tělesem a tudíž musela sama zajišťovat průběh těchto oslav.

¹¹⁸ Ve svých teoretických spisech se Šálek zaměřil především na problematiku dechové hudby, zkoumal také historii vojenské hudby a organologii dechových hudebních nástrojů. Z jeho publikační činnosti stojí za zmínku především spis *Vojenská dechová hudba, kulturní zbraň čs. armády* (disertační práce pod vedením Roberta Smetany, 1950), *Vojenská hudba – stručné dějiny* (1956) a *Česká dechová hudba 1890–1960* (1965). Svými odbornými články rovněž přispíval do několika hudebních časopisů, a byl také tvůrcem řady slovníkových hesel. Viz Krhánek, Lukáš: *Robert Šálek – skladatel, kapelník a historik vojenské hudby v Čechách a na Moravě*. Bakalářská práce Katedry muzikologie FF UP v Olomouci. Olomouc 2011.

V tyto dny na ni kladlo posádkové velitelství značné nároky, a především při májových oslavách účinkovala hudba v ulicích města téměř neustále. V předvečer svátku provedla nejprve hodinový koncert na Stalinově náměstí a následně vedla průvod od radnice k památníku Rudé armády, kde se účastnila aktu kladení věnců. Na tomto místě obvykle přednesla státní hymny, *Pochod ruských revolucionářů* a na závěr *Internacionálu*. Z důvodu časové tísně ji po této pietní vzpomínce zpravidla odvezl přistavený vojenský automobil do Žižkových kasáren, kde vyčkala nástupu útvarů, aby následně doprovázela průvod vojska na slavnostní čepobití. Trasa obvykle vedla ulicemi Dobrovského, Komenského, Třídou 1. máje a Denisovou do ulice Ostružnické. Na jejím konci se hudebníci pochodující v čele průvodu zastavili a v určený čas vytroubil trumpetista signál *Pozor*. Za zvuků pochodu pak celá masa vstoupila do prostoru před čelo radnice. V podání hudby pak na náměstí opět zazněly státní hymny, načež se následně orchestr odebral do Domu armády, kde se účastnil koncertu či večírku určeného pro pozvané hosty. Kupříkladu při oslavách 44. výročí Říjnové revoluce 8. listopadu roku 1961 účinkovala hudba na slavnostním večeru v sále Domu armády spolu se členy opery Divadla Oldřicha Stibora Růženu Jelínkovou a Františkem Bartůňkem. Kromě úvodní československé a sovětské hymny a závěrečné *Internacionály* zaznělo pod Šálkovým vedením několik skladeb výhradně ruských či sovětských autorů. Na pořadu bylo: A. Dargomyžskij – *Kozáček*, N. A. Rimskij-Korsakov – Hymnus na slunce z opery *Zlatý kohoutek* (zpívala Jelínková), P. I. Čajkovskij – *Květinový valčík* z baletu *Louskáček*, P. I. Čajkovskij – *Árie Oněgina* z opery *Evžen Oněgin* (zpíval Bartůňek), A. A. Aljabjev – *Slaviček* (zpívala Jelínková), D. Kabalevskij – *Kvapík*, V. Solovjev-Sjedor – *Večery pod Moskvou* (zpíval Bartůňek), A. Chačaturjan – *Šavlový tanec*, a konečně I. Dunajevskij – *Píseň mládeže*.¹¹⁹

Hlavní den oslav ohlašovala vojenská hudba budičkem, jehož začátek býval zpravidla stanoven na šestou hodinu ranní. Nato se obvykle kapela seřadila u hotelu Palác, kde po tradičních manifestačních projevech zahrála hymny a následně také stanula v průvodu směřujícím k tribuně umístěné na Lidické třídě. Zde se obvykle zastavila a interpretací pochodových skladeb doprovázela pochodující lid při jakémsi defilé před tribunou. Celý průběh oslav pak zakončila provedením promenádního koncertu na Stalinově náměstí či náměstí Rudé armády a v některých případech

¹¹⁹ KPHO, strana 16.

vystoupila také na slavnostním zasedání Krajského či Okresního národního výboru v sále Julia Fučíka. Vytížení vojenské hudby tak bylo v tyto dny vskutku enormní.

Se zajímavým požadavkem přišlo velitelství posádkové správy při akci nazvané „Štafeta přátelství a míru“ konané na počest oslav 42. výročí VŘSR ve dnech 16.–18. listopadu 1959. Tento běžecký podnik nesoucí mírové poselství z Prahy ke hranicím Sovětského svazu totiž v tyto dny probíhal oblastí Olomoucka. Doprovodu oné štafety se zúčastnili také čtyři olomoučtí vojenští trubači, kteří, sedíce na korbě vojenského automobilu typu Tatra 805, vytrubovali fanfáry při průjezdu štafety obcemi.¹²⁰ Vzhledem k tehdejší (ne)kvalitě povrchu vozovek se dá usuzovat, že tato situace nebyla pro určené vojenské trumpetisty nikterak komfortní.

Šálkova hudba kromě primárních služebních akcí také obnovila proměnné koncerty ve Smetanových sadech, které se však zprvu konaly velmi nepravidelně, a účastnila se mnoha produkcí i mimo Olomouc. Pořádala také řadu výchovných koncertů – v této souvislosti vystupovala pro veřejnost např. v Domě armády, ve Vojenské nemocnici na Klášterním Hradisku, koncertovala také pro školu v Olomouci-Bělidlech a Olomouci-Hodolanech a v neposlední řadě nespočet těchto výchovných akcí realizovala pro vojáky a příslušníky štábu. V průběhu února roku 1959 dokonce provedla celkem devět takovýchto edukačních produkcí.¹²¹ Ačkoli se nepodařilo vypátrat uvedený program, lze předpokládat, že se tyto koncerty pořádané v rychlém sledu od sebe z hlediska dramaturgie nijak zásadně nelišily.

Olomoucká armádní hudba se v tomto období také zúčastnila několika uměleckých soutěží vojenských orchestrů: na konci května roku 1959 se jednalo o oblastní kolo konané v tehdejší Gottwaldově a následně o kolo závěrečné pořádané 27. června téhož roku v Trenčíně. Ve dnech 12.–13. dubna 1961 hudba vystupovala na soutěžní přehlídce v Žilině, kde získala diplom velitele okruhu a byla hodnocena jako „velmi dobrá“. Seznam provedených skladeb se bohužel nepodařilo dohledat, nicméně za své umělecky přesvědčivé vystoupení v soutěži se celému orchestru, kapelníku Šálkovi i dirigentu Navrátilovi dostalo údajně pochvaly z řad velitelství svazku.¹²²

¹²⁰ *Rozkazy posádkové správy Olomouc pro rok 1959*. Rozkaz č. 65 ze dne 5. 11. 1959. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 24. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹²¹ KPHO, strana 17.

¹²² Tamtéž, strana 19.

Fotografie hudby vojenského útvaru 7354 z roku 1958. Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc.

4.2 SPOLUPRÁCE S MÍSTNÍMI KULTURNÍMI INSTITUCEMI

4.2.1 MORAVSKÁ FILHARMONIE

Situace u vojenské hudby v průběhu 50. let příliš nenahrávala jakékoli umělecké spolupráci s jinými hudebními tělesy. Kapela totiž měla dost svých služebních povinností a vlastní umělecký rozvoj vojenských hudebníků nebyl ze strany Inspektorátu vojenských hudeb předmětem jakéhokoli zájmu. Ke konci 50. let se začal tento trend postupně měnit, a to především díky změnám v celkové organizaci orchestrů a také kvůli rozhodnutí, které kapelníkům i hudebníkům umožňovalo dálkově studovat na konzervatořích.

Informace o kooperaci armádního hudebního tělesa s filharmoniky se tedy začínají objevovat až počínaje rokem 1960. Pokud však přeci jen Moravská filharmonie společně s vojáky během let 1953–1959 vystoupila, rozhodně nevyužila služeb olomoucké sekce bývalé kapely 14. mechanizované divize. V takovýchto případech tak se symfonickým orchestrem spoluúčinkovali vojenští muzikanti sloužící u jiných armádních hudebních těles v Olomouci se vyskytujících.

K první spolupráci filharmonie s tehdejší hudbou v. ú. 7354 tedy došlo až na počátku roku 1960, kdy pod vedením Jaromíra Nohejla uvedla s pomocí vojáků v sále Julia Fučíka Respighiho symfonickou fresku *Římské pinie*.¹²³ Ve stejném roce provedla Moravská filharmonie spolu s několika vojenskými žesťáři také Janáčkovu *Sinfoniettu*. Tuto skladbu za spoluúčasti členů vojenské kapely měl v plánu uvést již v roce 1951 bývalý dirigent filharmonie František Stupka, avšak vojenští hudebníci se údajně dostavili na společnou zkoušku nedostatečně připraveni. Rozhořčený dirigent je tedy nekompromisně odeslal nazpět do kasáren, a z tohoto důvodu tak filharmonie tehdy provedla pouze 2., 3. a 4. větu.¹²⁴ Po téměř deseti letech se nastudování díla ujal Jaromír Nohejl, který za přispění příslušníků posádkové hudby *Sinfoniettu* v sále Julia Fučíka dne 5. dubna 1960 oddirigoval.¹²⁵ Jednalo se o vůbec první provedení celé kompozice v Olomouci a lze se domnívat, že po předchozích neblahých zkušenostech přistoupili tentokrát vojáci k nácvičku této skladby s větší vážností. Před Šálkovým odchodem do Brna využila filharmonie služeb členů posádkové hudby ještě při příležitosti provedení Čajkovského *Slavnostní přede hry 1812* dne 27. března 1962. Následujícího dne byli vojenští muzikanti účastní také reprízy.¹²⁶ Z uvedených produkcí je evidentní, že se představitelé filharmonie se na posádkovou hudbu obraceli pouze v případech, kdy skladba vyžadovala mohutnějšího obsazení sekce žesťových nástrojů.

4.2.2 MĚSTSKÁ HUDBA

Počátkem roku 1949 se za přispění několika nadšených hudebníků utvořila olomoucká Městská hudba. Zpočátku byli její členové rekrutováni především z řad zaměstnanců města a při některých akcích vypomáhali také příslušníci místní posádkové kapely. Postupem času se však tento orchestr, zřizovaný a dotovaný městem, vyprofiloval v profesionální hudební těleso, pravidelně koncertující zejména v letní sezóně ve Smetanových sadech, ale také na řadě dalších míst v průběhu celého roku.

K zabezpečení svých aktivit Městská hudba v 50. letech vojenské muzikanty patrně již nepotřebovala. Z roku 1959 však pochází zpráva o monstrekoncertu spojených dechových orchestrů Městské a posádkové hudby, konaném na Stalinově

¹²³ *Koncerty Moravské filharmonie*. Kdy-kde-co v Olomouci, leden 1960, strana 6. Autor článku neuveden.

¹²⁴ Dle informací Milana Ryšavého ze dne 14. října 2013.

¹²⁵ *Moravská filharmonie*. Kdy-kde-co v Olomouci, duben 1960, strana 6. Autor článku neuveden.

¹²⁶ Kdy-kde-co v Olomouci, září 1961, strana 5. Autor a název článku neuveden.

náměstí ku příležitosti oslav 1. máje. Provedený program, řízený dirigentem Městské hudby Eduardem Zelenkou, však místní periodika nepřinesla.¹²⁷

S tímto tělesem však vojenskou hudbu nepojí jen tato ojedinělá produkce. V září roku 1961 Zelenka ze zdravotních důvodů abdikoval na pozici uměleckého vedoucího tohoto souboru a na uvolněné místo přišel tehdejší kapelník místního posádkového orchestru Robert Šálek.¹²⁸ Ten však novou funkci dlouho nevykonával a již v prosinci ji předal Antonínu Dražilovi.¹²⁹ Bývalý kapelník olomoucké vojenské hudby se v této pozici poprvé Olomoučanům představil dne 11. prosince 1959, kdy řídil velký dechový orchestr Městské hudby při slavnostním koncertu, pořádaném v sále Julia Fučíka na zakončení Měsíce československo-sovětského přátelství. Pořad skladeb se sice vypátrat nepodařilo, avšak v tisku se následně objevila kritická reflexe hodnotící nejen výkon orchestru, ale také samotného Dražila: „*S radostí lze potvrdit, že nešlo jen o běžnou akci, neboť výběr původních i transkribovaných skladeb našich, ruských i sovětských skladatelů byl příkladný podobně jako jejich dechová interpretace. Orchester zněl vyrovnaně, jasně a přitom nevtíravě – jeden z dalších důkazů, že i sál Julia Fučíka unese zvuk velkého dechového orchestru při správném rozložení nástrojů a žádoucí reprodukční technice souboru. Městskou hudbu řídil její nový umělecký vedoucí Antonín Dražil, který má velký podíl na výsledku úspěšného koncertu. Talichův žák, před léty i člen České filharmonie a dirigent profesionálního dechového orchestru, nezapřel v sobě ryzí muzikantství, bohaté zkušenosti dirigentské i pedagogické. Dražilova záměrná a svědomitá příprava velkého dechového orchestru Městské hudby i pochopení, odpovědnost a aktivita členů této hudby se tu spojily ve vzácnou jednotu, jejíž konečný pracovní výsledek nemohl zklamat.*“¹³⁰ Nutno dodat, že autorem této pozitivní recenze nebyl nikdo jiný než Robert Šálek, který tak přímo uznal umělecké i dirigentské kvality svého předchůdce u vojenské hudby.

¹²⁷ *Oslavy 1. máje a státního svátku 9. května v Olomouci 1959*. Kdy-kde-co v Olomouci, květen 1959, strana 2. Autor článku neuveden.

¹²⁸ *Městská hudba*. Kdy-kde-co v Olomouci, září 1959, strana 6. Autor článku neuveden.

¹²⁹ *Do nového údobí „Městské hudby“ v Olomouci*. Kdy-kde-co v Olomouci, prosinec 1959, strana 2. Autor článku neuveden,

¹³⁰ Šálek, Robert: *Hodnotný příspěvek v Měsíci přátelství*. Stráž lidu, ročník 41, číslo 102, strana 3 (22. 12. 1961).

4.2.3 OLOMOUCKÝ DECHOVÝ ORCHESTR

V dubnu roku 1962 Šálek založil Olomoucký dechový orchestr, tedy velké profesionální hudební těleso vytvořené převážně pro rozhlasové účely a propagaci skladeb pro velké dechové orchestry. Toto uskupení sestávalo z 48 členů, z nichž nanejvýš 36 patřilo ke členům Moravské filharmonie, 4 hráči orchestru Divadla Oldřicha Stibora a 12 příslušníky vojenské hudby. Nahrávky se natáčely v Olomouci ve Fučíkové sále v rámci olomouckého rozhlasového pracoviště pro potřeby krajského studia Československého rozhlasu Ostrava. První akce tohoto druhu se uskutečnila 18. dubna 1962. Provedena byla výhradně díla zakladatele orchestru, konkrétně tedy *Obkročák*, *Vrták* a *Dupák* ze suity *České lidové tance*, a také skladby *Sousedská*, *Polka*, *Kvapík* z *Mládežnické suity*. V následujícím roce totéž těleso natočilo i Šálkovu *Mazurku* a *Estrádní pochod*.¹³¹ Žádná z uvedených nahrávek se však v rozhlasovém archivu nedochovala.¹³²

¹³¹ Krhánek, Lukáš: *Robert Šálek – skladatel, kapelník a historik vojenské hudby v Čechách a na Moravě*. Bakalářská práce Katedry muzikologie FF UP v Olomouci. Olomouc 2011, strana 19.

¹³² Ondřejková, Alice: *Olomoucké studio Československého rozhlasu – hudební redakce, vysílání, nahrávání a dramaturgie v letech 1949–1993*. Disertační práce Katedry muzikologie FF UP v Olomouci. Olomouc 2011, strana 129.

5. ÉRA JINDŘICHA ZBOŽÍNEKA (1962–1973)

Po ukončení Šálkova služebního poměru převzal ke dni 24. srpna 1962 kapelnickou činnost **Jindřich Zbožínek** (do funkce oficiálně ustanoven až 1. září 1962), který hudbu vedl po dobu jedenácti let. Společně s Šálkem od hudby odešel také její dosavadní dirigent Jaroslav Navrátil. Dirigentský post byl znovu obsazen až 1. října roku 1963, kdy tuto funkci začal zastávat **Jan Forman**. Ten působil u olomoucké posádkové hudby až do 30. září 1971. Po něm stanul za dirigentským pultem **Otto Vymětal**, který se 1. listopadu 1973, po Zbožínkově odchodu do důchodu, propracoval na uvolněné místo kapelníka.¹³³

Jindřich Zbožínek, kapelník orchestru olomoucké posádky v letech 1962–1973, při natáčení pro Čs. rozhlas. Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc.

¹³³ KPHO, strana 20–94.

Orchestr v roce 1967 přemístil své sídlo do kasáren 9. května (dnešní sídlo Vojenské hudby Olomouc) a roku následujícího pak našlo toto těleso – od roku 1969 používající oficiálně názvu Posádková hudba Olomouc – své zázemí v Domě armády, kde pro ni velitel místní posádky původně vyhradil pouze sedm místností.¹³⁴ Vhodnějších ubytovacích prostor v Domě armády se kapela dočkala až v listopadu 1970. Podle záznamů však byla tamější zkušebna v nevyhovujícím stavu a žádala si podstatnou akustickou úpravu.¹³⁵

5.1 PRODUKCE PRO ARMÁDU

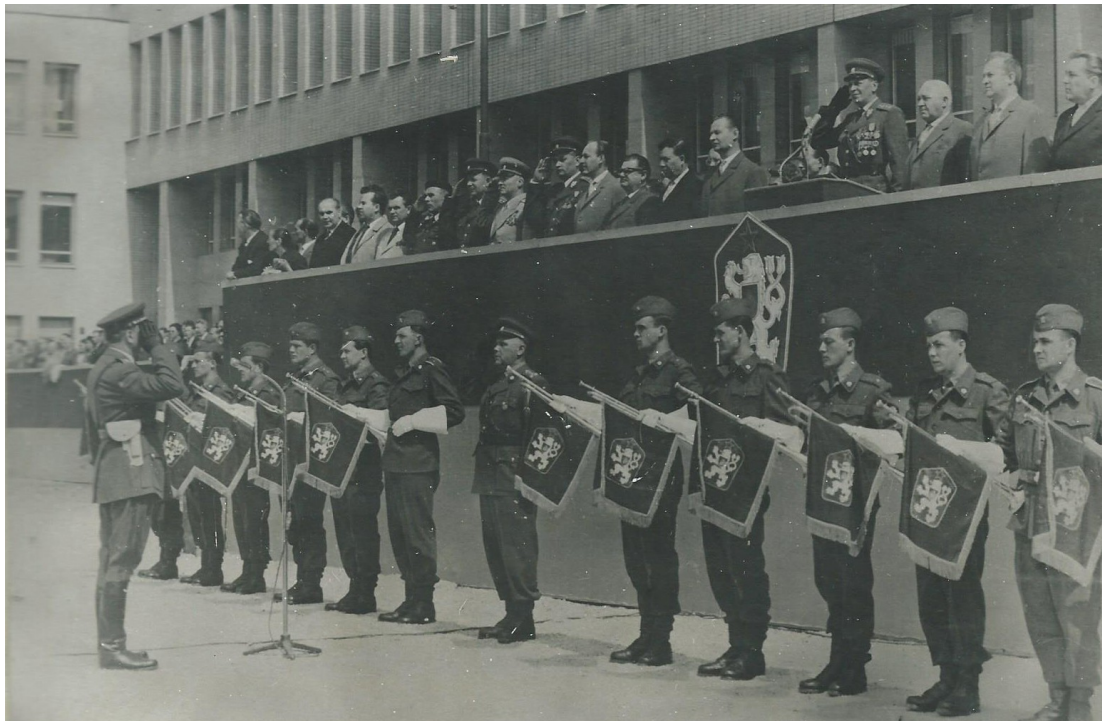
I v tomto období hudba zajišťovala řadu služebních vystoupení určených nejen pro vojenské útvary Olomouce, ale i celého tehdejšího Severomoravského kraje. Kromě účasti při oslavách státních svátků a významných dnů spočívala její služební činnost jako i v předchozích letech především v účinkování pro příslušníky Československé armády. Slavnostní odvody branců, přísahy nováčků, nástupy útvarů či odchody vojáků do zálohy se zpravidla bez účasti posádkové hudby neobešly. Olomoucký orchestr také běžně zajišťoval hudební složku při pietních aktech, armádních společenských večerech, vojenských plesech, cvičeních, sportovních závodech či kulturních pořadech určených nejvyšším představitelům posádky. Každoročně se podílel na zahájení nového kalendářního roku u útvarů a u posádkového velitelství a mnohdy také na Městském či Okresním národním výboru nebo Okresním výboru KSČ. V rámci státních i armádních oslav pravidelně uváděl slavnostní program určený nejen pro členy vojska. Kupříkladu na večeru pořádaném 21. listopadu 1962 u příležitosti oslav 45. výročí VŘSR hudba provedla nejprve státní hymnu, následně písně *Kamarinskaja* P. I. Čajkovského a *Slaviček* A. Aljabjeva. Dále zazněly dva sólové zpěvní kusy za doprovodu hudby – Čajkovského árie *Oněgina* z opery *Evžen Oněgin* a *Hlásej ptáčku* ze Smetanovy *Hubičky*. Následoval Chačaturjanův *Šavlový tanec* a duet *My cizinou jsme bloudili* z Dvořákovy opery *Jakobín*. Na závěr pořadu zařadila posádková hudba *Večery pod Moskvou* V. Solovjeva-Sjedoje a *Kvapík* D. Kabalevského, načež byl večer zakončen pochodem *Rudá armáda* V. Dobiáše. Při této příležitosti s vojenskými hudebníky vystoupili také sólisté opery Divadla Oldřicha Stibora Růžena Jelínková a František

¹³⁴ *Tajné rozkazy velitele posádky Olomouc za rok 1968*. Rozkaz ze dne 8. 10. 1968. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci. Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 12.

¹³⁵ KPHO, strana 63.

Bartůněk. Taktovky se pak ujal nejen kapelník Jindřich Zbožínek, ale také Robert Šálek, který tak využil příležitosti naposledy olomoucký orchestr dirigovat.¹³⁶

Příslušníci místní posádkové hudby se také účastnili řady slavnostních přehlídek vojsk. Při těchto aktech vystupovali v neobvyklém uskupení sestávajícím pouze z dvanácti trubačů interpretujících fanfáry na tucet barokních clarin. Vzhledem k tomu, že takovýmto počtem trumpetistů nedisponovala obecně žádná armádní kapela v Československu, bylo nutné do tohoto souboru přibrat ještě čtyři olomoucké vojenské hudebníky obsluhující zpravidla jiné nástroje. Tato naprosto unikátní sestava pak účinkovala nejen v určené pozemní formaci, ale vyhrávala také na jedoucích automobilech. První zmínka o tomto seskupení se datuje k roku 1963, kdy se poprvé objevilo na májové přehlídce v Bratislavě.¹³⁷ Přítomnost nezvyklého a v československém prostoru ojedinělého tělesa patrně natolik zaujala představitele armády, že jej k zajištění slavnostního průběhu vojenských přehlídek angažovali i pro následující léta. Olomoucký trubačský soubor tak v tomto smyslu vystoupil kupříkladu v Brně, Ostravě, Košicích a v několika dalších případech také znovu v Bratislavě.

Sestava dvanácti olomouckých vojenských trubačů s kapelníkem J. Zbožínkem (na snímku uprostřed) při květnové přehlídce vojsk v Bratislavě roku 1963. Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc.

¹³⁶ KPHO, strana 21.

¹³⁷ Tamtéž, strana 22.

Příslušníkům olomoucké posádky se snažila armádní hudba zpříjemnit povinnou vojenskou službu také v předvánočním čase. Téměř každoročně pro ně (a mnohdy také pro velitele, důstojníky a vojáky vyšších hodností) v tuto dobu pořádala produkce koncipované spíše zábavnou formou, než jako sentimentální pořad vystavěný na tklivých vánočních melodiích. 14. prosince 1965 tak v rámci speciálního vánočního pořadu určeného pro příslušníky armády zazněly v jídelně Jiskrových kasáren především skladby a úpravy pro sólový nástroj s doprovodem orchestru. Provedena byla *Polka* a *Skočná* z opery *Prodaná nevěsta* (B. Smetana), *Concertino* pro klarinet a orchestr (C. M. von Weber), *Exodus* pro klavír a orchestr (K. Gold), *Pochůdek* pro pikolu a smyčcový kvintet (B. Sedláček), dále černošský spirituál s názvem *Hlub řekou* (M. Machek), polka *Rozmarné chvíle* (F. A. Tichý), *Starý bručoun* pro fagot a orchestr (J. Fučík) a kvapík *Cirkus Renz* pro xylofon a orchestr (G. Peter).¹³⁸ Stejný program pak vojenští hudebníci přednesli také v následujících dnech v sále Vojenské nemocnice na Klášterním Hradisku a na posádkovém velitelství.

Po vpádu vojsk Varšavské smlouvy do země se okruh hudebních povinností rozšířil, a podle dochovaných záznamů měl posádkový orchestr za úkol vystupovat i pro sovětské vojáky.¹³⁹ První koncert kapely pro Rudoarmějce se konal 19. ledna 1969 na olomouckém letišti a do konce roku hudba uskutečnila ještě další tři vystoupení. Produkce tohoto typu pak pravidelně pokračovaly i v následujících letech. V rámci družby obou socialistických armád došlo 23. února roku 1970 k realizaci společného koncertu Posádkové hudby Olomouc a Vojenské hudby Sovětské jednotky v. č. 4728 b. Příslušníci okupantské armády si v sále zabraných vojenských ubikacích na letišti vyslechli údajně veselý zábavný pořad s tímto programem: J. Flégl – *Katůša*, P. I. Čajkovskij – fantazie z baletu *Labutí jezero*, A. Dvořák – árie *Měsíčku na nebi* z opery *Rusalka*, B. Smetana – árie z opery *Dalibor*, B. Leopold – *Mosaika* z vybraných Dvořákových děl, R. Friml – *Indiánská píseň lásky* z operety Rosemary, F. Lehár – duet *Nikdo v celém světě* z operety *Paganini*, J. Hudec – *Polka pro dva*, J. Malát – píseň *Jak mám Tě rád*, F. Lehár – píseň *Vilja* z operety *Veselá vdova*, J. Fadrhons – směs *Písň SSSR*, K. Millöcker – duet *Láska, to je zázrak mláde* z operety *Žebravý student*, A.

¹³⁸ KPHO, strana 34.

¹³⁹ Pro zajímavost – v Kronice posádkové hudby Olomouc je uvedena zpráva, že „*Při vstupu vojsk Varšavské smlouvy na území Československa nedošlo u Vojenské hudby Olomouc v kasárnách 9. květen' k žádným rušivým událostem. Hudba pokračovala v odborné přípravě dle plánu.*“ Tato informace však, vzhledem k době vzniku Kroniky, může být interpretována jako poplatná své době. Viz KPHO, strana 47.

Žváček – polka *Věnovaná* a E. Toman – pochod *Směr Praha*.¹⁴⁰ Obě vojenské hudby tento pořad uvedly po předchozí společné orchestrální zkoušce. Provedení, kterého se zúčastnila také členka operety Divadla Oldřicha Stibora Ludmila Jonáková, však nebylo jediným vystoupením za účasti spojených kapel. V srpnu roku 1972 se na návrh kapelníka Zbožíňka přestavily oba orchestry při slavnostním nástupu příslušníků sovětského vojska. Za přítomnosti představitelů Severomoravského kraje a okresu Olomouc uvedly nejprve Dobiášův *Slavnostní přehlídkový pochod*, následně společně interpretovali státní hymny obou zemí, poté *Internacionálu* a na závěr také blíže nespécifikovaný vojenský marš.¹⁴¹

5.2 SOUTĚŽE A FESTIVALY

Pod vedením Jindřicha Zbožíňka se posádkový orchestr pravidelně účastnil také armádních festivalů vojenských hudeb, ať již soutěžních či nikoli. V tomto období se několik produkcí soutěžního charakteru konalo v nedalekém Prostějově a na řadě z nich se představila také olomoucká vojenská hudba. Vystoupení obvykle sestávalo z provedení skladeb v podání jak smyčcového tak i dechového obsazení. Uvedený pořad musel překročit minimální hranici stanoveného časového limitu a zpravidla se po všech zúčastněných kapelách vyžadovala interpretace jedné povinné skladby.¹⁴² Od druhé poloviny 60. let se začala v soutěžních programech vojenských hudeb objevovat také vokální složka. S olomouckou kapelou tak při těchto akcích vystupovala opět sólistka Divadla Oldřicha Stibora Ludmila Jonáková či voják Ladislav Vaněk. 3. června roku 1971 se soutěžní přehlídka vojenských hudeb konala v lázeňském areálu v Luhačovicích. Olomoučtí vojáci zahájili svůj program v 16 hodin na místním Lázeňském náměstí a v obsazení dechového orchestru provedli následující repertoár: A. Aust – pochod *Ve sdružení síla*, M. Zedník – *Olomoucký valčík*, Z. F. Tomeš – *Lázeňský promenáda*, J. Čapka-Drahlovský – *Moravský tanec č. 5*, N. A. Rimskij-Korsakov – *Hymnus slunci* (z opery *Zlatý kohoutek*), M. Zedník – *Letní suita* (části *U vody*, *Sluneční den* a *Buď zdrávo léto*), B. Sedláček – *Východní tanec* (z filmu *Princezna se zlatou hvězdou*). Druhou polovinu soutěžního programu obstarala hudba

¹⁴⁰ KPHO, strana 64.

¹⁴¹ Tamtéž, strana 76.

¹⁴² Při soutěži vojenských hudeb konané v Prostějově v roce 1963 byla povinně vyžadována interpretace některého z vojenských pochodů, který dle libosti vybrala přímo na místě pověřená hodnotící komise. Viz KPHO, strana 26.

ve smyčcovém obsazení, kdy od 19.30 hodin předvedla své umění v sále luhačovického Společenského domu. Zaznělo: B. Kéler – *Romantická předehra*, J. Demersseman – 1. část z *Italského koncertu č. 6* (sólo na housle přednesl Jiří Hrdý), G. Puccini – duet z operety *Madamme Butterfly* (zpívala Jonáková a Vaněk), E. Grieg – *Solvejžina píseň* (zpívala Jonáková), O. Nedbal – *Slyšte jen jak to hrá a zní* (duet z operety *Polská krev* v podání Jonákové a Vaňka), S. Cardillo – *Core Ingrato* (zpíval Vaněk), V. Kolář – *Hanácké tance* (části *Osmička*, *Konopidlo* a *Trojka*).¹⁴³

V drtivé většině případů se nepodařila vypátrat celková soutěžní výsledková listina a ani jakákoli hodnotící poznámka. Víme pouze, že při soutěži konané v Prostějově dne 22. května 1973 vyhodnotila odborná komise olomouckou posádkovou hudba jako „velmi dobrou“.¹⁴⁴ Na místě by bylo srovnat uměleckou úroveň orchestru s jinými zúčastněnými vojenskými kapelami, avšak vzhledem k absenci relevantních informací není jakákoli komparace v tomto smyslu možná.

Ve dvou případech se místní armádní kapela zúčastnila také Festivalu vojenských hudeb, konaném obvykle o některém březnovém víkendu v Trenčianských Teplicích. Na této každoroční akci zpravidla vystoupilo čtyři až pět vojenských orchestrů, převážně dislokovaných na území Slovenska. Posádková hudba z Olomouce se v tomto lázeňském městě představila poprvé roku 1966, kdy v ryze dechovém obsazení provedla pochod *10 let V. Dobiáše*, *Koncertní polonézu* A. Klímy, následně *Tanec z mládežnické suity* J. Pauera a *Malý koncert pro dechový orchestr* M. Machka. V podání smyčcového orchestru pak zazněla *Radostná předehra* J. Kofroně, *Taneček z pohádkové suity Písničky ze dřeva* z pera B. Sedláčka a *Radostný den* V. A. Viplera. Za dirigentským pultem se střídal kapelník Zbožínek s dirigentem Formanem a dle dochované stopáže trvala celková durata všech uvedených skladeb téměř 45 minut. O tečku za celým festivalem se postaraly všechny zúčastněné vojenské orchestry, které v rámci závěrečného koncertu samostatně provedly některé z vybraných děl. Olomoucká kapela tedy zopakovala Klímovu *Koncertní polonézu* a Pauerův *Tanec z mládežnické suity* a dále na program zařadila dvě skladby M. Machka – *Tarantellu* a *Barvy karnevalu*. Pod vedením tehdejšího kapelníka posádkové hudby z Banské Bystrice Jozefa Balčíka pak všechny orchestry společně provedly dvojici pochodů z pera

¹⁴³ KPHO, strana 73.

¹⁴⁴ Tamtéž, strana 84.

slovenských autorů – konkrétně *Pochod povstalců* J. Cikquera a *Pochod textiláků* K. Pádivého.¹⁴⁵

Na festivalu v Trenčianských Teplicích vystoupili vojenští hudebníci z Olomouce i v následujícím roce, kdy se objevili ve společnosti vojenských hudeb z Prešova, Trenčína, Banské Bystrice a Bratislavy. Tentokrát smyčcový (označovaný také jako estrádní) orchestr návštěvníkům produkce, která se konala v koncertním síni Kúpeľné dvorany, představil *Polský mazur* I. Sikiryckého, *Večerní náladu* M. Machka, dále *Taneční fantazii* M. Zedníka a *Barcarolu* z operety *Hoffmanovy povídky* J. Offenbacha. Dechové seskupení pak uvedlo *Valčík č. 1* A. Dvořáka, *Horu staccato* G. Dinicu, 1. část z orchestrální suity *Obrázky z pouště* B. Vávry, *Sváteční předeheru* M. Zedníka a konečně pochod *Sláva vítězům* Z. F. Tomeše.¹⁴⁶ Je velmi pravděpodobné, že v závěru festivalu se návštěvníkům opět představily všechny zúčastněné posádkové orchestry. O tomto případném společném koncertě kapel, natož o provedeném programu, však neexistují žádné spolehlivé zprávy.

5.3 MIMOSLUŽEBNÍ ČINNOST

Hudba olomoucké posádky samozřejmě účinkovala také při mnoha civilních příležitostech, které zpravidla realizovala formou vojenského koncertu. V Olomouci v tomto smyslu hrála kupříkladu při zahájení Filmového festivalu pracujících v letním kině (1965), na každoročních výstavách květin a okrasného zahradnictví v sadech, v rámci úvodního dne mezinárodního turnaje v boxu konaného v pavilonu A na Výstavišti (1969) či při řadě společenských večerů pořádaných různými stranickými organizacemi KSČ. Olomoučané ji také měli možnost slyšet při oslavách 100 let Slovanského gymnázia (1967), výročí 100 let trvání podniku Sigma Lutín (1968) nebo slavnostech spojených s 10. výročí založení Vojenského archivu v Olomouci (1969). Informace o tom, že by posádková hudba pořádala i výchovné koncerty ve spolupráci s místními školami, se vypátrat nepodařila. Nelze však opomenout koncerty pro olomoucké seniory či několik charitativních projektů – členové kapely kupříkladu věnovali z vlastních zdrojů jistý finanční obnos na podporu výstavby SOS vesničky a finančně se také podíleli na sbírce, jejíž výnos byl určen k podpoře životní úrovně ve

¹⁴⁵ KPHO, strana 37.

¹⁴⁶ Tamtéž, strana 43.

Vietnamu. 10. července 1965 dokonce orchestr uspořádal ve Smetanových sadech mimořádný koncert, jehož celkový výtěžek 1.950 Kčs směřoval ve prospěch oblastí jižního Slovenska postižených povodněmi.¹⁴⁷

Řadu produkcí kapela realizovala mimo Olomouc. Kupříkladu v rámci oslav 50. výročí vzniku Československé republiky uspořádala z popudu kapelníka Zbožínka koncert v jeho rodných Věrovanech. 23. října 1968 provedl 36členný orchestr v sále místního Kulturního domu čtyři Dvořákovy kompozice – *Slavnostní pochod*, fantasii z opery *Jakobín*, *Slovanský tanec č. 12* a předehru *Můj domov*. Na programu se objevila také árie *Zdeňkův sen* ze Smetanova *Dalibora* a fantasie na české národní písně s názvem *Praha* z pera B. Leopolda. Zazněly také dvě skladby slovenských autorů – *Hore Váhom, dolu Váhom* K. Pádívého a píseň *Růžičky* M. Schneidera-Trnavského.¹⁴⁸

V průběhu léta roku 1963 hudba účinkovala na z dnešního pohledu poněkud bizarních akcích, kdy v rámci okresu Olomouc hrála u těch JZD, kterým se toho roku podařil splnit stanovený plán dodávek obilovin a překročit jej minimálně o 4 a více procent. Účast kapely na těchto produkcích patrně souvisí s blíže nespecifikovaným kolektivním závazkem hudby, který příslušníci orchestru údajně veřejně pronesli a písemně zveřejnili na počest konání 12. sjezdu KSČ v listopadu předchozího roku.¹⁴⁹ Nakonec v této „bitvě o zrno“ uspělo celkem deset JZD; vojenská hudba tedy z tohoto důvodu musela koncertovat desetkrát. Přesná lokace všech vystoupení se však nepodařila vypátrat; víme pouze, že při jedné z těchto příležitostí vyhrávala družstevníkům v Července.¹⁵⁰

Koncerty na pracovištích a v závodech tedy nebyly ani v tomto období ničím výjimečným. Hudba účinkovala kupříkladu v prostorách Moravských železáren či podnicích Sigma nebo Moravia. Roku 1968 také provedla několik vystoupení pro pracovníky tehdejší Nové huti Klementa Gottwalda v Ostravě-Kunčicích. Je však otázkou, nakolik místní dělníci během vykonávání pracovního procesu tóny hudby

¹⁴⁷ Zde je na místě se také pozastavit nad platovými podmínkami příslušníků hudby. V roce 1970 činil měsíční funkční plat kapelníka 2.500 Kčs, dirigent pobíral o dvě stě korun méně. Gáže vojenských hudebníků se pohybovaly v rozmezí 1.400 – 1.950 Kčs. Rozdíly ve mzdách se odvíjely především od jednotlivého hráčského postu; sólista hudby tak byl pochopitelně ohodnocen lépe nežli kupříkladu hudebník na pozici hráče II. stupně. Celkově však vždy platy u vojska převyšovaly mzdy podobných profesí civilních. Viz *Tajné rozkazy velitele posádky Olomouc*. Zvláštní posádkový rozkaz č. 014/70 ze dne 1. listopadu 1970. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 12. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹⁴⁸ KPHO, strana 52.

¹⁴⁹ Tamtéž, strana 20.

¹⁵⁰ Stráž lidu, ročník 43, číslo 66, strana 1 (20. 8. 1963). Autor ani název článku neuveden.

v podání olomouckých vojáků vůbec vnímali a jak se naopak příslušníkům posádkového orchestru jevílo patrně nepříliš hudebně erudované publikum.

5.3.1 PROMENÁDNÍ KONCERTY V SADECH

Počínaje rokem 1963 se objevily informace o zavedení pravidelných cyklů promenádních koncertů ve Smetanových sadech. Obvykle se konaly v letní sezóně, tedy většinou v období od května až do začátku září.¹⁵¹ Zpočátku je vojenská hudba pořádala ve čtvrtek v 17 hodin, ve středu ve stejnou dobu nebo v neděli dopoledne. Nicméně v pozdějších letech nebyl jejich začátek pevně stanoven, tudíž se konaly v poměrně nepravidelných dnech i hodinách. Z období 1962–1973 se ve většině případů podařilo dochovat celé programy těchto mimoslužebních produkcí, které se těšily poměrně velké oblibě obecnosti. Obvykle toto jedno- až dvouhodinové vystoupení sestávalo z osmi až dvanácti kusů, výjimkou však nebylo ani provedení čtrnácti skladeb. Uplatňovala se následující dramaturgie: Začínalo se pochodem, který zpravidla vystřídala skladba ve valčíkovém rytmu. V dalším průběhu zazněla řada kompozic různého žánru – především polka, ale také například polonéza, mazurka, kvapík, serenáda nebo tango. Na programu se objevovaly také fantazie, předehry či výňatky ze skladeb závažnějšího charakteru (oper, operet, baletů) a výjimku nepředstavovaly ani směsi sestavené ze známých písní, melodií, tanců a jiných popěveků. Celý pořad pak obvykle ukončil opět vojenský pochod. Na koncertech zpravidla převažovaly skladby českých autorů, nicméně v porovnání s obdobím první poloviny 50. let zaznívala také řada děl skladatelů evropského a světového významu. Kupříkladu 31. července 1968 provedla vojenská hudba pod vedením kapelníka Zbožíňka ve Smetanových sadech tento program: A. Aust – *Ve sdružení síla* (pochod), J. Fučík – *Země snů* (valčík), F. von Suppé – Předehra k opeře *Piková dáma*, E. Grieg – *Holdovací pochod*, J. Fadrhons – *V pohádkové noci* (intermezzo), V. Hrubý – *Dostaveníčko u Lehára* (směs), P. Lincke – *Lysistrata*, J. Fučík – *Florentinský pochod*.¹⁵² Uvedené skladby mohou být v porovnání s produkovanými díly z 50. let dokladem mírného uvolňování tuhého režimu v zemi, protože zařazení prvorepublikových pochodů či kompozic autorů z kapitalistických zemí jako např. E. Griega či F. von Suppého na program koncertů vojenské hudby, by

¹⁵¹ V koncertní sezóně 1967 však posádková hudba uspořádala poslední promenádní koncert ve Smetanových sadech až 5. října. Viz KPHO, strana 46.

¹⁵² KPHO, strana 50.

v předcházející dekádě bylo z ideologického hlediska ne zcela přípustné. Posádková hudba se tak tímto způsobem snažila navázat na úspěšné období prvorepublikových vojenských kapel, nalákat ztracené posluchače a vydobýt si zpět svou zašlou slávu.

Žánr pochodů, které místní orchestr na koncertech provedl, reprezentují především díla domácích skladatelů, např. J. Fučíka (*Florentinský pochod, Pod admirálskou vlajkou, Sempre avanti, Vjezd gladiátorů, Veselí kováři, Zvuky fanfár*), F. Janského (*Zdar československé armádě*), F. Kmocha (*Andulko šafařová, Jarabáček, Jara mládí, Můj koníček*), R. Nováčka (*Castaldo*), R. Obruči (*Pod praporem svobody*), K. Pádívého (*Vlasti zdar*), R. Šálka (*Estrádní pochod*), K. Šťastného (*Vítěznou cestou*), V. Vačkáře (*Riviera, Triumfální pochod, Snad dnes již*) nebo F. Zity (*Fanfárový pochod*).

Mezi autory, jejichž valčíky zazněly na promenádních koncertech v podání vojenské hudby, patří mimo jiné J. Fučík (*Baletky, Ideály snů, Země snů*), J. Ivanovici (*Dunajské vlny*), A. Joyce (*Podzimní sen*), F. Kmoch (*Pozdrav jara*), F. Lehár (*Zlato a stříbro*), B. Leopold (*Flora*), P. Lincke (*Ó jaro, jak jsi krásné*), A. Modr (*Máj, krásný máj*), O. Nedbal (*Kavalír, Z pohádky do pohádky*), J. Strauss (*Císařský valčík, Růže z jihu*) či E. Waldteufel (*Estudiantina*).

Operní, operetní či baletní fantazie, předehry nebo výňatky – za dob První republiky u publika poměrně oblíbené – pocházely z pera následujících autorů: D. F. E. Aubera (*Němá z Portici*), V. Blodka (*V studni*), A. Boieldieua (*Kalif z Bagdádu*), P. I. Čajkovského (*Labutí jezero*), F. Hervého (*Mam'zelle Nitouche*), V. Hřimalého (*Zakletý princ*), J. Offenbacha (*Hoffmannovy povídky, Orfeus v podsvětí*), G. Rossiniho (*Straka zlodějka*), B. Smetany (*Dalibor, Dvě vdovy, Tajemství*), F. von Suppého (*Krásná Galathea, Piková dáma*) a G. Verdiho (*Nabuccodonosor*).

Ve Smetanových sadech nesměla samozřejmě chybět ani polka. Tento tanec odvozený od polského krakowiaku se v rámci jednoho promenádního koncertu objevil na pořadu i několikrát.¹⁵³ Zmíněný žánr reprezentovaly v rámci koncertů vojenské hudby díla A. Borovičky (*Vyhrávala kapela*), V. Dobiáše (*Polka míru*), B. Kruliše (*Helenka*), L. Kubeše (*Nechod' k nám, Netolická polka*), J. Pauera (*Májová polka*), J. Pravečka (*Libuška*), E. Štolce (*Šly panenky*), J. Uhlíře (*Sobotecká polka*), R. Urbance (*Květinová polka*), K. Vacka (*V podlesí, Šumařinka*) či J. Vejvody (*Kvetou máky, Škoda lásky, Zelené háje*).

¹⁵³ Kupříkladu na promenádním koncertě pořádaném vojenskou hudbou dne 29. září 1967 zazněly celkem čtyři skladby tohoto žánru. Viz KPHO, strana 46.

Populární směsi písní a melodií uváděla hudba poměrně nepravidelně, ve většině případů se jednalo o žánry vytvořené českými autory – A. Austem (*Melodie Václava Vačkáře*), V. Hrubým (*Dostaveníčko u Lehára*), K. Pádívým (*Hore Váhom, dolu Váhom*), R. Piskáčkem (*Perly Panny Serafinky*), B. Leopoldem (*Mosaika*) a řadou dalších. V podání posádkové hudby zaznívaly také oblíbené směsi písní Karla Hašlera, Karla Vacka nebo Karla Valdaufa.

Důkazem toho, že kapela disponovala velmi schopnými muzikanty dobře ovládajícími své nástroje, je skutečnost, že řada skladeb byla určena pro sólisty s doprovodem orchestru. Kupříkladu zazněl tento program: P. Dittrich – *Žonglér, Konvalinka* (pro xylofon), S. Castaldon – *Musica proibita* nebo R. di Napoli – *Penso* (obě pro křídlovku), V. Bolf – *Zatkulácká* (pro tenor) a J. Uhlíř – *Romance pro baryton*. V dramaturgii tělesa se vyskytovaly také *Rozpustilé klarinety* (pro dva klarinety) a *Veselí pozounisté* (pro dva trombóny) J. Hudce nebo polka pro tři trombóny E. Dobberschütze s názvem *Zvony*. V několika skladbách, především v polkách, se pak uplatňovala také vokální složka. Kromě zdatných hudebníků tedy mělo vojenské seskupení ve svých řadách i dobré zpěváky.

Posádková hudba se na svých koncertech zaměřila také na kompozice olomouckých či regionálních autorů. Místní obecnost se tak mělo možnost seznámit kupříkladu s díly Z. Fridricha (*Valčíkové scherzo*), J. Hudce (*Dožínková polka, U splavu*), F. Navary (*Tažní ptáci, Tovačovský pochod*), F. Rösnera (předehra k pohádkové hře *Ječmínek, Slavnostní polonéza*), B. Škody (*Jubilejní valčík*),¹⁵⁴ V. Vašíčka (*Oluška, Pozdrav z Hané, Přestavlká polka*), M. Zedníka (*Olomócká polka*) nebo A. Žváčka (*Jehlička, Polka Pohraniční stráže, Věnovaná*).

Do repertoáru olomouckého vojenského orchestru začaly znovu pronikat také skladby populárních žánrů. Do roku 1973 hudba provedla kupříkladu *Kukavé mambo* J. Kalaše, *Deštivé blues* Z. Krotila nebo *Twist, twist* od stejného autora. Kapely uvedly také tango M. Machka *Bouvardie* a *Opuncie* či J. Kryla *Amaranta* a *Růže stolistá*. Passo doble pak bylo zastoupeno například skladbami *Pedro* (B. Nikodem), *Pikador* (M. Indrác), *La Lumia* (V. Trojan) a žánr foxtrotu a slow-foxu reprezentovala díla jako *Proto nám kapela* A. Rulíška, *Čert vi proč* K. Krautgartnera nebo *Nový Kalif z Bagdádu* M. Brože.

¹⁵⁴ Tato skladba, věnována k 10. výročí vzniku Lidové konzervatoře Olomouc, byla uvedena dne 17. června 1971 ve Smetanových sadech za řízení samotného autora. Viz KPHO, strana 74.

Na pořadech koncertů ve Smetanových sadech se v neposlední řadě také objevily filmové melodie. V podání posádkové hudby zazněl mimo jiné *Východní tanec* z filmu *Princezna se zlatou hvězdou* (B. Sedláček) nebo Šlitrova *Babeta* z filmu *Kdyby tisíc klarinetů*. Při koncertu v parku 28. června 1967 měli přítomní návštěvníci dokonce možnost slyšet hudbu k westernu *Sedm statečných* E. Bernsteina či hudbu k filmu *Vinnetou* skladatele M. Böttchera.¹⁵⁵

Z hlediska žánrového rozpětí je z názorného výčtu uvedených děl patrné, že vojenská kapela distribuovala značně široký repertoár. Měla tak možnost předvést svoji uměleckou kvalitu i vyspělost a zaujmout tak širší spektrum posluchačů. Řada skladeb zaznívala v úpravách a instrumentacích příslušníků orchestru, kteří tak měli prostor pro realizaci vlastních uměleckých představ.

Vojenská hudba na snímku z roku 1966. Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc.

5.3.2 HUDBA PRO RADOST

Kromě promenádních koncertů na volném prostranství hudba účinkovala i v uzavřených prostorách. Tyto akce, založené z popudu samotného kapelníka Zbožínka a představující zprvu jen jakousi náhradu za produkce konané v parku, brzy získaly na

¹⁵⁵ KPHO, strana 45.

popularitě a postupem času se staly tradičním podnikem místního hudebního života. Probíhaly výhradně mimo letní sezónu nejprve v Domě armády, Jiskrových kasárnách nebo kinosále vojenské nemocnice v Klášterním Hradisku. Od roku 1967 se pak v rámci Olomouce pořádaly téměř výhradně v prostorách Závodního klubu Moravských železáren (dnešní Slovanský dům). Mezi lety 1963–1967 nesly tyto produkce název *Pestrý pořad zábavných a tanečních melodií*, později byly realizovány pod titulem *Hudba pro radost*. Společně s vojenskou kapelou obvykle účinkovali také zpěváci – kromě sólistů posádkové hudby (především Ladislava Vaňka, ale také Jaroslava Šilhana, Gabriela Navrátila nebo Vojtěcha Slaměníka) i členové Divadla Oldřicha Stibora (Jana Bézová, Ludmila Jonáková, Vlasta Ployharová, Jana Stupárková-Majtnerová, František Helenský, Hynek Maxa, František Šifta a celá řada dalších). Na řadě těchto akcí pak vystupoval v roli konferenciéra Bohumír Řehulka. Vystoupení sestávala především z populárních i méně známých písní, šlágrů, operních i operetních melodií i ze skladeb pro sólové nástroje, jako hoboj, klarinet, fagot, trubka nebo trombón. Výjimku nepředstavovaly ani kusy pro housle, klavír či xylofon s doprovodem orchestru. S vojenskou hudbou tak účinkovali nejen samotní vojáci-sólisté, ale kupříkladu i hudebníci Moravské filharmonie.¹⁵⁶ Pořad býval mnohdy rozdělen na dvě poloviny – první část programu obvykle obstaral za řízení kapelníka Zbožínka estrádní orchestr, v druhé části pořadu zazněly skladby v podání tzv. tanečního orchestru. Toto vojenské uskupení disponující i bicí soupravou bývalo zpravidla svěřeno dirigentům Formanovi, později Vymětalovi. Kupříkladu 15. dubna 1964 provedlo smyčcové seskupení následující program: P. I. Čajkovskij – směs z baletu *Labutí jezero*, J. Strauss ml. – *Na krásném modrém Dunaji*, B. Sedláček – *Taneček* (ze suity *Písničky ze dřeva*), F. Drdla – *Souvenir*, J. Šlitr, J. Suchý – píseň *Oči sněhem zaváté*, F. A. Tichý – *Rozmarné chvíle* (polka), L. Bernstein – *Tonight* (slow-beguine z muzikálu *West Side Story*), M. Zedník – *Taneční maličkosti* (slow-fox), M. Machek – *Hloub řekou* (černošský spirituál), V. Trojan – *La Lumia* (passo doble). Taneční orchestr následně uvedl: J. Hnilička – *Příležitostné blues*, K. Lochman – *J. S. Bach a jazz*, L. Smith – *Rytmus Madison*, Z. Marat – *Tam kde šumí proud*, B. Vávra – *Kovboj Jimmy* a N. Hefti – *Větrník*.¹⁵⁷ Vstupné na tyto akce obvykle činilo 5 Kčs a podle množství kladných ohlasů v tisku je zřejmé, že byla tato pásma pořádána na vysoké umělecké úrovni a

¹⁵⁶ Kupříkladu 15. února 1973 zazněla mimo jiné fantazie pro xylofon s názvem *Tell* skladatele F. Krügera v podání členky Moravské filharmonie Květuše Fridrichové. Viz KPHO, strana 86.

¹⁵⁷ KPHO, strana 30.

návštěvníky, především těmi z řad střední a starší generace, hodnocena velmi pozitivně.¹⁵⁸ Zařazováním populárních kusů na pořad každé produkce nicméně kapela cílila i na později narozené Olomoučany. Pro porovnání – v průběhu roku 1963 uspořádala „konkurenční“ posádková hudba z Prostějova několik koncertů v místním sále Městské občanské besedy. 26. března v jejím podání zazněla předehra *Orfeus v podsvětí* (J. Offenbach), *Polovecké tance* (A. Borodin), *Polonéza Es dur* (A. Dvořák), *Slovenský tanec* (K. Pádivý) a *Sousedská* (J. Suk).¹⁵⁹ Z jednoho dochovaného seznamu skladeb samozřejmě nelze jakkoli generalizovat či pronášet unáhlené závěry, nicméně dle uvedeného pořadu je pravděpodobné, že ve srovnání s olomouckou vojenskou kapelou prováděla ta prostějovská o poznání konzervativnější program.

Produkce titulované Hudba pro radost, které byly na počátku 70. let jednou z „vlajkových lodí“ Posádkové hudby Olomouc, postupem času expandovaly také do jiných moravských i slezských měst. V průběhu roku 1973, tedy v posledním roce J. Zbožíňka ve funkci kapelníka orchestru, uspořádali vojáci ve středomoravské metropoli celkem sedm akcí tohoto typu a dalších osm realizovali mimo středomoravskou metropoli – konkrétně v Dětrichově nad Bystřicí, Příboře, Troubelicích, Ostravě, Kroměříži, Valašském Meziříčí, Uherském Hradišti a Hranicích na Moravě. 18. března 1973 účinkovala hudba v ostravském Společenském sále Domu kultury pracujících Vítkovických železáren Klementa Gottwalda na koncertě Hudba pro radost. Celý pořad natáčelo ostravské rozhlasové studio a část z něj odvysílalo o týden později ze záznamu. Za přispění zpěváků Divadla Oldřicha Stibora Jany Bézové a Františka Šifty a členky Moravské filharmonie Květuše Fridrichové provedl posádkový orchestr poměrně náročný program, který měl potenciál přítomné návštěvníky zaujmout. Pod střídavým vedením Zbožíňka i Vymětala zazněl následující program: F. Janský – *Zdar Československé armádě*, M. Zedník – *Olomoucký valčík*, Z. Fridrich – *Májová předehra*, K. Kovařovic – *Slovácká píseň*, P. Staněk – *Romance pro tenor*, J. Malát – *Jak mám Tě rád*, R. Šálek – *Mládežnická suita*, M. P. Musorgskij – *Dumka* z opery *Soročinský jarmark*, A. Ljadov – *Ruský trh*, M. Indrák – *Pikador*, E. Kálmán – *Píseň Sylvy* z operety *Čardášová princezna*, Z. F. Tomeš – *Na vsi*, R. Friml – *Ó Rosemary, buď mojí*, K. Kupinski – *Variace na běloruskou lidovou píseň*, F. Lehár – *Housle hrají* z operety *Veselá vdova*, J. Foltýn – *Po našem*, M. Indrák – *Hodová polka*, A. Aust – *Ve*

¹⁵⁸ eš: *Hudba pro radost*. Stráž lidu, ročník 52, číslo 108, strana 4 (12. září 1972).

¹⁵⁹ Kulturní zpravodaj Prostějova, číslo 3, strana 36. Březen 1963. Autor a název článku neuveden.

*sdružení síla.*¹⁶⁰ Zmíněný pořad se údajně setkal s vřelým přijetím publika, stejně tak i dobová reflexe místního tisku jej v pozitivním slova smyslu kvitovala. Vyzdvihla především tu skutečnost, že se „...vedení orchestru nebojí zařazovat do svých programů i současné autory Severomoravského kraje. R. Šálek, M. Zedník, P. Staněk, Z. Fridrich, J. Foltýn a další si toho plně zaslouží.“¹⁶¹ Svého úkolu se poměrně se ctí zhostili i všichni sólisté, ačkoli referentovi neunikly drobné nedokonalosti v ladění i rytmu. Tyto nepřesnosti však údajně neovlivnily celkový dobrý dojem z celého koncertu.¹⁶² Ostravské produkce se osobně účastnil také skladatel Z. F. Tomeš, jehož mazurka Na vsi zazněla v podání vojenských hudebníků za řízení samotného autora.¹⁶³

Jana Bézová a František Šifta za doprovodu Posádkové hudby Olomouc na koncertě Hudba pro radost v Ostravě, 1973. Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc.

Hudba pro radost byla posledním typem podniku, při kterém Jindřich Zbožínek stanul za dirigentským pultem u olomoucké posádkové kapely. Tu naposledy řídil 24. října roku 1973 v sále Julia Fučíka; na samotný závěr tohoto pestrého pořadu operetních a estrádních melodií provedl orchestr příznačný pochod M. Přikryla *Náš*

¹⁶⁰ KPHO, strana 87.

¹⁶¹ Šindel, J.: *Hráli a zpívali vojáci*. Nová svoboda, ročník 29, číslo 74, strana 5 (28. 3. 1973).

¹⁶² Tamtéž.

¹⁶³ KPHO, strana 87.

velitel.¹⁶⁴ Dle dochovaných informací při této příležitosti věnoval Zbožínek olomouckým vojenským hudebníkům dvě své vlastní kresby – portréty B. Smetany a A. Dvořáka.¹⁶⁵ Před zraky veřejnosti tak symbolicky předal kapelnickou taktovku svému nástupci Otto Vymětalovi. Odevzdal ji s vědomím, že i díky své odhodlanosti, cílevědomosti a pílí se z Posádkové hudby Olomouc stalo respektované těleso, které, ať přijelo kamkoli, mělo všude dobrý zvuk.

5.4 SPOLUPRÁCE S MÍSTNÍMI KULTURNÍMI INSTITUCEMI (MIMO SÓLISTŮ DOS)

5.4.1 MORAVSKÁ FILHARMONIE

Spolupráce posádkové hudby s Moravskou filharmonií zaznamenala v tomto období značné expanze. Za dobu jedenácti let působení ve funkci kapelníka hudby se Zbožínkovi podařilo se symfonickým orchestrem vyjednat celkem jedenáct koncertů za spoluúčasti vojenské kapely. Při takovýchto produkcích pak vojáci téměř pokaždé vystoupili až při závěrečné skladbě – či jen v některé z jejích částí – a tím tak dle svých možností přispěli k jakémusi efektnímu zakončení celé produkce.

S Moravskou filharmonií vystupovalo několik vojenských hudebníků nejčastěji při provedení Janáčkovy *Sinfonietty*, ve které se zpravidla uplatňovali v úvodním a závěrečném oddílu. Pod dohledem kapelníka Zbožína uvedli části této skladby celkem šestkrát a to nejen před olomouckým publikem. Během tří po sobě jdoucích lednových dní roku 1963 došlo k realizaci zmíněné Janáčkovy kompozice nejprve v sále Julia Fučíka (9. ledna), následně ve velkém sále Městského domu v Přerově (10. ledna) a pak také v prostorách Městské občanské besedy v Prostějově (11. ledna).¹⁶⁶ Dalšího uvedení se toto dílo v podání filharmoniků a vojáků dočkalo o čtyři roky později, kdy bylo interpretováno nejprve 22. března 1967 v Olomouci a o den později i v Přerově.¹⁶⁷ 12. června roku 1970 měli Olomoučané opět možnost Sinfoniettu slyšet, a to na koncertě pořádaném v rámci festivalu Olomoucké hudební jaro. Pro realizaci této produkce pořadatelé původně vybrali interiér chrámu Panny Marie

¹⁶⁴ KPHO, strana 92.

¹⁶⁵ Tamtéž, strana 94.

¹⁶⁶ Tamtéž, strana 24.

¹⁶⁷ Tamtéž, strana 44.

Sněžné. Nicméně vzhledem k tehdejšímu chladnému počasí přetrvávajícímu v Olomouci několik dní vyvstala obava z nepříznivých podmínek panujících v prostorách studeného kostela, které by zajisté nebyly příliš komfortní jak pro účinkující tak i přítomné publikum. Z tohoto důvodu tedy došlo k přesunutí akce do sálu Julia Fučíka. V den koncertu se však klimatické podmínky naprosto změnilly a razantně se oteplilo. Návštěvníci i účinkující pak rozhodnutí o přeložení této akce do prostor bývalé Reduty notně olitovali.¹⁶⁸ Nicméně i přes poněkud vyšší teplotu v sále k provedení Sinfonietty došlo, avšak podle dobových zpráv „...členové Posádkové hudby nezvládli dobře úvodní intrádu, skladbě jako celku pak chyběly ostřejší výrazové kontury...“.¹⁶⁹ Nezdár tohoto provedení pak kritika přičítala právě oněm „extrémním“ podmínkám, ve kterých bylo údajně nad síly filharmoniků i vojáků provést dílo v patřičné interpretační kvalitě.

Příslušníci armádní hudby účinkovali se symfonickým orchestrem nejen při provádění Sinfonietty, ale samozřejmě i v jiných skladbách. Ve dnech 29. a 30. listopadu 1966 uspořádal filharmonický orchestr dva populární večery (patrně určené především k nalákání nových posluchačů) s názvem *Slavné předehry*. Tento tah se představitelům filharmonie zjevně povedl; po oba večery byl totiž Fučíkův sál beznadějně vyprodán. Pod vedením dirigenta Zdeňka Mácala nejprve přednesl symfonický orchestr samostatně ouverturu k Mozartově opeře *Figarova svatba*. Následně doplnili vojáci ve *Slavnostní předehře* D. Šostakoviče žesťovou sekci filharmonie, a v závěru *Slavnostní předehry* „1812“ P. I. Čajkovského se pak „...připojila 30členná vojenská hudba, pečlivě připravená mjr. Zbožínkem.“¹⁷⁰

Opětovného nastudování a uvedení se po více než sedmi letech dočkaly také *Římské pinie* O. Respighiho. V podání Moravské filharmonie společně s hudebníky posádkového orchestru zazněly v sále Julia Fučíka dne 7. a 8. března 1967. Dechový soubor vojenské hudby se v tomto případě uplatnil především v závěru kompozice, ve kterém dle reflexí přispěl ke grandióznímu vyznění celého díla.¹⁷¹

Zajímavé uskupení se podařilo sestavit v dubnu roku 1969, kdy v rámci zakončení festivalu Olomoucké hudební jaro společně vystoupilo mohutné těleso sestavené z členů Moravské filharmonie, Divadla Oldřicha Stibora, místní Posádkové

¹⁶⁸ Klimeš, Miroslav: *Olomoucké hudební jaro skončilo*. Stráž lidu, ročník 50, číslo 95, strana 3 (18. 6. 1970).

¹⁶⁹ Tamtéž.

¹⁷⁰ *Večer slavných předehrer*. Stráž lidu, ročník 46, číslo 98, strana 2 (9. 12. 1966). Autor článku neuveden.

¹⁷¹ Jd: *Vzorný populární koncert*. Stráž lidu, ročník 47, číslo 23, strana 2 (21. 3. 1967).

hudby a Českého pěveckého sboru z Brna. V chrámu sv. Mořice provedl tento obrovský hudební celek za řízení dirigenta Jaromíra Nohejla *Requiem* H. Berlioze. Z důvodu autorovy koncepce, která v této skladbě počítá se čtyřmi žesťovými skupinami oddělenými od samotného orchestru, museli být vojenští hudebníci hrající na plechové nástroje umístěni mimo hlavní plénum. Kritika tento podnik následně ohodnotila velmi příznivě a zároveň podotkla, že provedení díla takového rozměru je v olomouckých podmínkách počinem sice velmi náročným, avšak chvályhodným, a zasluhuje nejvyššího uznání. Mohutný nástrojový aparát pak údajně dosáhl naprosto soustředěného výkonu, avšak lze předpokládat, že celkovému dojmu nahrávala především akustika chrámu, v němž se leckterá drobnější či větší nepřesnost jistě lehce ztratila.¹⁷²

5.4.2 ČESKOSLOVENSKÁ TELEVIZE A ROZHLAS

V průběhu června roku 1972 došlo také ke spolupráci orchestru s Československou televizí Ostrava. V pořadu zasvěceném výhradně osobě skladatele J. Fučíka zazněla v podání Posádkové hudby Olomouc tato autorova díla: *Florentinský pochod*, *Marinarella* (předehra), *Starý bručoun*, *Vjezd gladiátorů* a *Rázně vpřed*.¹⁷³ Televize pak v témže roce, 5. prosince, materiál odvysílala.¹⁷⁴ Pro stejné médium provedla kapela ve dnech 17. a 18. prosince 1973 další natáčení, tentokrát u příležitosti 55 let trvání olomouckého podniku Zora.¹⁷⁵

Orchestr do roku 1973 rovněž několikrát účinkoval i pro Československý rozhlas. Kupříkladu 25. listopadu 1966 natočila hudba v olomouckém studiu pochod *Sláva vítězům* Z. F. Tomeše, *Sváteční předehru* M. Zedníka, *Baletní valčík* A. Rulíška a pochod *Armáda míru* J. Petržilky.¹⁷⁶ 19. listopadu 1972 pak byl odvysílán také pořad s názvem *Hudební vizitka Posádkové hudby Olomouc* sestavený jak z hudebních ukázek, tak i mluveného slova. Uvedený program pochopitelně musel dle záznamů projít schvalovacím procesem příslušných vojenských orgánů,¹⁷⁷ avšak oba snímky již bohužel není možno dohledat.

¹⁷² Klimeš, Miroslav: *Finis coronat opus*. Stráž lidu, ročník 49, číslo 72, strana 3 (19. 6. 1969).

¹⁷³ KPHO, strana 79.

¹⁷⁴ *Vyberte si z programů*. Stráž lidu, ročník 52, číslo 144, strana 6 (5. 12. 1972). Autor článku neuveden.

¹⁷⁵ KPHO, strana 84.

¹⁷⁶ Tamtéž, strana 39.

¹⁷⁷ Tamtéž, strana 77.

Olomoucká vojenská hudba byla v tomto období, podobně jako třeba ve 30. letech orchestr 6. pěšího pluku, vskutku velmi vytížena. Zatímco v roce 1962 se účastnila „pouze“ 141 vystoupení, v roce 1973 se podílela dokonce na 215 produkcích.¹⁷⁸ Ačkoli nebyly naprosto všechny akce přístupné civilnímu obyvatelstvu, na veřejnosti se objevovala velmi často a přispěla k rozvoji kulturního života v Olomouci. Tento její přínos inspiroval i Radu Městského národního výboru, která u příležitosti 50. výročí vzniku Československa udělila vojenské hudbě i jejímu kapelníkovi Zbožínkovi Pamětní medaili „Za zásluhy o město“.

¹⁷⁸ KPHO, strana 20 a 84.

6. *POD TAKTOVKOU OTTO VYMĚTALA (1973–1988)*

Období druhé poloviny sedmdesátých let a léta osmdesátá jsou takřka výhradně spojena s kapelnickou činností **Otto Vymětala**,¹⁷⁹ jenž se oficiálně této funkce ujal ke dni 1. listopadu 1973. Olomoucký rodák, který poprvé k vojenské hudební službě nastoupil v červenci roku 1955 po absolvování Vojenské hudební školy,¹⁸⁰ vedl olomouckou Posádkovou hudbu téměř patnáct let. Do zálohy byl propuštěn ke konci srpna 1988, později jej nahradil **Vladimír Peter**.

Na pozici dirigenta hudby nastoupil 1. prosince 1973 **Václav Palička**.¹⁸¹ Ten u orchestru působil do 30. října 1980, kdy došlo na základě rozkazu velitele Západního vojenského okruhu k jeho přemístění do Havlíčkova Brodu. Tam začal působit jako kapelník místní hudby vojenského útvaru č. 4553.¹⁸² Olomoucká kapela po Paličkově odchodu k jinému útvaru svého dirigenta zprvu neměla a tato funkce nebyla obsazena až do konce srpna roku 1981. Hudebně-odborných a administrativně-organizačních kompetencí se tedy v této době zhostili řadoví příslušníci orchestru Josef Růžička a Jaroslav Šilhan. V krajních situacích, kupříkladu při případné absenci Vymětala, tak měli oba hudebníci oprávnění kapelníka ve zmíněných věcech zastupovat. Za svoji iniciativu nad rámec vlastních funkčních povinností pak samozřejmě obdrželi náležitou

¹⁷⁹ Otto Vymětal, vojenský kapelník a pedagog, narozen 3. února 1937 v Olomouci. V letech 1952–1955 navštěvoval Vojenskou hudební školu, toho času dislokovanou ve Spišském Podhradí, kde studoval hru na křídlovku a klavír. Po absolvování byl převelen k vojenské hudbě v Lipníku nad Bečvou, kde však působil pouze rok. Na vlastní žádost byl přemístěn k armádnímu orchestru do Olomouce a počínaje 1. říjnem 1960 přijat do sboru praporčíků vojenské hudby olomoucké posádky. V průběhu 60. let studoval na brněnské konzervatoři u Jaroslava Brože v oboru dirigování a v letech 1968–1971 působil jako zástupce kapelníka u divizní kapely v Havlíčkově Brodě. V říjnu roku 1971 se stal dirigentem Posádkové hudby Olomouc a o dva roky později i jejím kapelníkem. Od hudby odešel 31. srpna 1988, po odchodu do výslužby se věnoval hudebně-pedagogické činnosti. Dle informací Otto Vymětala ze dne 18. dubna 2014.

¹⁸⁰ *Seznam žáků Vojenské hudební školy – nástupní ročník 1952*. Dostupné online na www.kavk.cz/pdf/zaci1.pdf, strana 69. Cit. 10. dubna 2014.

¹⁸¹ Václav Palička, vojenský kapelník a dirigent, narozen 8. září 1946 v Dobříši. V roce 1961 nastoupil na Vojenskou hudební školu v Roudnici nad Labem, kde se mimo jiné vzdělával ve hře na křídlovku a housle. Po absolvování působil jako hudebník u vojenské kapely v Prostějově a mezi lety 1971–1980 u posádkového orchestru v Olomouci. Roku 1973, po ukončení dálkového studia na brněnské konzervatoři v oboru dirigování, se stal jeho dirigentem. V období 1980–1992 vykonával kapelnickou činnost u armádní hudby v Havlíčkově Brodě a následně působil jako důstojník pro styk s veřejností. Od roku 1994 pracoval v Centru hasičského hnutí v Příbyslavi na pozici odborného referenta pro stálou expozici. Viz *Seznam žáků Vojenské hudební školy – nástupní ročník 1961*. Dostupné online na www.kavk.cz/pdf/zaci2.pdf, strana 12. Cit. 10. dubna 2014. Také slovníkové heslo: *Palička Václav*, viz *Who is...?* . Autor hesla neuveden. Dostupné online na http://www.whoiswho-verlag.ch/versionnew/tschechien/verlag/63.php?txt_Language=CZ&real_str_PersID=5203290&uniqueID=ea037fa9-997b-4ffb-a0d9-f8c5c127a0a2, cit. 11. dubna 2014.

¹⁸² *Kniha tajných rozkazů velitele posádky Olomouc pro rok 1980*. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 14. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

finanční odměnu.¹⁸³ Dirigentské taktovky se 27. srpna 1981 oficiálně chopil **Josef Štěpánek**, který tuto činnost vykonával do konce roku 1994.¹⁸⁴

Otto Vymětal (na snímku vpravo), kapelník Posádkové hudby Olomouc v letech 1973–1988. Foto Kronika Posádkové hudby Olomouc, září 1973.

Hudba stále sídlila v Domě armády, avšak problémy s nevyhovujícím akustickým prostředím ve zkušebně i nadále přetrvávaly. Jistá úprava místnosti sice údajně proběhla, avšak podle všeho výrazně nesplnila požadavky na odhlučnění. Dokonce ještě v roce 1988 si kapelník Vymětal při předávání své funkce a hodnocení činnosti hudby stěžoval, že „...*hladina zvuku stále převyšuje hranici únosnosti*.“¹⁸⁵ Příslušníci orchestru tedy neměli na výběr, než téměř každodenně zkoušet v tomto akustickém smogu, a z tohoto důvodu pak byli všichni členové podrobováni pravidelným zdravotním kontrolám na ušním oddělení Vojenské nemocnice.¹⁸⁶ Vzhledem k tomu, že hlavní lékař posádky shledal charakter pracoviště rizikovým, udělovalo každý rokem místní posádkové velitelství vojenským hudebníkům z povolání zvláštní týdenní dovolenou. Vedle toho měli vojáci také nárok i na dovolenou řádnou,

¹⁸³ *Kniha tajných rozkazů správce posádky Olomouc pro rok 1981*. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 14. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹⁸⁴ Gregor, Zdeněk: *Vojenské hudby v roce 1995*. Viz *Informační zpravodaj Klubu AVHŠ*, číslo 51, strana 2. Leden 1995.

¹⁸⁵ *Zápis o předání funkce hlavního dirigenta posádkové hudby Olomouc* ze dne 31. srpna 1988. Viz *Tajné spisy 1986–1990*. Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 9. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹⁸⁶ *Zápis o předání a převzetí funkce kapelníka Posádkové hudby Olomouc* ze dne 29. října 1973. Viz *Tajné spisy 1971–1973*. Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 2. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

kteřá obvykle trvala v době letních měsíců v délce třiceti dnů.¹⁸⁷ V takovýchto případech pak plánované služební povinnosti Posádkové hudby Olomouc připadly jiným armádním orchestrům. V průběhu let 1973–1988 tak suplovala tuto činnost především vojenská hudba z Prostějova, nicméně ve středomoravské metropoli (a případně i v jiných místech) zastupovala místní kapelu také hudební tělesa z Kroměříže, Vyškova či Brna.¹⁸⁸ Lze předpokládat, že se tato praxe uplatňovala i v opačném gardu, a že tedy i olomoučtí vojenští muzikanti na oplátku služebně účinkovali v jiných posádkových městech při absenci „domácího“ orchestru.

Obecně – působit v 80. letech jako vojenský hudebník v některém z československých armádních orchestrů bylo z kariérního a především finančního hlediska jistě velmi zajímavé. Zatímco v roce 1979 činil funkční plat olomouckého kapelníka Vymětala „pouze“ 3.200 Kčs, během následujících let konstantně narůstal a kupříkladu roku 1989 již pobíral Vymětaluův nástupce Vladimír Peter o celou tisícikorunu více.¹⁸⁹ Gáže vojenských hudebníků byla samozřejmě nižší a kupříkladu v roce 1985 se tabulkově pohybovala jen v rozmezí 2.400 – 3.300 Kčs.¹⁹⁰ Výsledná částka se pak obvykle opět stanovovala na základě hráčské pozice daného jednotlivce. I tak se ale jevil tehdejší plat příslušníků hudby v porovnání s ostatními zaměstnáními jako mírně nadstandardní. Pravidelná měsíční mzda však nepředstavovala jediný příjem orchestrálních hráčů. Každoročně jim totiž zpravidla na návrh kapelníka udělil velitel posádkové správy jistou peněžitou odměnu v řádu stovek korun – kupříkladu za dobrý výkon vojenské hudební služby, dosažené výsledky v politické přípravě či za případnou ukázkovou interpretaci při provedení sólové skladby na soutěžích vojenských hudeb. Kromě finančních podmínek pak měli hudebníci k dispozici i řadu dalších výhod a mimo tradičních lázeňských pobytů se mohli například roku 1977 spolu se svými

¹⁸⁷ *Vnitřní rozkazy správce posádky Olomouc*. Rozkaz č. 12 ze dne 20. července 1980. Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 14. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹⁸⁸ *Kniha vnitřních rozkazů správce posádky Olomouc (1982–1990)*. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 16. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹⁸⁹ *Kniha vnitřních rozkazů správce posádky Olomouc pro rok 1979*. Nařízení VZVO Tábor čj. 023930 ze dne 29. srpna 1979. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 14. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci. Také *Kniha vnitřních rozkazů správce posádky Olomouc pro rok 1989*. Rozkaz č. 10 ze dne 12. července 1989. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 16. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹⁹⁰ *Kniha vnitřních rozkazů správce posádky Olomouc pro rok 1985*. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 14. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

rodinnými příslušníky zdarma svézt služebním autobusem do Karlova a tam se, rovněž bezplatně, zúčastnit lyžařského výcvikového kurzu.¹⁹¹

6.1 PRODUKCE PRO ARMÁDU

Roku 1980 vyšla ve spolupráci s Hlavním inspektorátem vojenských hudeb novela vyhlášky, která mimo jiné stanovovala hlavní funkce a úkoly armádních kapel. Posádková hudba Olomouc, tak jako všechny československé vojenské orchestry, tedy měla za povinnost především „[...] *Pomáhat velitelům při kulturně estetické výchově vojáků a hudební činností působit k utužení uvědomělé kázně a morálního stavu vojsk. Pořádat promenádní a výchovné koncerty jak pro příslušníky armády, tak i civilní obyvatelstvo. [...] Propagovat nejlepší díla klasické, soudobé i estrádní hudby. [...] Pomáhat jednotkám při nácviu hymen, pochodových písní a rozvoji kulturní umělecké tvořivosti. Pořádat koncerty pro útvary, které nemají systematizovanou hudbu, v rámci stanoveného okruhu působnosti. [...] Plnit služební úkoly při přísahách, vyřazení absolventů, oslavách, slavnostech, pohřbech, pietních aktech, předvolební agitaci, vítání zahraničních delegací. [...] Plnit úkoly v zájmu celospolečenských, politických, kulturních a sportovních akcích, při nichž je účast armády povinná, či žádoucí. [...] Účinkovat pro Československý rozhlas, televizi, film a Gramofonové závody n. p., jestliže tyto instituce o účinkování požádají. [...] Připravovat se k plnění úkolů za mimořádných opatření.*“¹⁹² Uvedený výčet povinností lze jistě doplnit i o úkol spočívající v aktivní popularizaci Československé lidové armády na veřejnosti.

Vojenské orchestry se tedy musely v případě potřeby a zájmu ze strany armády či státních organizací všech výše zmíněných akcí zúčastnit. Jejich záběr tak byl bezpochyby velmi široký a četnost vystoupení si v mnohém nezařadila s frekvencí vojenských kapel ve 2. polovině 40. let. Kupříkladu jen během zimního výcvikového období na přelomu let 1978–1979 se olomoucká kapela účastnila dohromady 182

¹⁹¹ *Kniha vnitřních rozkazů správce posádky Olomouc pro rok 1977. Rozkaz č. 4 ze dne 4. února 1977. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 14. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci*

¹⁹² Hruška, Tomáš: *Vojenská hudba v Brně, její historie a význam pro kulturní život města*. Diplomová práce Katedry hudební vědy FF MU v Brně. Brno 2012, strana 63.

vystoupení. Z celkového počtu se však pouze v 36 případech jednalo o produkce pro civilní sektor.¹⁹³

Pod hlavičku Posádkové hudby Olomouc spadaly v této době také dva menší taneční orchestry (jeden sestavený výhradně z vojenských hudebníků z povolání a druhý převážně z vojáků základní služby) a rovněž estrádní skupina, která spolupracovala i s civilními zpěváky či jinými umělci. Všechna tato uskupení složená z členů posádkové kapely účinkovala především na armádních společenských večerech. Vzhledem k tomu, že se jejich činnost údajně setkávala s kladnou odezvou, lze se domnívat, že umělecká úroveň těchto souborů nebyla nízká. Příslušníci místního garnisonního orchestru se však angažovali také ryze individuálně, a to zejména jako metodičtí pracovníci u řady hudebních seskupení v rámci jiných vojenských útvarů, kde se věnovali především hudebně instruktážní činnosti.¹⁹⁴

Není žádným překvapením, že se kapela ponejvíce angažovala při státních nebo armádních svátcích, kdy podobně jako v předchozích dekadách účinkovala v průběhu hlavního dne oslav i vícekrát. Kupříkladu dne 3. října 1979 byla její účast v rámci Dne Československé lidové armády následující: v dopoledních hodinách nejprve provedla koncert před radnicí, načež doprovodila určenou delegaci k památníku v Čechových sadech. Během tradičního kladení věnců obvykle interpretovala *Pochod padlých revolucionářů* a *Internacionálu*. Její program pak pokračoval odpolední produkcí na nádvoří Domu armády. Při následném slavnostním zasedání Okresního výboru KSČ v sále Julia Fučíka provedla státní hymny obou spřátelených národů a opět také *Internacionálu*. V podvečer pak kapela vystoupila v objektu Lazecké střelnice na akci nazvané Ohňové poselství a poté až do ranních hodin zajišťovala hudební složku na taneční zábavě v posádkovém domě.¹⁹⁵ Je tedy zřejmé, že i v 70. a 80. letech se každoroční pompézní oslavy svátků bez účasti armádního orchestru jednoduše neobešly. Je však pravdou, že pokaždé posádková hudba neobstarávala hudební doprovod pouze sama. Při některých produkcích v rámci slavnostních dnů s ní totiž účinkoval i místní vojenský orchestr sovětské jednotky. Veřejná koncertní činnost ve

¹⁹³ *Tajné spisy 1974–1979*. Vyhodnocení zimního výcvikového období výcvikového roku 1978–1979 ze dne 20. dubna 1979. Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 7. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹⁹⁴ *Zápis o předání funkce hlavního dirigenta posádkové hudby Olomouc* ze dne 31. srpna 1988. Viz *Tajné spisy 1986–1990*. Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 9. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹⁹⁵ *Denní rozkazy velitele posádky Olomouc pro rok 1979*. Rozkaz č. 17 ze dne 17. září 1979. Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 27. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

spolupráci s tímto tělesem se však nikdy nerealizovala.¹⁹⁶ Za svoji aktivitu, precizní organizovanost i uměleckou kvalitu prokázanou při služebních akcích nejrůznějšího rázu se však olomoucké hudbě pravidelně dostávalo pochvaly ze strany posádkového velitelství a její činnost kladně hodnotily také místní stranické a státní orgány.¹⁹⁷

Vedle oslav svátků spočívaly hlavní služební povinnosti zpravidla v zajištění hudební složky při armádních pohřbech, závodech, soutěžích, plesích, mírových manifestacích, slavnostních aktech pro vojáky základní služby a dalších akcích. Z důvodu zdárné realizace slavnostního pochodu vojska, který byl obvykle prováděn jako součást přehlídek, se také hudba nespočetněkrát účastnila až čtyřhodinových nácviků s vojenskými útvary na místním Spartakiádním stadionu (dnešní Andruv) či na stadionu TJ Lokomotiva. Každoročně také vyhrávala první lednový den pro posádkové velitelství, pracovníky Okresního či Městského výboru nebo zaměstnance redakce Stráže lidu. Nelze opomenout ani množství výchovných koncertů jak pro žáky škol, tak i příslušníky armády. Řadu služebních produkcí pak orchestr opět provedl mimo Olomouc (např. ve Frenštátě pod Radhoštěm, Jeseníku, Opavě, Ostravě, Velkém Meziříčí a dalších).

6.2 PRODUKCE PRO VEŘEJNOST

Podobně jako v předcházejícím období obsluhovala olomoucká kapela značnou část teritoria Severomoravského kraje, kde opět mimo účinkování pro potřeby armády provozovala i veřejnou koncertní činnost. K dopravě do těchto vzdálenějších míst využívala místní hudba zpravidla služebního autobusu; zpočátku se hudebníci vozili v typu Škoda 706 RTO, od března roku 1978 jim pak byl z Tábora dovezen novější a pravděpodobně i o něco komfortnější model Karosa ŠL-11.¹⁹⁸ Zřejmě se však jednalo o vozidlo staršího data výroby – již v roce 1983 totiž muselo údajně z technických důvodů podstoupit generální rekonstrukci.¹⁹⁹ Nutno dodat, že kapela disponovala i vlastním „osobním řidičem“, který zpravidla nemíval vojenskou hodnost, ale statut

¹⁹⁶ Dle informací Otto Vymětala ze dne 18. dubna 2014.

¹⁹⁷ *Denní rozkazy velitele posádky Olomouc pro rok 1976*. Rozkaz č. 8 ze dne 17. května 1976. Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 27. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹⁹⁸ *Kniha vnitřních rozkazů správce posádky Olomouc pro rok 1978*. Fond Posádkové správy č. 0749, karton č. 14. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

¹⁹⁹ *Zápis o předání funkce hlavního dirigenta posádkové hudby Olomouc* ze dne 31. srpna 1988. Viz *Tajné spisy 1986–1990*. Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 9. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

občanského zaměstnance. Poněkud komicky však působí veřejné prohlášení Miroslava Masaře, který v roce 1979 suverénně pronesl, že s hudbou „...bude jezdit bez nehod“.²⁰⁰ Svému závazku ale podle všeho dostál.

Pod vedením kapelníka Vymětala neustala ani účast hudby na tradičních promenádních koncertech, které si dle zpráv „...získaly značnou oblibu u posluchačů.“²⁰¹ V rámci organizačního zabezpečení Parku kultury a oddechu hrávali vojáci v hudebním pavilonu ve Smetanových sadech zpravidla od června do konce září (mimo srpen, kdy obvykle hudebníci čerpali dovolenou). Zpočátku probíhaly každou středu, od roku 1986 pak byly těmto produkcím vyhrazeny čtvrtky.²⁰² Při těchto zhruba hodinových vystoupeních pravidelně s hudbou účinkovali i různí estrádní umělci a také sólisté opery a operety Divadla Oldřicha Stibora. Vstup na tyto akce, na kterých se hudba údajně prezentovala „...pestrým sledem známých operetních a estrádních melodií“²⁰³, pak mívala veřejnost většinou zdarma.²⁰⁴

Posádkový orchestr rovněž navázal na tradici pořádání celovečerních koncertů typu Hudba pro radost nejprve ve Slovanském domě, později v domě Posádkovém. Produkce probíhaly prakticky celoročně, kromě letní sezóny, a konaly se obvykle pětkrát do roka. Olomoučané tedy měli během jednoho roku možnost navštívit lednový *Novoroční koncert* a následující měsíc také obdobný pořad v rámci oslav Vítězného února. Při příležitosti Mezinárodního dne žen vojenská hudba každoročně uspořádala koncert nazvaný *Hrajeme ženám*. Podobná akce, zpravidla realizovaná pod názvem *Pozdrav přátelům*, se konala i během listopadových oslav Říjnové revoluce a výčet podniků tohoto typu doplňuje prosincový *Vánoční koncert*. S vojenskou hudbou i na těchto produkcích vystupovala řada sólistů a členů Divadla Oldřicha Stibora, především pěvkyně Jarmila Hellerová, Ludmila Machytková, Jana Majtnerová, Jana Žídková-Regalová, ale také řada dalších.

Nepodařila se však dohledat zmínka o provedeném programu či jakákoli kritická recenze. Tato skutečnost však, vzhledem k tomu, že místní tisk v tomto období o akcích za účasti posádkové hudby podrobněji neinformoval, není nijak překvapivá. Lze se nicméně domnívat, že z hlediska žánrů se uváděný repertoár v porovnání se

²⁰⁰ *Tajné spisy 1974–1979*. Vyhodnocení zimního výcvikového období výcvikového roku 1978–1979 ze dne 20. dubna 1979. Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 7. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

²⁰¹ *Krátce z kultury*. Stráž lidu, ročník 57, číslo 66, strana 4 (9. června 1977). Autor článku neuveden.

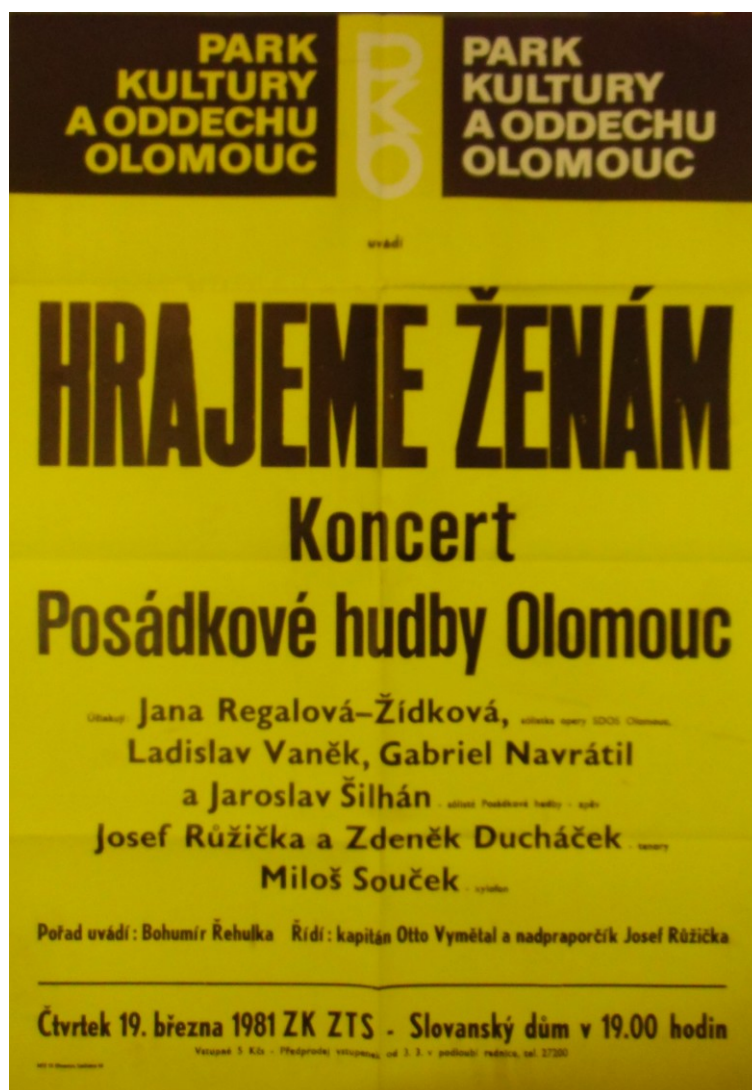
²⁰² *Z kultury*. Stráž lidu, ročník 66, číslo 74, strana 4 (28. června 1986). Autor článku neuveden.

²⁰³ *Programový kalendář*. Kdy-kde-co v Olomouci, červenec 1984, strana 8. Autor článku neuveden.

²⁰⁴ *Programový kalendář*. Kdy-kde-co v Olomouci, srpen 1988, strana 12. Autor článku neuveden.

skladbami provozovanými Posádkovou hudbou v první polovině 70. let radikálně nelišil.

Akce určené pro civilní obyvatelstvo se ze strany veřejnosti těšily hojně pozornosti. To dokazuje především velká obliba promenádních koncertů, které zpravidla navštívilo značné množství místních i přespolních.²⁰⁵ Na některé koncerty dokonce vypravila Posádková hudba služební autobus, který sloužil ke svozu a poté i následnému odvozu návštěvníků z blízkého okolí. Samotný kapelník pak měl eminentní zájem na tom, aby se produkce tohoto typu pravidelně konaly a aby se i umělecká úroveň neustále udržovala na patřičné výši.²⁰⁶

Plakát koncertu *Hrajeme ženám* konaném dne 19. března 1981 v sále Slovanského domu za účasti Posádkové hudby Olomouc a sólistky opery Divadla Oldřicha Stibora Jany Regalové-Žídkové. Foto Seznam plakátů koncertních vystoupení, inventární číslo G 1981/10. Uloženo ve Státním okresním archivu v Olomouci.

²⁰⁵ Dle informací Otto Vymětala ze dne 18. dubna 2014.

²⁰⁶ Tamtéž.

6.3 SPOLUPRÁCE S MÍSTNÍMI KULTURNÍMI INSTITUCEMI (MIMO SÓLISTŮ DOS)

6.3.1 MORAVSKÁ FILHARMONIE

Spolupráce vojáků s Moravskou filharmonií nebyla v tomto období nijak zvlášť intenzivní. Je otázkou, z jakého důvodu. Příčiny lze spatřovat jednak v osobě kapelníka Vymětala, který mohl být (na rozdíl od svého předchůdce) v tomto smyslu méně iniciativní, či také v poměrně značné vytíženosti posádkové hudby. S největší pravděpodobností však spočíval hlavní důvod v nezájmu ze strany symfonického orchestru. Jeho představitelé totiž při sestavování programů abonentních koncertů obvykle nezařazovali na pořad ty skladby, které by vyžadovali mohutnějšího nástrojového, především žesťového obsazení, a ve kterých by tak bylo nutné doplnit hráče filharmonie o hudebníky jiných těles.

Vojáci nicméně i v tomto období s filharmoniky účinkovali. Na koncertě, pořádaném v rámci festivalu Olomoucké hudební jaro, konaném dne 15. května 1974, uvedla Moravská filharmonie pod vedením svého dirigenta Jaromíra Nohejla mimo jiných děl i Janáčkovu *Sinfoniettu*. Dle anoncí měli se symfonickým tělesem vystoupit, tak jako v mnoha předchozích případech, i příslušníci Posádkové hudby Olomouc.²⁰⁷ Nicméně v následné kritice ve Stráži lidu recenzent Miroslav Klimeš uvedl, že byl orchestr „...posílen o členy Posádkové hudby z Prostějova.“²⁰⁸ V interních záznamech nelze dohledat, zda se místní vojenská kapela v Olomouci toho času vyskytovala; je však pravdou, že se obvykle v této době téměř každoročně účastnila několikadenního soustředění v Praze spojeného se slavnostní vojenskou přehlídkou. Lze se pak domnívat, že pokud by neměla povinnost účinkovat na této akci v hlavním městě, provedla by *Sinfoniettu* společně s Moravskou filharmonií namísto prostějovské hudby ta olomoucká. Zcela vyloučit však nelze ani tu možnost, že se Miroslav Klimeš ve své kritice jednoduše zmýlil a že tedy vojenští hudebníci, kteří údajně „...zahráli fanfáry velmi snaživě, i když ne zcela čistě“,²⁰⁹ byli příslušníky orchestru nikoli cizí, ale domácí posádky. Tato eventualita se nicméně jeví jako nepřilíš pravděpodobná.

²⁰⁷ *Vyberte si z programů*. Stráž lidu, ročník 54, číslo 55, strana 5 (14. 5. 1974). Autor článku neuveden.

²⁰⁸ Klimeš, Miroslav: *Olomoucké hudební jaro*. Stráž lidu, ročník 54, číslo 57, strana 4 (18. 5. 1974).

²⁰⁹ Tamtéž.

Z období let 1973–1988 se podařila vypátrat pouze jediná relevantní zmínka referující o výpomoci hudebníků z řad olomoucké vojenské kapely pro potřeby Moravské filharmonie. Při abonentním koncertu, konaném dne 18. března roku 1987 v sále Julia Fučíka a pořádaném především pro členy Brigády socialistické práce a pro příslušníky JZD, doplnili hráči vojenské hudby orchestr filharmonie při provedení Respighiho *Římských pinií*.²¹⁰ I v tomto případě tedy zaznělo dílo, které v podání hráčů obou těles měla možnost již v minulosti několikrát olomoucká veřejnost vyslechnout. Ačkoli se v tomto období jednalo o pravděpodobně jedinou akci realizovanou za spoluúčasti vojáků a filharmoniků, místní kritika ji ze zcela nepochopitelných důvodů naprosto opomenula.

Z 10. října 1976 také pochází zpráva o koncertu pořádaném v rámci oslav Dne Československé lidové armády v sále Julia Fučíka pod názvem *Tvůj meč a štít*. Na této akci údajně vystoupili s posádkovou kapelou v pozici sólistů i někteří členové Moravské filharmonie a divadla.²¹¹ Bližší informace, podrobněji komentující uvedenou produkci, se však bohužel nedohledala.

Posádková hudba Olomouc, 1980. Foto Soukromý archiv Otto Vymětala.

²¹⁰ *Sloužíme našim čtenářům*. Stráž lidu, ročník 67, číslo 31, strana 6 (17. 3. 1987). Autor článku neuveden.

²¹¹ *Denní rozkazy velitele posádky Olomouc pro rok 1978*. Rozkaz č. 16 ze dne 4. října 1978. Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 27. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

6.3.2 ČESKOSLOVENSKÝ ROZHLAS

Nahrávání pro Československý rozhlas a Československou televizi zpravidla představovalo jeden z vrcholů uměleckých aktivit olomouckého vojenského tělesa. Nejinak tomu bylo i za éry Otto Vymětal. V průběhu roku 1979 vzniklo v místním či ostravském studiu pod taktovkou samotného kapelníka či dirigenta Paličky celkem sedm krátkých snímků, a v osmdesátých letech pak Posádková hudba Olomouc zrealizovala ve stejných prostorách dalších 29 nahrávek. Po obdržení patričního povolení pak dokonce ve dvou případech dirigoval armádní orchestr i „nevoják“ Jaroslav Dufek. Veškeré rozhlasové nahrávky v interpretaci olomoucké vojenské kapely natočené v průběhu let 1979–1989 uvádí následující přehled.²¹²

Datum nahrávky	Autor díla	Název skladby	Dirigoval	Režisér
28. 2. 1979	Zedník, Mojmír	Mírová cesta	Vymětal, Otto	Pekárek, Jiří
28. 2. 1979	Ulrich, Antonín	Čarodějka	Palička, Václav	Pekárek, Jiří
28. 2. 1979	Přikryl, Metod	Sláva vám	Vymětal, Otto	Pekárek, Jiří
14. 6. 1979	Gruber, Rudolf	Květinka	Palička, Václav	Jakoubek, Jaroslav
14. 6. 1979	Gruber, Rudolf	Moser polka	Vymětal, Otto	Jakoubek, Jaroslav
14. 6. 1979	Pšeničný, Karel	Plný krok	Vymětal, Otto	Jakoubek, Jaroslav
16. 6. 1979	Kryl, Josef	Rozmarné ráno	Vymětal, Otto	Jakoubek, Jaroslav
1. 2. 1980	Krupař, Stanislav	Romaneta	Vymětal, Otto	Pekárek, Jiří
1. 2. 1980	Kubáček, Jaroslav	Tak dávno	Palička, Václav	Pekárek, Jiří

²¹² Materiál k této oblasti poskytla Alice Ondrejková. Soukromý archiv.

1. 2. 1980	Kubáček, Jaroslav	Za štěstím	Vymětal, Otto	Pekárek, Jiří
30. 5. 1980	Dufek, Jaroslav	Modrá gondola	Dufek, Jaroslav	Studnička, Vladimír
30. 5. 1980	Volf, Jiří	Pomněnky	Dufek, Jaroslav	Studnička, Vladimír
30. 5. 1980	Zedník, Mojmír	Mládí dneška	Vymětal, Otto	Studnička, Vladimír
31. 10. 1980	Devátý, Antonín	Strážci míru	Vymětal, Otto	Jakoubek, Jaroslav
31. 10. 1980	Foltýn, Jaroslav	Veselý výlet	Vymětal, Otto	Jakoubek, Jaroslav
2. 4. 1981	Zedník, Mojmír	Žijeme v šťastné zemi	Vymětal, Otto	Jakoubek, Jaroslav, Studnička, Vladimír
26. 2. 1982	Rulišek, Adolf	II. směs písniček Ady Ruliška	Vymětal, Otto	Jakoubek, Jaroslav
20. 5. 1982	Ginzl, Josef	Pochod budovatelů	Vymětal, Otto	Zedník, Mojmír; Studnička, Vladimír
20. 5. 1982	Křepelka, Vladimír	Polka z Moravy	Štěpánek, Josef	Zedník, Mojmír; Studnička, Vladimír
20. 5. 1982	Zedník, Mojmír	Ecce homo	Vymětal, Otto	Zedník, Mojmír; Studnička, Vladimír
14. 5. 1983	Juřina, Vítězslav	V rytmu mazurky	Vymětal, Otto	Zedník, Mojmír
14. 5. 1983	Palkovský,	Rekreační valčík	Štěpánek, Josef	Studnička,

	Ludvík			Vladimír
14. 5. 1983	Tomeš, Zeno	Polka ze suity Lázeňská reminiscence	Vymětal, Otto	Zedník, Mojmír
12. 4. 1984	Dufek, Jaroslav	Julie, Tys kouzelná	Vymětal, Otto	Studnička, Vladimír
12. 4. 1984	Bucharov, Vladimír (arr.)	Poljanka	Štěpánek, Josef	Studnička, Vladimír
13. 4. 1984	Rulišek, Adolf	Koutecká polka	Štěpánek, Josef	Studnička, Vladimír
13. 4. 1984	Smatek, Miloš	Artista	Vymětal, Otto	Studnička, Vladimír
13. 4. 1984	Tomeš, Zeno	Lesácká polka	Vymětal, Otto	Studnička, Vladimír
28. 3. 1985	Posejpal, Václav	Mějme se rádi	Štěpánek, Josef	Zedník, Mojmír
28. 3. 1985	Zedník, Mojmír	Za mazurkou	Vymětal, Otto	Zedník, Mojmír
28. 3. 1985	Zedník, Mojmír	Jaro pod Cvilínem	Vymětal, Otto	Zedník, Mojmír
28. 11. 1986	Chromec, Jan	Osvětový pochod	Štěpánek, Josef	Zedník, Mojmír
17. 2. 1987	Dvořák, Antonín	Oči lásky	Štěpánek, Josef	Zedník, Mojmír
17. 2. 1987	Zedník, Mojmír	Olomoucký valčík	Vymětal, Otto	Zedník, Mojmír
19. 5. 1987	Smetana, Bedřich	Našim děvám	Štěpánek, Josef	Studnička, Vladimír
6. 7. 1987	Staněk, Pavel	Romance pro altsaxofon a dechový orchestr	Vymětal, Otto	Studnička, Vladimír

Z uvedeného soupisu je zřejmé, že až na výjimky se orchestr v drtivé většině případů soustředil na interpretaci drobnějších kusů z pera soudobých českých skladatelů. Vojenské hudby tedy patrně měly za povinnost propagovat nejen díla klasických mistrů, ale především současných domácích komponistů; olomoucká kapela pak v rozhlase natáčela zejména skladby „...*místních* [či regionálních – pozn. autora] *autorů moderní a pokrokové hudby*“.²¹³ Nejčastěji zastoupeným skladatelem byl rodák z nedaleké Velké Bystřice Mojmír Zedník, který řadu kompozic, včetně několika vlastních, i režíroval. V jeho pochodové písni nazvané *Žijeme v šťastné zemi* pak s hudbou spolupůsobil pod vedením sbormistryně Evy Šteinerové také dětský pěvecký sbor Permoník z Karviné. Kromě něj došlo i na spolupráci hudby s ostravskými zpěváky-sólisty Elvírou Musilovou, Alenou Valovou, Oldřichem Burou a Daliborem Tolašem, jejichž hlasy se objevily na nahrávce směsi písni A. Ruliška. Většina z uvedených nahrávek se údajně v ostravském či olomouckém rozhlasovém archivu dochovala.²¹⁴

Z hlediska žánrového rozpětí je však patrné, že se hudba soustředila na nepříliš rozmanitý repertoár – dominovala v první řadě polka, dále valčík a vojenský pochod. Zajímavé je pak srovnání se „sousední“ Posádkovou hudbou Prostějov. Kupříkladu během roku 1974 realizovala tato armádní kapela v ostravském studiu celkem šest krátkých rozhlasových záznamů, z toho dvě polky I. Ronské *Nač tu kočku máš* a *Pověz mi*, dále stejný počet valčíků (V. Dvořák – *Vzpomínka na maminku*, V. Krutílek – *Na vyhlídce*) a také *Pochod ostravských stavbařů* V. Krutílka. Výčet pak doplňuje předehra J. Maliny *Život v manéži*.²¹⁵ Pokud tedy porovnáme nahrávky olomouckého garnisonního orchestru se snímky natočenými v 70. letech příslušníky vojenské hudby z Prostějova, zjistíme, že se od sebe z hlediska preferovaného žánru nijak zásadně nelišily.

Komparace olomoucké kapely s Posádkovou hudbou Brno není v tomto smyslu docela možná; pro takovéto srovnání totiž nemáme dostatek relevantních informací. Vzhledem k tehdejším obecným požadavkům kladeným na vojenské orchestry je však téměř stoprocentně jisté, že se i brněnští vojenští hudebníci pravidelně rozhlasových natáčení účastnili. Nicméně z období let 70. a 80. se podařilo dohledat pouze jediná zmínka, kdy koncem prosince roku 1987 provedla v brněnském studiu

²¹³ *Posádková hudba Olomouc. Viz Informační zpravodaj Klubu AVHŠ*, číslo 28, strana 3. Květen 1987. Autor článku neuveden.

²¹⁴ Dle informací Alice Ondřejkové ze dne 30. října 2013.

²¹⁵ Materiál k této oblasti poskytla Alice Ondřejková. Soukromý archiv.

místní armádní kapela celkem 14 vojenských pochodů výhradně českých autorů. Ze skladeb tohoto žánru následně vzniklo ucelené album titulované *Sempre avanti* (nazvané pravděpodobně podle úvodního stejnojmenného Fučíkova pochodu), na němž byly zastoupeny díla A. Borovičky, M. Císaře, J. Čermáka, J. Dufka, již zmíněného J. Fučíka, dále F. Kmocha, V. Kyrála, M. Machka, R. Nováčka, R. Obruči, K. Pádivého, J. Pravečka, V. Vačkáře a F. Zity.²¹⁶ Na rozdíl od brněnského orchestru se nepodařila vypátrat informace o tom, že by i Posádková hudba Olomouc natočila podobný kompletní hudební nosič. Stejně tak nemáme ani zprávy o účinkování kapely v některém z pořadů Československé televize.

²¹⁶ Hruška, Tomáš: *Vojenská hudba v Brně, její historie a význam pro kulturní život města*. Diplomová práce Katedry hudební vědy FF MU v Brně. Brno 2012, strana 62.

7. ANALÝZA VYBRANÝCH DĚL

7.1 ANTONÍN ŽVÁČEK – VĚNOVANÁ

Antonín Žváček měl vřelý vztah jak k Olomouci, tak i ke zdejší vojenské hudbě. V roce 1921 totiž nastoupil jako elév k místní slavné kapele 6. pěšího pluku Hanáckého, ve které jako vojenský hudebník působil až do roku 1928. Se středomoravskou metropolí pojí rodáka z Haček u Konice především léta padesátá, kdy stanul za dirigentským pultem u olomoucké Městské hudby.²¹⁷ Ačkoli se z doby Žváčkova vedení nepodařilo dohledat zmínka o společně realizovaném koncertě tohoto tělesa s vojenskou kapelou, je velmi pravděpodobné, že tento „Král moravské polky“ osobně navštívil i některou z veřejných produkcí místního armádního orchestru.

Posádková hudba z Olomouce provedla poprvé jeho *Věnovanou* polku patrně 30. dubna roku 1967 v hudebním pavilonu Smetanových sadů, kdy ji interpretovala na promenádním koncertě pořádaném v rámci doprovodných programů při celostátní přehlídce květin Flora.²¹⁸ Vojáci pak tuto skladbu pravidelně uváděli na pořad svých koncertů i několikrát do roka. *Věnovaná* se obecně setkala s poměrně značnou oblibou a dodnes je součástí repertoáru řady českých a zejména moravských dechových hudeb. V dnešní době se zpravidla provádí v obsazení malého dechového orchestru v aranžmá Jana Přehnal, který ji rovněž instrumentoval pro potřeby tanečních souborů (tedy včetně partů saxofonů, elektrické a basové kytary).

Skladba vychází z přirozeného dur-mollové citění, lidový charakter je v hlavní melodii podpořen využíváním výhradně terciových (či v převratu sextových) dvojhlasů a stejnosměrných postupů.

Předvěti hlavního tématu

²¹⁷ *Skladatel Antonín Žváček: Král moravské polky / König der mährischen Polka*. Autor článku neuveđen. Dostupné online na <http://www.dechovka.eu/index.php/people/composers/100-skladatel-antonin-zvacek-kral-moravske-polky-koenig-der-maehrischen-polka#eti-dale-skladatel-antonin-zvacek>, cit. 20. 4. 2014.

²¹⁸ KPHO, strana 45.

Téma, které skladba uvádí již na samotném začátku, je zpěvné, založené především na dvoutaktovém rytmickém motivu složeném z noty čtvrt'ové hodnoty, následně tečkované noty osminové a posléze šestnáctinové. Motiv uzavírá čtvrt'ová nota s tečkou, a v dalším průběhu hlavního tématu u něj dochází k drobnějším obměnám.

Celková struktura je pro žánr polky naprosto typická, jedná se o velkou hudební formu a vyjádřit ji lze schématem $/:A:/ :/B:/ A :/C (Trio):/ D C$. Šestnáctitaktový hlavní díl A je zkomponovaný v B dur, tedy v tónině, která se (vedle Es dur) nejčastěji užívá při psaní podobných drobných skladeb pro dechové obsazení. Následná část B je v dominantním poměru k úvodní pasáži (F dur). Po doslovném návratu dílu A nastupuje subdominantní Trio (Es dur), které uvádí závažnější téma. Nato zaznívá desetitaktová mezihra (obvykle se na tomto místě uplatňuje tzv. basfigura s hlavní melodií v basových nástrojích), jejíž začátek je v paralelním mollovém vztahu k předchozí tónině (c moll). Závěr skladby pak tvoří již třetí a konečné uvedení dílu C.

I po stránce harmonické není *Věnovaná* nikterak novátorská a omezuje se zpravidla na střídání základních harmonických funkcí. Taneční charakter polky podtrhují charakteristické akordické příznávky a z i hlediska dynamického rozpětí je skladba poměrně střídá. Správná interpretace pak vyžaduje užití jakéhosi „žváčkovského tempa“, které by v tomto případě nemělo přesáhnout 110 BPM.²¹⁹

I přes svoji popularitu jde o naprosto typický příklad žánru polky, který nevyčnívá žádnou zvláštní invencí. Velká obliba tohoto díla tak pravděpodobně tkví zejména v interpretační i technické nenáročnosti, melodické zpěvnosti a celkovém pozitivním charakteru.

7.2 VÁCLAV DOBIÁŠ – SLAVNOSTNÍ PŘEHLÍDKOVÝ POCHOD

Slavnostní přehlídkový (někdy se označuje též jako Uvítací či Generálský) *pochod* Václav Dobiáš dokončil údajně roku 1950.²²⁰ Poprvé jej však interpretovala hudba pražské posádky již v předcházejícím roce na přehrávce, kde mělo být rozhodnuto o tom, který z nově zkomponovaných Dobiášových pochodů je pro potřeby armády tím nejkvalitnějším. Za přítomnosti samotného autora a tehdejšího kapelníka

²¹⁹ Beats per minute (= počet úderů not čtvrt'ové hodnoty za minutu)

²²⁰ Václav Dobiáš, podrobněji viz *ceskyhudebnislovník.cz*, heslo od Mojmíra Sobotky (25. listopadu 2010).

Jana Fadrhonsa zahrála vojenská kapela „... dva, možná tři pochody. Na dotaz, který vznesl Jan Fadrhons, aby se kdokoli z nás hudebníků vyjádřil k zahraným skladbám, většina diskutujících se přiklání k pochodu č. 2. [...] Poté se Jan Fadrhons obrátil na skladatele Dobiáše s gratulací.“²²¹

Jak je již z názvu zřejmé, jedná se o vojenský marš, jehož funkce primárně spočívá v hudebním doprovodu části slavnostní přehlídky vojska, v rámci které před nastoupenými útvary prochází velitel. Nejde tedy o standardní kompozici tohoto žánru, při jejíž interpretaci by pochodovala celá formace vojáků. Brzy však získala na popularitě a setrvala na dlouhou dobu v repertoáru nejen olomoucké vojenské hudby, ale všech československých armádních orchestrů.²²²

Tvar vojenského pochodu se ustálil v polovině 19. století, kdy se přestalo užívat schématu na bázi sonátové formy.²²³ Jednalo se sice i nadále o žánr sestávající obvykle ze tří dílů, avšak všechny části byly samostatné a vyznačovaly se jistým melodickým kontrastem. V této souvislosti tedy můžeme hovořit o velké písňové formě s Triem tvořené částmi A, B (basfigura) a C (Trio), s případnou mezihrou připravující návrat posledního dílu. V samotném úvodu skladby pak mnohdy zaznívá také čtyř-, osmi- či dokonce šestnáctitaktová předehra. Jednotlivé pasáže bývají zpravidla sestaveny z pravidelných period, složených z šestnácti či dvaatřiceti taktů, a obvykle mají repetici. Autoři poměrně často užívali také jakéhosi „vchodu do Tria“, čili dvou- až čtyřtakového nemelodického úseku, většinou založeného pouze na rytmizaci jediného akordu. Harmonický průběh nebývá zpravidla nijak zvlášť komplikovaný a pouze ve výjimečných případech se neomezuje na využívání základních harmonických funkcí. Díl B, uvádějící melodii v basových nástrojích, mívá nejčastěji vůči dílu A dominantní či paralelní vztah. V Triu, které je vzhledem k ostatním částem kontrastní a zpěvné, mnohdy zaznívá některá z lidových písní. Zpravidla se uvádí v subdominantní, výjimečně dominantní tónině. Z hlediska tempa pak obecně platí, že se při interpretaci vojenského pochodu využívá 60 BPM, což v taktu alla breve, běžně se vyskytujícím ve skladbách tohoto žánru, odpovídá dvěma čtvrt'ovým notám za sekundu.²²⁴

Slavnostní přehlídkový pochod se od této „tradiční“ formy v mnohém odlišuje. V prvé řadě se interpretuje v mnohem rychlejším tempu 80–95 BPM; již tato skutečnost

²²¹ Homan, Jan: *Pokus o rekonstrukci*. Informační zpravodaj Klubu absolventů Vojenské konzervatoře – VHŠ a Svazu vojáků v záloze, číslo 98, strana 10 (květen 2010).

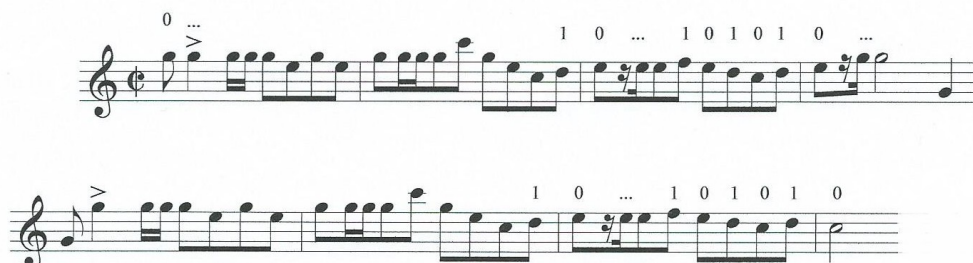
²²² Tamtéž.

²²³ Pončík, Martin: *Pochody Julia Fučíka*. Diplomová práce Katedry hudební vědy FF MU v Brně. Brno 2012, strana 33.

²²⁴ Tamtéž, strana 48–50.

tedy naprosto vylučuje provádět tuto skladbu při pochodování útvarů či samotného orchestru.

Hlavní téma zaznívá již v úvodu dílu A v partu křídlovky, má fanfárový charakter, je diatonické s hlavou tématu vystavěnou z tónů takřka jediné alikvotní řady. Z tohoto důvodu se lze domnívat, že se jedná o úsek poměrně náročný na interpretaci.

Hlavní téma v partu 1. křídlovky in B (takt 1–8, číslice nad notami značí prstoklad)

Melodická linie dílu B není příliš kontrastní a je založena především na postupu po akordických tónech či v následujícím průběhu v sekundových chromatických postupech.

Předvěti druhého tématu (takt 9–12)

Z formového hlediska je sice kompozice složena ze tří dílů, avšak na rozdíl od většiny vojenských pochodů následuje po druhém dílu doslovný návrat úvodní pasáže – jde tudíž o velkou písňovou formu s reprízou $/:A:/ /:B:/ /:A:/$. Skladbě tedy nepředchází obvyklý Einschlag, neobsahuje ani Trio, stejně tak úvodní předeheru či vchod do Tria. Nenajdeme v ní ani tradiční basfiguru, trubkové štosy nebo charakteristické doprovodné akordické příznávky. Jednotlivé úseky jsou nicméně vystavěny z pravidelných osmi- či šestnáctitaktových period.

Odlišný je i harmonický průběh skladby. Úvodní díl je diatonický, zaznívá v tónině B dur a zpočátku se v něm nevyskytují žádné vedlejší harmonické funkce či jiné zvláštnosti. V závěru se nicméně objevuje znějící frygický septakord h-es-ges-a

(enharmonicky jej lze zaměnit jako ces-es-ges-heses), jehož prostřednictvím se chromaticky přechází k části B zkomponované v Des dur.

B dur: T F⁷ Des dur: D⁶₅ T

Nutno dodat, že frygický souzvuk se ve vojenských pochodech vyskytuje velmi ojediněle (kupříkladu v pochodu V. Vačkáře *Šohaj*).

Střední pasáž tedy není v dominantním ani subdominantním, ale v mediantním vztahu vůči tónice úvodního dílu. V osmnáctém taktu zaznívá na lehké době tónický sekundakord se zvýšenou septimou (ces-des-f-a), která tvoří chromatický průchod následně rozvedený do terciové medianty (hes-d-f-hes). Ta je subdominantou dočasné tóniky F dur, zřetelně nastupující ve formě kvartsextakordu (c-f-a-c) v taktu č. 21. Poslední dva takty dílu B jsou tvořeny septakordem II. stupně (g-hes-d-f), dominanty (c-e-g-hes) a tónickým kvintakordem (f-a-c), který je zároveň dominantou připravující doslovný návrat hlavního dílu, opět uvedeného v tónině B dur. Prostřední část je tedy v porovnání s jinými vojenskými pochody harmonicky bohatší, neomezuje se jen na využívání základních harmonických funkcí a užívá chromatismů a mediantních akordických skoků. Dobiáš byl proškolený skladatel, který i k pochodu přistoupil ambiciózně.

Slavnostní přehlídkový pochod je dílem, které se odlišuje od jiných vojenských pochodů především z hlediska formy, harmonie a tempa. Po stránce interpretační jde sice o technicky mimořádně náročnou skladbu, avšak dle mnoha příznivců vojenské hudby se jedná o ukázkou jedné z nejlepších kompozic tohoto žánru. Díky osobě Václava Dobiáše a zejména pak z toho důvodu, že měla v dobách komunistického režimu pozici jakési oficiální skladby prováděné při vojenských slavnostech, se v dnešní době již prakticky nehraje – její pozici zaujal v mnohém podobný *Uvítací pochod* Karla Bělohubka.

ZÁVĚR

Orchestr olomoucké posádky prošel v průběhu své poválečné historie poměrně značným vývojem, a to jak po stránce organizační struktury tak i z hlediska vlastních uměleckých aktivit. Výzkum prokázal, že toto těleso ve sledovaném období výrazně přispívalo k obohacení olomouckého hudebního života a také k hudební edukaci místních obyvatel.

Činnost armádní kapely, která v dnešní době vystupuje pod názvem Vojenská hudba Olomouc, můžeme pozorovat od roku 1945. V prvním roce poválečných zmatků sice ještě nebyla dostatečně nástrojově a mnohdy i personálně vybavena, nicméně postupem času se vyprofilovala v hudebně vyspělé těleso, schopné z hlediska umělecké úrovně konkurovat ostatním olomouckým orchestrům. Vojenské hudební seskupení navazovalo ve středomoravské metropoli na bohatou tradici prvorepublikových plukovních kapel, a snad i z tohoto důvodu si tak Olomoučané velmi rychle našli k orchestru cestu. Armádní hudba se často objevovala na veřejnosti a rozmanitost jejích služebních a především civilních produkcí byla zprvu značná. Podstatnou složku uměleckých aktivit představovaly koncerty společně realizované s řadou místních, nejen kulturních, institucí. Sestava dvaadvaceti vojenských hudebníků však musela mít na paměti náboženskou i politickou nestrannost, jakýkoli byt' sebemenší náznak zaujatosti totiž vyvolával nelibost dotčené strany. Relativně svobodná léta 1945–1948 nicméně představovala na dlouho dobu poslední období, kdy se kapela mohla akcí různých náboženských spolků účastnit. Únorové události roku 1948 zásadně změnily situaci v hudební činnosti orchestru, především v oblasti repertoáru. Pokud tedy srovnáme repertoár z doby 50. let se skladbami prováděnými vojenskými orchestry kupříkladu v období První republiky, zjistíme, že se vojenská hudba téměř zcela vzdala děl „západních“ skladatelů a absolutně přestala uvádět i dobové populární tance (jako např. blues, foxtrot, two-step, tango, rumba aj.). Stejně tak na koncertech nezaznívaly ani filmové melodie či písně k filmům. Původně velmi široký žánrový rozptyl, díky kterému se plukovní hudby ještě na konci třicátých let v Olomouci těšily masivní oblibě, se tak podstatně zúžil. Skladby nevyhovující tehdejší ideologii byly jednoduše považovány za nežádoucí, což v důsledku vojenskému orchestru značně snižovalo okruh svých posluchačů.

Podstatnější zlom představovala reorganizace vojenských hudeb v roce 1953, která se velmi citelně podepsala i na olomouckém orchestru; okleštěný devatenáctičlenný soubor totiž nebyl s to provádět jakákoli náročnější díla vyžadující patřičného nástrojového obsazení. Podstatnou část roku navíc kapela trávila v tehdejší Vojenském výcvikovém prostoru Smilov a její takřka jedinou funkcí bylo téměř výhradně sloužit pro potřeby armády. Produkce pro civilní veřejnost se v této době staly naprosto ojedinělým jevem, čímž se orchestr podstatně vzdálil místnímu obyvatelstvu. Společenské proměny, které šly ruku v ruce s nově nastavenou státní, armádní a kulturní politikou Československa, byly příčinou značného kvalitativního i kvantitativního úpadku prováděného repertoáru a také důvodem absence jakékoli umělecké spolupráce vojenské kapely s jinými hudebními tělesy. Pokud tedy hovoříme o 2. polovině 19. století jako o „zlatém věku vojenských hudeb“, léta 50. bychom naopak mohli bez výčitek označit za „dobu temna“. Razantnější změny přinesl rok 1957, kdy došlo k navýšení stávajícího počtu hudebníků. Tímto tak mohl orchestr mimo jiné obnovit svoji koncertní činnost, kterou však můžeme soustavněji sledovat až s nástupem následující dekády.

Od 60. let pozorujeme značný nárůst počtu aktivit vojenské hudby určených především pro civilní sektor. Olomoucká kapela byla od tohoto období, podobně jako třeba orchestr 6. pěšího pluku ve 30. letech, velmi vytížena; řadu vystoupení totiž realizovala nejen v Olomouci, ale i po celém tehdejší Severomoravském kraji. Pohnutá 50. léta se jistě podepsala na celkovém vnímání armády i vojenské hudby, avšak následný dílčí předěl kulturní politiky přispěl do jisté míry k zlepšení jejího postavení. Kapela se snažila navázat na úspěšné období prvorepublikových armádních hudebních těles a vydobýt si zpět svou zašlou slávu. Taktéž usilovala o návrat svých posluchačů a to především prostřednictvím dobré umělecké úrovně, větší žánrové rozmanitosti a rovněž lepší propagace v podobě spolupráce s televizí a rozhlasem. Nelze opomenout ani opětovné navázání kontaktů s řadou kulturních institucí, především s Moravskou filharmonií a pěvci zdejšího divadla. Výborným tahem se ukázalo být rozhodnutí o pořádání pravidelných promenádních a celovečerních koncertů pro olomouckou veřejnost, které brzy získaly na velké oblibě a staly se tradičním podnikem místního kulturního života. Hudba však nezareagovala na nastupující hudební trendy, styly a směry především ve sféře nonartificiální hudby. To dokazuje skutečnost, že i na konci 80. let stále na jejích produkcích zněly především vojenské pochody, polky, operetní árie a staré šlágry. Každé hudební těleso potřebuje vychovávat novou generaci

svých posluchačů, avšak orchestr svými skladbami cílil téměř výhradně na návštěvníky staršího data narození. Lze tedy předpokládat, že mladé olomoucké publikum uváděné žánry příliš nezajímaly a tedy ani kapela samotná. Zde pak možná pramení dnešní obecné mínění, že vojenská hudba je něčím neatraktivním, nmoderním, až archaickým. I přesto se orchestru místní posádky podařilo znovu etablovat na olomoucké kulturní scéně. Díky vydání předpisů Všeob-7-1 a Vševojsk-1-10, které mimo jiné ukládaly hlavní úkoly všem vojenským kapelám, se z tělesa stal jeden z hlavních propagátorů děl soudobých českých a především regionálních autorů. Řadu kompozic pak dokonce vojáci uvedli v premiéře. Lze se tak domnívat, že pokud by Olomouc neměla vojenskou hudbu, nedočkaly by se tyto skladby svého nastudování a provedení v podání profesionálního a dle množství ohlasů i interpretačně vyspělého tělesa. V tomto smyslu je však otázkou, do jaké míry byla tehdejší kritika objektivní. Nermalou roli jistě hrála i cenzura tisku, avšak většina komentářů referujících o veřejných produkcích vojenského orchestru vyznívá pozitivně. O značné popularitě některých typů koncertů v Olomouci pak svědčí i hojná účast publika.

Nabízí se také otázka srovnání činnosti olomoucké kapely s aktivitami armádních hudeb dislokovaných v jiných posádkách. Množství relevantních údajů reflektujících chod vojenských hudebních těles po roce 1945 však není dostatečně uspokojivé, tudíž nemáme příliš možností komparace. Nicméně pokud porovnáme ve zkoumaném období typ a četnost produkcí i prováděný repertoár posádkových hudeb z Olomouce a Brna, zjistíme, že se od sebe nijak zásadně nelišil. Tato skutečnost jistě souvisí s vydáním již zmíněných předpisů a není tudíž nikterak překvapivá. Zároveň můžeme předpokládat, že se podobným způsobem na veřejnosti prezentovaly i ostatní vojenské kapely. Realizovat alespoň výzkum armádních hudeb dislokovaných na území střední Moravy by pak bylo velmi záslužné.

Vojenský orchestr olomoucké posádky jako těleso řízené armádou a tedy fakticky i státem musel přirozeně sledovat politický kurz a pravděpodobně kvůli této skutečnosti se nevyhnul jistému úpadku a ztrátě své dřívější popularity; svou významnou roli pak sehrály i proměny v celkovém charakteru hudební kultury. Nelze se sice domnívat, že by případná absence tohoto tělesa v Olomouci měla fatální dopad na úroveň místního hudebního života, avšak bez vojenské hudby by jistě byla kulturní scéna středomoravské metropole nekompletní.

RESUMÉ

Práce mapuje činnost vojenského orchestru olomoucké posádky v období 1945–1988 a hodnotí jeho význam a vliv na kulturní život města. Stručně nastiňuje vlastní organizační strukturu tělesa a popisuje změny zejména v počtu hudebníků a v redislokacích sídla hudby v rámci Olomouce. Výklad je členěn podle funkčních období osobností, které stanuly na pozici kapelníka či dirigenta orchestru.

Podrobněji pak text pojednává o produkcích služebního a především civilního charakteru a tato vystoupení následně hodnotí na základě dostupných dobových recenzí. Není opomenuta ani spolupráce vojenského orchestru s místními kulturními institucemi, a sice s Moravskou filharmonií Olomouc, pěveckými sbory, Učitelským orchestrem, pěvci zdejšího divadla či s Československým rozhlasem i televizí. Mimo to práce předkládá stručnou analýzu dvou drobných skladeb žánru polky a vojenského pochodu, které sledované hudební těleso na svých produkcích často uvádělo.

SUMMARY

This article gives an account of the work of Military Orchestra Olomouc in period of 1945–1988 and evaluates its meaning and influence on culture of the city. It briefly shows the organization of the orchestra and describes changes, mostly in number of musicians and in situation of the band in Olomouc. The reading is divided in terms of periods of different personalities, who were in position of band master or orchestra conductor.

In more detail the text discusses performances, both military and civil and it evaluates these performances, based on preserved contemporary reviews. Not even the collaboration of the Military Orchestra with local cultural groups is forgotten. These are Moravian Philharmony Olomouc, singing choirs, Teachers' Orchestra, singers from local theatre or Czechoslovak radio and television. Except for this, the work briefly analyses two short songs of polka and military march, which this orchestra in question often played on its concerts.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Arbeit bildet eine Tätigkeit des Militärorchesters von Olmützer Garnison in der Zeit 1945 – 1988 ab und bewertet seine Bedeutung und Einfluss auf Kulturstadtleben. Sie entwirft kurz eigene Organisationsstruktur des Körpers und beschreibt die Veränderungen v.a. in der Anzahl der Musikern und in den Redislokationen des Standortes im Rahmen von Olmütz. Interpretation wird nach Amtperioden der Persönlichkeiten gegliedert, die auf der Position des Kapellmeisters stehengeblieben sind.

Ausführlich behandelt der Text über den Produktionen dem Dienst- und vor allem Zivilcharakter und bewertet folglich diese Präsentation auf Grund der erreichbaren zeitgemässen Rezensionen. Es gibt hier keine Übergehung der Zusammenarbeit des Militärorchesters mit Landeskulturinstitutionen, und zwar mit Mährischer Philharmonie Olmütz, Sängerkhören, Lehrorchestern, Sängern von dem einheimischen Theater oder mit dem Tschechoslowakischen Rundfunk und Fernseher. Ausserdem bietet diese Arbeit kurze Analyse der zwei kleineren Kompositionen des Genres Polka und Militärmarsch an, die der verfolgte Musikkörper auf seinen Produktionen angeführt hat.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora:	Koutný Tomáš
Katedra:	Muzikologie
Fakulta:	Filozofická
Název diplomové práce:	Orchestr olomoucké posádky v letech 1945–1988
Vedoucí diplomové práce:	doc. PhDr. Eva Vičarová, Ph.D.
Počet znaků:	260.849
Počet stran přílohy:	39
Počet titulů použité literatury:	7
Klíčová slova:	Olomouc, vojenská hudba, hudba pěšího pluku č. 4, hudba 14. mechanizované divize, posádková hudba, Antonín Dražil, Robert Šálek, Jindřich Zbožínek, Otto Vymětal, Antonín Žváček, Věnovaná, Václav Dobiáš, Slavnostní přehlídkový pochod
Krátká charakteristika diplomové práce:	<p>Práce mapuje činnost vojenského orchestru olomoucké posádky v období 1945–1988 a hodnotí jeho význam a vliv na kulturní život města. Stručně nastiňuje vlastní organizační strukturu tělesa a popisuje změny zejména v počtu hudebníků a v redislkacích sídla hudby v rámci Olomouce. Podrobněji pak text pojednává o produkcích služebního a především civilního charakteru a tato vystoupení následně hodnotí na základě dostupných dobových recenzí. Není opomenuta ani spolupráce vojenského orchestru s místními kulturními institucemi. Mimo to práce předkládá stručnou analýzu dvou drobných skladeb žánru polky a vojenského pochodu, které sledované hudební těleso na svých produkcích často uvádělo.</p>

SEZNAM LITERATURY A PRAMENŮ

Literatura

- BÍLEK, Jiří; HODÍK, Milan; PEŠEK, Bohumil: *Vojenské fanfáry nad Vltavou*. Praha 2008.
- MARTÍNKOVÁ, Alena a kol.: *Čeští skladatelé současnosti*. Praha 1985.
- RYŠAVÝ, Milan: *Pestré a choulostivé kapitoly z historie Moravské filharmonie*. Olomouc 2009.
- RYŠAVÝ, Milan: *Muzikantské historky, zajímavosti a intimnosti*. Olomouc 2009.
- VIČAROVÁ, Eva: *Rakouská vojenská hudba 19. století a Olomouc*. Olomouc 2002.
- TICHÁK, Milan: *Lexikon olomouckých ulic*. Olomouc 2009.
- VOŽDA, Gustav: *Kapelník pan mjr. Jindřich Zbožínek*. Viz *Region Věrovany* č. 64. Věrovany, 2000.

Kvalifikační práce

- HRUŠKA, Tomáš: *Vojenská hudební škola v Roudnici nad Labem – historie, činnost a význam*. Bakalářská práce Katedry hudební vědy FF MU v Brně. Brno 2010.
- HRUŠKA, Tomáš: *Vojenská hudba v Brně, její historie a význam pro kulturní život města*. Diplomová práce Katedry hudební vědy FF MU v Brně. Brno 2012.
- KOUTNÝ, Tomáš: *Vojenská hudba v Olomouci v letech 1918–1939*. Bakalářská práce Katedry muzikologie FF UP v Olomouci. Olomouc 2012.
- KRHÁNEK, Lukáš: *Robert Šálek – skladatel, kapelník a historik vojenské hudby v Čechách a na Moravě*. Bakalářská práce Katedry muzikologie FF UP v Olomouci. Olomouc 2011.
- ONDREJKOVÁ, Alice: *Olomoucké studio Československého rozhlasu – hudební redakce, vysílání, nahrávání a dramaturgie v letech 1949–1993*. Disertační práce Katedry muzikologie FF UP v Olomouci. Olomouc 2011.
- PONČÍK, Martin: *Pochody Julia Fučíka*. Diplomová práce Katedry hudební vědy FF MU v Brně. Brno 2012.
- ŠÁLEK, Robert: *Vojenská dechová hudba, kulturní zbraň čs. armády*. Disertační práce Katedry muzikologie FF UP v Olomouci. Olomouc 1952.
- VANĚK, Martin: *Výchovně vzdělávací činnost Vojenské hudby Olomouc*. Bakalářská práce Katedry hudební výchovy PdF UP v Olomouci. Olomouc 2012.

Prameny

Kronika Posádkové hudby Olomouc (1945–1973)

Fond Posádkové správy Olomouc č. 0749, karton č. 1–28. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

Fond Posádkové správy Kroměříž č. 0826, karton č. 1–4. Uloženo ve Správním archivu Armády ČR v Olomouci.

Seznam plakátů koncertních vystoupení kategorie E. Uloženo ve Státním okresním archivu v Olomouci.

Seznam plakátů koncertních vystoupení kategorie G. Uloženo ve Státním okresním archivu v Olomouci.

Soukromý archiv Otto Vymětala

Periodika

Čin (1945–1948)

Lidový večerník (1945)

Osvobozený Našinec (1945–1948)

Práce (1946–1955)

Stráž lidu (1945–1988)

Nová Svoboda (1973)

Kdy-kde-co v Olomouci (1956–1988)

Kulturní zpravodaj Prostějova (1963)

Kultura Přerova (1963, 1967)

Zprávy : informační bulletin OV SČSP v Olomouci (1978–1984)

Informační zpravodaj Klubu absolventů Vojenské konzervatoře – VHŠ a Svazu vojáků v záloze, č. 1–108 (1979–2013)

Zpravodaj lidových hudeb a společenské zábavy (1982–1983)

Internetové zdroje

[Autor neuveden] *Seznam žáků Vojenské hudební školy – nástupní ročník 1952.*

Dostupné online na www.kavk.cz/pdf/zaci1.pdf, citováno ke dni 10. dubna 2014.

[Autor neuveden] Slovníkové heslo *Palička Václav*. In: *Who is...?*. Dostupné online na

http://www.whoiswho-verlag.ch/versionnew/tschechien/verlag/63.php?txt_Language=CZ&real_str_PersID=52

[03290&uniqueID=ea037fa9-997b-4ffb-a0d9-f8c5c127a0a2](#), citováno ke dni 11. dubna 2014.

[Autor neuveden] *Historie NATO – Od prvních úvah až do současnosti*. Dostupné online na http://www.natoaktual.cz/na_zpravy.aspx?y=na_summit/vzniknato.htm, citováno ke dni 10. dubna 2014.

[Autor neuveden] *Skladatel Antonín Žvábek: Král moravské polky / König der mährischen Polka*. Dostupné online na <http://www.dechovka.eu/index.php/people/composers/100-skladatel-antonin-zvacek-kral-moravske-polky-koenig-der-maehrischen-polka#čti-dále-skladatel-antonín-žvábek>, citováno ke dni 20. dubna 2014.

KLIMOVIČ, Jan: *Historie Hudby Pohraniční stráž*. Dostupné online na <http://hudba-pohranicnistraze.webnode.cz/historie/>, citováno ke dni 18. března 2014.

KOLÁŘ, Bohumír: *Před sto lety se narodil Antonín Dražil*. Dostupné online na <http://zpravodajstvi.olomouc.cz/view2.php?cislocclanku=2007040404>, citováno ke dni 9. března 2014.

NERUDA, Jan: *85 let existence Vojenské konzervatoře – Vojenské hudební školy (1923–2008)*. In: Almanach Vojenské konzervatoře. Roudnice nad Labem 2008. Dostupné online na <http://kavk.cz/pdf/almanach.pdf>, citováno ke dni 10. dubna 2014.

PEŠEK, Bohumil; VIČAROVÁ, Eva: hesla v Českém hudebním slovníku osob a institucí. Dostupné online na <http://www.ceskyhudebnislovník.cz>

STŘÍŠKA, Petr: *Historie vojenských dechových hudeb a jejich vliv na vesnickou dechovou hudbu*. Dostupné online na http://harmonie1872.cz/Historie_vojenskych_dechovykh_hudeb.pdf, citováno ke dni 10. dubna 2014.

ŠIMKOVÁ, Alena: *Nejstarší žijící vojenský kapelník*. Dostupné online na <http://mezigenerace.webnode.cz/jak-se-zije-seniorum/jak-se-zije-seniorum-v-ceske-republice>, citováno ke dni 18. března 2014.

Partitury

DOBIÁŠ, Václav: *Slavnostní přehlídkový pochod*. Klavírní transkripce. Praha 1962. Uloženo ve Státní vědecké knihovně v Olomouci.

ŽVÁČEK, Antonín: *Věnovaná*. Instrumentace Jana Přehnalá. Praha 1983. Uloženo ve Státní vědecké knihovně v Olomouci.

Rozhovory a korespondence

BUREŠ, Miroslav: 4. února 2014.

FORET, Gustav: 1. července 2013.

KLIMOVIČ, Jan: 17. března 2014.

ONDREJKOVÁ, Alice: 30. října 2013.

RYŠAVÝ, Milan: 14. října 2013.

VYMĚTAL, Otto: 18. dubna 2014.

PŘÍLOHA

VĚNOVANÁ
polka

DIREZIONE C
ANTONÍN ŽVÁČEK

1. 2. 3. 4. 5.

Fine

2. 1. 2.

D.C. al fine

TRIO

D.S. al fine

© 1983 PANTON P 2258

11810227

3

SLAVNOSTNÍ PŘEHLÍDKOVÝ POCHOD
 STÁTNI
 VÍDECKÁ KNIHOVNA
 V OLOMOUCI VÁCLAV DOBIÁŠ
 (*1909)

317 107

Slavnostně $\text{♩} = 80$

PIANO

Programy proměnných koncertů ve Smetanových sadech v letech 1963–1971 za účasti vojenské hudby

1963 (celkem 12 koncertů)

30. 5. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil kpt. *J. Zbožínek*

1.	K. Šťastný	Vítěznou cestou (pochod)
2.	R. Urbanec	Květy jara (valčík)
3.	K. Pádivý	Předehra ke slavnosti
4.	J. Foltýn	Po našem (trnka č. 6)
5.	J. Malát	Zpěvy lidu českého (směs národních písní)
6.	M. Machek	Bouvardie (tango)
7.	J. Kofroň	Passo doble
8.	A. Aust	Písničky Aloise Austa (směs)
9.	E. Kudelásek	Veselá estráda (kvapík)
10.	I. Dunajevskij	Pochod z filmu Cirkus

6. 6. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil nrtm. *O. Vymětal*

1.	F. Musel	Armádě do kroku (pochod)
2.	K. Vacek	Monogram (valčík)
3.	B. Smetana	Slavnostní předehra
4.	B. Leopold	Kozácké tance
5.	R. Piskáček	Slovácká princezna (předehra k operetě)
6.	J. Poncar	Andulička
7.	A. Chačaturjan	Gopak (tanec)
8.	K. Valdauf	Písničky Karla Valdaufa (směs č. 1)
9.	V. Trojan	La Lumia (passo doble)
10.	G. Šebek	Bulharské tance (č. 1 a 2)
11.	J. Fučík	Veselí kováři (pochod)

15. 6. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil kpt. *J. Zbožínek*

1.	M. Machek	Mládí (pochod)
----	-----------	----------------

2.	J. Strauss	Císařský valčík
3.	J. L. Bella	Slavnostní předehra Es dur
4.	B. Smetana	Jiřinková polka
5.	S. Castaldon	Musica proibita (sólo na křídlovku – M. Havelka)
6.	E. Axman	Šáteček z Moravských tanců
7.	J. Fadrhons	Jarní mazurka
8.	E. Kálmán	Cirkusová princezna (směs z operety)
9.	J. Kalach	Jako doma (sousedská)
10.	I. Dunajevskij	Pochod z filmu Jaro

24. 7. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	M. Příkryl	Náš velitel (pochod)
2.	A. Joyce	Podzimní sen (valčík)
3.	F. v. Suppé	Lehká jízda (předehra)
4.	A. Dvořák	Oči lásky (polka)
5.	A. Dvořák	Rekrutská (polka z roku 1860)
6.	R. Piskáček	Č. S. (fantasie na lidové písně)
7.	M. S. Trnavský	Růžičky (píseň)
8.	J. Praveček	Mladost – radost (polka)
9.	V. Seidl	Když se dva potkají (valčíková píseň)
10.	A. D. Cartaya	Kubánský revoluční pochod

1. 8. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Kalach	Svobodně vpřed (pochod)
2.	K. Balling	Savana (valčík)
3.	G. Verdi	Nabuccodonosor (předehra k opeře)
4.	B. Smetana	Našim děvám (polka)
5.	V. Vačkář	Vzpomínka na Zbiroh (serenáda, sólo na křídlovku – M. Havelka, baryton – G. Navrátil)
6.	M. Byzom	Veselá kapela (polka)
7.	V. Hrubý	Dostaveníčko u Lehára (směs)

8.	B. Nikodém	Pedro (passo doble)
9.	F. Kmoch	Můj koníček

8. 8. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Ulrich	Spartakus (pochod)
2.	O. Nedbal	Důvěrné listy (noblesní valčík)
3.	J. Fučík	Marinarella (předehra)
4.	A. Dvořák	Slovanský tanec č. 10
5.	B. Smetana	Vzpomínka na Plzeň (polka)
6.	K. Bernhard	Kmochiáda (směs)
7.	J. Hudec	Tovačov (směs hanáckých písní)
8.	I. Dunajevskij	Polka z filmu Kubánští kozáci
9.	J. Praveček	Veselý rej (kvapík)
10.	V. Vačkář	Šohaj (pochod)

15. 8. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	M. Smatek	Pochod železničářů (ke dni čs. železničářů)
2.	A. Dvořák	Pražské valčíky
3.	J. Offenbach	Orfeus v podsvětí (předehra)
4.	B. Smetana	Baletní hudba z oper Dvě vdovy
5.	E. Carosio	Ritorna (píseň a serenáda, sólo na křídlovku – M. Havelka)
6.	Z. Bayer	Vojáček (charakteristická skladba, intermezzo)
7.	J. Kryl	Matčina nejhezčí píseň (ukolébavka)
8.	F. Janský	Pošťácká polka
9.	R. Friml	Rose Marie (výňatky z operety)
10.	F. Zita	Fanfárový pochod

22. 8. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*
/u příležitosti státního svátku Rumunské lidové republiky/

1.	J. Fučík	Florentinský pochod
2.	A. Jindra	Pražské plesy (valčík)

3.	V. Blodek	V studni (předehra)
4.	B. Smetana	Dalibor (fantasie z opery)
5.	K. Pádivý	Sarba (rumunský tanec č. 1)
6.	K. Pádivý	Amentirea (rumunský valčík)
7.	K. Pádivý	Hategana (rumunský tanec č. 3)
8.	J. Kofroň	Passo doble
9.	R. Urbanec	Květinová polka
10.	J. Fadrhons	Trubač jízdy (pochod)

29. 8. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Balčík	Pochod SNP
2.	A. Voborský	Pro lidské štěstí (valčík)
3.	J. L. Bella	Slavnostní předehra Es dur
4.	M. Smatek	Slovanský tanec
5.	K. Makárius	Bunkošový tanec
6.	J. Fadrhons	Písně SSSR (směs)
7.	M. S. Trnavský	Růžičky (píseň)
8.	P. Stopka	Marinačka (polka)
9.	K. Pádivý	Súčanské čardáše
10.	K. Šťastný	Vojenský pochod

5. 9. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil kpt. *M. Zuska*

1.	E. Maj	P. O. S. (pochod)
2.	J. Malý	Elektrion (valčík)
3.	D. F. E. Auber	Němá z Portici (předehra)
4.	K. Pádivý	Rumunské tance č. 2 – Hora
5.	J. Fadrhons	Písně SSSR (směs)
6.	R. Schumann	Snění (píseň)
7.	M. Byzom	Brněnský drak (fox-polka)
8.	J. Praveček	Koupím já si koně vraný (píseň)

9.	J. Uhlíř	Sobotecká polka
10.	R. Kubín	Venkovská serenáda
11.	A. Aust	Melodie Václava Vačkáře (směs)
12.	M. Příkryl	Náš velitel (pochod)

12. 9. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil nrtm. *O. Vymětal*

1.	M. Příkryl	Náš velitel (pochod)
2.	O. Nedbal	Z pohádky do pohádky (valčík)
3.	G. Rossini	Straka zlodějka (předehra)
4.	J. Seidl	Když se dva potkají (valčíková píseň)
5.	K. Chvalovský	Vy hvězdičky (píseň)
6.	A. Aust	Písničky Karla Hašlera (směs)
7.	J. Kalaš	Kukavé mambo
8.	F. Musel	Radostný den (fox)
9.	K. Šťastný	Vítěznou cestou (pochod)

19. 9. 1963 (čtvrtek), 17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	B. Ječmínek	Československá armáda (pochod)
2.	A. Joyce	Podzimní sen (valčík)
3.	J. Fučík	Marinarella (předehra)
4.	B. Smetana	Dalibor (fantasie z opery)
5.	M. Smatek	Slovanský tanec
6.	A. Dvořák	Humoreska
7.	L. Jessel	Slavnost cínových vojáčků (intermezzo)
8.	K. Pádivý	Súčanské čardáše
9.	E. Kudelásek	Veselá estráda (kvapík)
10.	F. Kmoch	Česká muzika (pochod)

1964 (12 koncertů)

27. 5. 1964 (středa), 17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	K. Šťastný	Radostná přehlídka (pochod)
2.	A. Voborský	Pro lidské štěstí (valčík)
3.	V. Kyrál	Slavnostní předehra
4.	M. Machek	Cikánský tanec
5.	P. Mascagni	Sedlák kavalír (intermezzo z opery)
6.	J. Fadrhons	Jarní mazurka
7.	J. Offenbach	Hoffmanovy povídky (směs z operety)
8.	J. Kalach	Jako doma (sousedská)
9.	K. Valdauf	Vesnice spí (polka)
10.	J. Kryl	Alenčina (polka)
11.	V. Dobiáš	Rudá armáda (pochod)

30. 5. 1964 (sobota), 16h, řídil mjr. *J. Zbožínek*
/pořad k 15. výročí PO-ČSM/

1.	M. Belaj	Pionýr (pochod)
2.	R. Urbanec	Květy jara (valčík)
3.	I. Dunajevskij	Pochod veselých dětí
4.	B. Smetana	Baletní hudba z opery Dvě vdovy
5.	J. Seidl	Zpěv svobody
6.	K. Bernhard	Kmochiáda (směs)
7.	J. Praveček	Mladost – radost (polka)
8.	Z. Šesták	Skočná
9.	K. Pádivý	Súčanské čardáše
10.	M. Šubrt	Argentina za mír (pochod)
11.	J. Potužník	Dětský pochod

31. 5. 1964 (neděle), 9h, řídil mjr. *J. Zbožínek*
/pořad ke Dnům kultury a sportu svazku/

1.	E. Maj	P. O. S. (pochod)
2.	K. Balling	Savana (valčík)
3.	V. Kyrál	Slavnostní předehra

4.	J. Kofroň	Passo doble
5.	B. Smetana	Jiřinková polka
6.	E. Kudelásek	Veselá estráda (kvapík)
7.	M. Šubrt	Argentina za mír (pochod)
8.	A. Aust	Melodie Václava Vačkáře (směs)
9.	M. Machek	Cikánský tanec
10.	J. Praveček	Veselý rej (kvapík)
11.	J. Fadrhons	Rota vpřed (pochod)

3. 6. 1964 (středa), 17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Ulrich	Spartakus (pochod)
2.	A. Dvořák	Valčík č. 1
3.	G. Verdi	Nabuccodonosor (předehra)
4.	J. Uhlíř	Romance
5.	M. Machek	Tarantella
6.	P. I. Čajkovskij	Labutí jezero (fantasie z baletu)
7.	J. Kryl	Amaranta (tango)
8.	B. Nikodém	Pedro (passo doble)
9.	J. Praveček	Veselý rej (kvapík)
10.	J. Poncar	Andulička (polka, instrumentace – O. Vymětal)
11.	F. Kmoch	Můj koníček (pochod)

10. 6. 1964 (středa), 17h, řídil kpt. *J. Forman*

1.	K. Šťastný	Rekord (pochod)
2.	I. Ivanovici	Dunajské vlny (valčík)
3.	J. Zdražil	Souboj (předehra)
4.	F. Vondráček	Pohádkový svět (intermezzo)
5.	F. Vondráček	Vihorlat (charakteristická skladba)
6.	V. Blodek	V studni (fantasie z opery)
7.	J. Pauer	Májová polka

8.	J. Flégl	Chřasták (lidový tanec z Hořicka)
9.	K. Pádivý	Vajnorská polka
10.	J. Stloukal	Obráncům Prahy (pochod)

17. 6. 1964 (středa), 17h, řídil kpt. *J. Forman*

1.	J. Uhlíř	Zdar vítězům (pochod)
2.	J. Fučík	Ideály snů (valčík)
3.	G. Rossini	Lazebník sevilský (předehra)
4.	G. Šebek	Bulharský tanec č. 1
5.	Z. Krotíl	Kolotoč (polka)
6.	B. Leopold	Mosaika (směs melodií A. Dvořáka)
7.	Z. Krotíl	Všenorská polka
8.	J. Flégl	Kaťuša (pochod)

15. 8. 1964 (sobota), 10.30h, řídil mjr. *J. Zbožínek*
/u příležitosti zahájení 5. celostátní výstavy okrasného zahradnictví/

1.	J. Uhlíř	Soldatušky (pochod)
2.	P. I. Čajkovskij	Květinový valčík z baletu Louskáček
3.	K. Pádivý	Předehra ke slavnosti
4.	V. Novotný	Vzpomínka
5.	B. Smetana	Jiřinková polka
6.	M. Machek	Bouvardie (tango)
7.	J. Kryl	Ráda, ráda mám (polka)
8.	M. Schneider-Trnavský	Růžičky (píseň)
9.	J. Foltýn	Po našem (trnka)
10.	I. Dunajevskij	Pochod z filmu Cirkus

19. 8. 1964 (středa), 17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*
/celostátní výstava okrasného zahradnictví/

1.	J. Fučík	Vjezd gladiátorů (pochod)
2.	O. Nedbal	Valčík hyacint

3.	J. Fučík	Marinarella (předehra)
4.	J. Offenbach	Barcarola z operety Hoffmanovy povídky
5.	P. I. Čajkovskij	Labutí jezero (fantasie z baletu)
6.	F. Janský	Pošťácká polka
7.	M. Byzom	Chvilíčka štěstí (polka)
8.	V. Vačkář	Vzpomínka na Zbiroh (serenáda, sólo na křídlovku – M. Havelka, baryton – G. Navrátil)
9.	M. Machek	Cikánské tance
10.	V. Trojan	Passo doble
11.	V. Vačkář	Riviera (pochod)

23. 8. 1964 (neděle), 10h, řídil mjr. *J. Zbožínek*
/celostátní výstava okrasného zahradnictví/

1.	F. Janský	Zdar československé armádě (slavnostní pochod)
2.	J. Strauss	Růže z jihu (valčík)
3.	J. L. Bella	Slavnostní předehra Es dur
4.	B. Smetana	Naším děvám (polka)
5.	A. Dvořák	Oči lásky (polka)
6.	J. Offenbach	Hoffmanovy povídky (fantasie z operety)
7.	R. L. Vašata	Annabella (serenáda)
8.	M. machek	Tarantella
9.	V. Vačkář - A. Aust	Melodie Václava Vačkáře (směs)
10.	J. Balčík	Pochod praporu SNP

30. 8. 1964 (neděle), 10h, řídil kpt. *J. Forman*
/celostátní výstava okrasného zahradnictví/

1.	K. Pádivý	Vlasti zdar (pochod)
2.	J. Fučík	Baletky (valčík)
3.	A. Voborský	Naším krajem (předehra)
4.	F. Šmíd	P. I. Čajkovskij (fantasie)
5.	G. Verdi	Rigoletto (směs)
6.	J. Praveček	Libuška (polka)

7.	A. Voborský	Z celého srdce (valčík)
8.	A. Aust	Písničky Karla Vacka (směs)
9.	J. Pauer	Májová polka
10.	J. Ulrich	Písecký pochod

3. 9. 1964 (čtvrtek), 17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*
/celostátní výstava okrasného zahradnictví/

1.	M. Přikryl	Náš velitel (pochod)
2.	A. Joyce	Podzimní sen (valčík)
3.	V. Kyrál	Slavnostní předehra
4.	J. Praveček	Mladost – radost (polka)
5.	V. Vačkář	Vzpomínka na Zbiroh (serenáda)
6.	B. Smetana	Dalibor (fantasie z opery)
7.	J. Kofroň	Passo doble
8.	J. Kalach	Jako doma (sousedská)
9.	K. Balling	Savana (valčík)
10.	A. Aust	Písničky Aloise Austa (směs)
11.	F. Kmoch	Andulko šafařová (pochod)

4. 9. 1964 (pátek), 17h, řídil kpt. *J. Forman*
/výstaviště 5. celostátní výstavy okrasného zahradnictví/

1.	J. Fučík	Zvuky fanfár (pochod)
2.	I. Ivanovici	Dunajské vlny (valčík)
3.	F. v. Suppé	Lehká jízda (předehra)
4.	B. Leopold	Mosaika (melodie A. Dvořáka)
5.	J. Dobeš	Veselý den (intermezzo)
6.	E. Nevin	Narcis (intermezzo, instrumentace – J. Zbožínek)
7.	K. Valdauf	Písničky Karla Valdaufa (směs)
8.	A. Aust	Vzpomínka na Karla Hašlera (směs)
9.	K. Krautgartner	Čert ví proč (fox-polka)
10.	J. Fučík	Veselí kováři (pochod)

1965 (13 koncertů)

2. 6. 1965 (středa), řídil kpt. J. Forman

1.	J. Fučík	Zvuky fanfár (pochod)
2.	J. T. Hall	Snoubení vánků (valčík)
3.	F. v. Suppé	Krásná Galathea (předehra)
4.	B. Leopold	Praha (fantasie)
5.	A. Dvořák	Oči lásky (polka)
6.	J. Fučík	Rej amorků (intermezzo)
7.	V. Kruliš	Helenka (polka)
8.	J. Fadrhons	Trubač jízdy (pochod)

16. 6. 1965 (středa), řídil kpt. J. Forman

1.	E. Maj	P. O. S. (pochod)
2.	K. Pádívý	Na břehoch Oravy (valčík)
3.	B. Kéler	Veseloherní předehra
4.	? Wilkuszewski	V pohoří Karpat (fantasie, variace na trubku – M. Jermář)
5.	P. Dietrich	Jongler (kvapík, sólo na xylofon – J. Takáč)
6.	J. Vejvoda	Škoda lásky (polka)
7.	J. Praveček	Vzpomínání (valse amoroso)
8.	J. Praveček	Rej broučků (intermezzo)
9.	A. Borovička	Vyhrávala kapela (polka)
10.	J. Stloukal	Obráncům Prahy (pochod)

23. 6. 1965 (středa), řídil mjr. J. Zbožínek

1.	A. Dvořák	Slavnostní pochod
2.	J. Brahms	Valčík A dur
3.	G. Verdi	Nabuccodonosor (předehra)
4.	B. Smetana	Kdybych se co takového (píseň Mařenky z opery Prodaná nevěsta)
5.	J. Praveček	Česká polka

6.	F. Vondráček	Holka modrooká (fantasie, sólo na xylofon – J. Takáč)
7.	R. Friml	Rose Marie (výňatky)
8.	J. Kryl	Večer na horách (serenáda)
9.	V. Vašíček	Přestavlečná polka
10.	F. Musel	Radostný den (fox)
11.	I. Dunajevskij	Pochod z filmu Cirkus

30. 6. 1965 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	M. Machek	LUT zdar! (slavnostní znělka)
2.	E. Becucci	Můj poklad (valčík)
3.	A. Dvořák	Čert a Káča (předehra)
4.	J. Offenbach	Hoffmanovy povídky (fantasie)
5.	B. Smetana	Naším děvčám (polka)
6.	J. Heykens	Zastaveníčko (serenáda)
7.	S. Castaldon	Musica proibita (křídlovka sólo – M. Havelka, instrumentace – J. Zbožínek)
8.	K. Pádivý	Rumunský tanec č. 1
9.	J. Hudec	Tovačov (směs)
10.	Z. Krotíl	Deštivé blues
11.	J. Ulrich	Spartakus (pochod)

7. 7. 1965 (středa), řídil kpt. *J. Forman*

1.	J. Flégl	Sláva Chodsku (pochod)
2.	A. Jindra	Pražské plesy (valčík)
3.	D. F. E. Auber	Němá z Portici (předehra)
4.	E. H. Grieg	Holdovací pochod
5.	B. Smetana	Dalibor (fantasie)
6.	A. Dvořák	Árie z opery Rusalka (sólo na křídlovku – M. Havelka)
7.	J. Pauer	Májová polka
8.	F. Kmoč	Muziky, muziky (pochod)

10. 7. 1965 (sobota), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Fadrhons	Vítězný nástup (pochod)
2.	J. Hurt	Protěž (valčík)
3.	V. Kyrál	Slavnostní předehra
4.	P. I. Čajkovskij	Labutí jezero (fantasie)
5.	B. Smetana	Jiřinková polka
6.	B. Smetana	Vzpomínka na Plzeň (polka)
7.	F. Vondráček	Holka modrooká (variace, sólo na xylofon – J. Takáč)
8.	M. Machek	Bouvardie (tango)
9.	A. Rulišek	Proto nám kapela (fox)

10. 7. 1965 (sobota), řídil kpt. *J. Forman*

/mimořádný koncert uspořádaný ve prospěch oblastí jižního Slovenska postižených povodněmi/

1.	J. T. Hall	Snoubení vánků (valčík)
2.	F. Šmíd	P. I. Čajkovskij (fantasie)
3.	J. Flégl	Chřasták (tanec z Hořicka)
4.	A. Aust	Vzpomínka na Karla Hašlera
5.	F. Vondráček	Pohádkový svět (intermezzo)
6.	K. Pádivý	Vajnorská polka
7.	J. Praveček	Libuška (polka)
8.	J. Flégl	Kat'ůša (pochod)

14. 7. 1965 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Balčík	Pochod praporu SNP
2.	A. Dvořák	Pražské valčíky
3.	J. Hurt	Rodinná vojna (předehra)
4.	J. Malát	Zpěvy lidu českého (směs)
5.	M. Machek	Cikánské tance
6.	V. Vačkář	Vzpomínka na Zbiroh
7.	M. Byzom	Veselá kapela (polka)
8.	J. Kofroň	Passo doble
9.	F. Kmoch	Můj koníček (pochod)

15. 8. 1965 (sobota), řídil mjr. *J. Zbožínek*
/6. celostátní výstava okrasného zahradnictví/

1.	K. Šťastný	Vítěznou cestou
2.	A. Aust	Splněné přání (valčík)
3.	J. N. Škroup	Chudý kejklíř (přehra)
4.	E. Axman	Šáteček z Moravských tanců
5.	V. Vačkář	Melodie Václava Vačkáře (směs)
6.	J. Kryl	Alenčina polka
7.	J. Praveček	Veselý rej (kvapík)
8.	M. S. Trnavský	Růžičky (píseň)
9.	L. Schlögel	Výňatky ze Straussových operet
10.	V. Seidl	Když se dva potkají (valčík)
11.	K. Valdauf	Vesnice spí (polka)
12.	F. Janský	Pošťácká polka
13.	E. Kudelásek	Veselá estráda (kvapík)
14.	F. Kmoch	Andulko šafářová (pochod)

18. 8. 1965 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	A. Ulrich	S odvahou (pochod)
2.	J. Strauss	Císařský valčík
3.	K. Pádivý	Přehra ke slavnosti
4.	A. Dvořák	Rusalka (fantasie z opery)
5.	B. Smetana	Jiřinková polka
6.	V. Bolf	Zatkulácká polka (sólo na baskřídlovku – V. Slaměník)
7.	M. Machek	Tarantella
8.	E. Carosio	Ritorna (sólo na křídlovku – M. Havelka)
9.	V. Vašíček	Přestavlečká polka
10.	J. Vejvoda	Zelené háje (polka)
11.	Z. Krotíl	Deštivé blues
12.	B. Nikodém	Pedro (passo doble)

13.	V. Vačkář	Šohaj (pochod)
-----	-----------	----------------

25. 8. 1965 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	R. Šálek	Estrádní pochod
2.	P. I. Čajkovskij	Květinový valčík
3.	J. L. Bella	Slavnostní předehra
4.	A. Dvořák	Rusalka (fantasie z opery)
5.	B. Smetana	Baletní hudba z opery Dvě vdovy
6.	K. Balling	Moravský tanec
7.	V. Bolf	Zatkulácká polka (sólo na baskřídlovku – V. Slaměník)
8.	J. Kryl	Amaranta (tango)
9.	E. Dobberschütz	Zvony (polka pro 3 pozauny – hrají B. Kráčmar, A. Kondziolka, J. Gamba)
10.	F. Musel	Radostní den (fox)
11.	Z. Krotíl	Twist, twist, twist
12.	F. Kmoch	Muziky, muziky (pochod)

1. 9. 1965 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Hlaváček	Vítězně vpřed (pochod)
2.	B. Leopold	Flora (valčík)
3.	B. Smetana	Slavnostní předehra
4.	A. Dvořák	Canzonetta (instrumentace – J. Zbožínek)
5.	F. Vondráček	Holka modrooká (sólo na xylofon – J. Takáč)
6.	E. Carosio	Ritorna (sólo na křídlovku – M. Havelka)
7.	K. Kovařovic	Haviřská polka
8.	V. Dobiáš	Polka míru
9.	K. Pádivý	Slovenský tanec
10.	R. Friml	Rose Marie (výňatky)
11.	M. Machek	Bouvardie (tango)
12.	J. Kalach	Jako doma (sousedská)
13.	V. Kyrál	Brigádnická polka

14.	E. Štolc	Šly panenky (pochod)
-----	----------	----------------------

8. 9. 1965 (středa), řídil kpt. *J. Forman*

1.	F. Kmoch	Pode mlejnem (pochod)
2.	J. Malý	Elektrion (valčík)
3.	J. Fučík	Marinarella (předehra)
4.	G. Verdi	Rigoletto (směs z opery)
5.	V. Trojan	La Lumia (passo doble)
6.	J. Lindsay	Aisha (intermezzo)
7.	J. Uhlíř	Sobotecká polka
8.	J. Fučík	Veselí kováři (pochod)

1966 (8 koncertů)

25. 5. 1966 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Fučík	Rázně vpřed (pochod)
2.	R. Urbanec	Květy jara (valčík)
3.	R. Piskáček	Slovácká princezna (předehra)
4.	J. Kofroň	Selanka (sólo na křídlovku – M. Havelka)
5.	J. Valík	Jindřiška, Jaruška (polka)
6.	J. Hudec	Veselí pozaunisté (hráli B. Kráčmar, A. Kondziolka)
7.	J. Fadrhons	Jarní mazurka
8.	E. Bach	Probuzení jara (sólo na baryton – G. Navrátil)
9.	J. Flégl	Polonéza z Hořicka
10.	A. Rulíšek	Skotačivá polka
11.	K. Zelenka	Kvapík ze suity Na naší vesnici
12.	M. Smatek	Artista (pochod)

1. 6. 1966 (středa), řídil kpt. *J. Forman*

1.	V. Dobiáš	10 let (pochod)
2.	P. Lincke	Ó jaro, jak jsi krásné (valčík)

3.	F. v. Suppé	Piková dáma (předehra)
4.	F. Lehár	Paganini (dueto z operety)
5.	A. Dvořák	Rusalka (fantasie z opery)
6.	E. Kálmán	Pojď, cikáne (píseň z operety)
7.	V. Kruliš	Helenka (polka)
8.	F. Škrobák	Pochod gardových tankistů

8. 6. 1966 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Fučík	Pod admirálskou vlajkou (pochod)
2.	F. Kmoch	Pozdrav jara (valčík)
3.	V. Hřímálý	Zakletý princ (předehra)
4.	J. Uhlíř	Romance (sólo na baryton – G. Navrátil)
5.	L. Kubeš	Netolická polka
6.	A. Dvořák	Polonéza Es dur
7.	B. Smetana	Prodaná nevěsta (fantasie)
8.	M. Zelcer	Ruský tanec
9.	M. Machek	Tarantella
10.	K. Sejka	V lesičku (polka)
11.	J. Kalinov	Vivat Praga (pochod)

15. 6. 1966 (středa), řídil kpt. *J. Forman*

1.	V. Vačkář	Triumfální pochod
2.	E. Waldteufel	Estudiantina (valčík)
3.	F. Hervé	Mam'zelle Nitouche (předehra)
4.	J. Praveček	Libuška (polka)
5.	A. Dvořák	Jakobín (fantasie)
6.	J. Flégl	Chřasták (lidový tanec)
7.	K. Vacek	Písničky Karla Vacka (směs)
8.	J. Fučík	Veselí kováři (pochod)

10. 8. 1966 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*
/výstava „Cestovní ruch 66“/

1.	V. Kyrál	Strahov (pochod)
2.	J. Malý	V čarovné noci (valčík)
3.	J. Fučík	Marinarella (předehra)
4.	R. Urbanec	Proč jsi mi lásku (polka)
5.	E. Axman	Šáteček z Moravských tanců
6.	J. Kryl	Ráda, ráda mám (polka)
7.	R. Kubín	Venkovská serenáda
8.	V. Trojan	La Lumia (passo doble)
9.	A. Borovička	Vyhrávala kapela (polka)
10.	F. Kmoch	Česká muzika (pochod)

14. 8. 1966 (neděle), řídil kpt. *J. Foman*
/výstava „Cestovní ruch 66“/

1.	K. Pádivý	Vlasti zdar (pochod)
2.	J. Fučík	Ideály snů (valčík)
3.	J. Strauss	Cikánský baron (předehra)
4.	F. Šmíd	P. I. Čajkovskij (fantasie)
5.	A. Voborský	Z celého srdce (valčík)
6.	L. Kubeš	Netolická polka
7.	R. Piskáček	Perly panny Serafinky (směs z operety)
8.	K. Pádivý	Okolo Súče (směs)
9.	J. Kofroň	Passo doble
10.	J. Mareš	Cesta domů (polka)
11.	V. Kruliš	Helenka (polka)
12.	K. Šťastný	Vojenský pochod

21. 8. 1966 (neděle), řídil mjr. *J. Zbožínek* + pprap. *O. Vymětal*
/výstava „Cestovní ruch 66“/

1.	M. Machek	LUT zdar! (slavnostní znělka)
2.	A. Dvořák	Pražské valčíky
3.	B. Smetana	Tajemství (předehra)

4.	J. Richardi	Španělská rapsodie
5.	F. Vondráček	Holka modrooká (sólo na xylofon – J. Takáč)
6.	M. Příkryl	Valovská polka
7.	J. Strauss	Císařský valčík
8.	M. Machek	Bouvardie (tango)
9.	A. Rulišek	Proto nám kapela (fox)
10.	Z. Krotíl	Deštivé blues
11.	F. Musel	Radostný den (fox)
12.	F. Kmoch	Jarabáček (pochod)

28. 8. 1966 (neděle), řídil kpt. *J. Forman* + pprap. *O. Vymětal*
/výstava „Cestovní ruch 66“/

1.	J. Fučík	Zvuky fanfár (pochod)
2.	I. Ivanovici	Dunajské vlny (valčík)
3.	J. Offenbach	Orfeus v podsvětí (předehra)
4.	G. Verdi	Rigoletto (směs z opery)
5.	F. A. Tichý	Pochod dětské armády (charakteristická skladba)
6.	J. Fučík	Baletky (valčík)
7.	B. Leopold	Praha (fantasie)
8.	E. Kálmán	Pojď, cikáne (píseň z operety)
9.	K. Vacek	Šumařinka (polka, zpívali B. Vávra a V. Slaměník)
10.	V. Šantora	Lidunka (polka, zpívali B. Vávra a V. Slaměník)
11.	F. Musel	Armádě do kroku (pochod)

1967 (18 koncertů)

30. 4. 1967 (neděle), 10–12h, řídil mjr. *J. Zbožínek*
/celostátní přehlídka květin „FLORA 67“/

1.	F. Tomeš	Sláva vítězům (pochod)
2.	B. Leopold	Flora (valčík)
3.	G. Verdi	Nabuccodonosor (předehra)
4.	Z. Fridrich	Valčíkové scherzo

5.	A. Žváček	Polka Pohraniční stráže
6.	P. I. Čajkovskij	Mazurka z baletu Labutí jezero
7.	A. Rulíšek	Proto nám kapela (fox)
8.	V. Bucharov	Poljanka (ruská národní píseň)
9.	J. Hudec	Tovačov (směs hanáckých písní)
10.	K. Vacek	Exelsior (část ze suity Prameny Mar. lázní)
11.	M. P. Musorgskij	Dumka z opery Soročinskaja jarmarka
12.	K. Vacek	Písničky Karla Vacka (směs)
13.	F. Kmoch	Andulko šafářová (pochod)

30. 4. 1967 (neděle), 15–17h, řídil mjr. *J. Zbožínek*
/celostátní přehlídka květin „FLORA 67“/

1.	J. Praveček	Pochod hrdinů
2.	B. Leopold	Flora (valčík)
3.	B. Smetana	Tajemství (předehra k opeře)
4.	J. Malát	Jak mám Tě rád (píseň, sólo na tenor – V. Slaměník)
5.	Z. Fridrich	Valčíkové scherzo
6.	P. I. Čajkovskij	Labutí jezero (fantasie)
7.	A. Žváček	Věnovaná (polka)
8.	M. Zelcer	Ruský tanec
9.	A. Aust	Melodie Václava Vačkáře (směs)
10.	A. Rulíšek	Jesenická polka
11.	V. Vašíček	Přestavlečná polka
12.	Z. F. Tomeš	Na vsi (mazurka)
13.	F. Navara	Tovačovský pochod
14.	F. Kmoch	Můj koníček (pochod)

9. 5. 1967 (úterý), řídil kpt. *J. Forman*
/FLORA 67/

1.	J. Uhlíř	9. květen (pochod)
2.	R. Urbanec	Květy jara (valčík)

3.	B. Smetana	Slavnostní předehra
4.	A. Dvořák	Oči lásky (polka)
5.	J. Kofroň	Passo doble
6.	R. Piskáček	Perly panny Serafinky (směs)
7.	F. Šmíd	P. I. Čajkovskij (fantasie)
8.	F. Lehár	Veselá vdova (směs z operety)
9.	K. Krautgartner	Čert ví proč (fox)
10.	V. Kruliš	Helenka (polka)
11.	F. Škrobák	Pochod gardových tankistů

10. 5. 1967 (středa), řídil kpt. *J. Forman*
/FLORA 67/

1.	V. Vačkář	Snad dnes již (pochod)
2.	A. Voborský	Z celého srdce (valčík)
3.	J. Praveček	Libuška (polka)
4.	A. Boieldieu	Kalif z Bagdádu (předehra)
5.	M. Rhode	Šípková Růženka (intermezzo)
6.	K. Pádivý	Vajnorská polka
7.	J. T. Hall	Snoubení vánek (valčík)
8.	E. Kálmán	Pojď, cikán (píseň z operety)
9.	J. Hudec	Dožínková polka
10.	J. Fučík	Veselí kováři (pochod)

21. 5. 1967 (středa), řídil kpt. *J. Forman* + pprap. *O. Vymětal*

1.	J. Fučík	Sempre avanti (pochod)
2.	F. Kmoch	Pozdrav jara (valčík)
3.	B. Smetana	Tajemství (předehra)
4.	F. Vondráček	Pohádkový svět (intermezzo)
5.	J. Uhlíř	Romance (sólo na baryton – G. Navrátil)
6.	G. Šebek	Bulharský tanec č. 1
7.	J. Strauss	Cikánský baron (předehra)

8.	F. Lehár	Paganini (duet z operety)
9.	E. Curtis	Vzpomínka na Sorento (píseň)
10.	V. Vašíček	Oluška (polka)
11.	L. Kubeš	Netolická polka
12.	A. Aust	Ve sdružení síla (pochod)

7. 6. 1967 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	F. Navara	Radegast (pochod)
2.	I. Dunajevskij	Přípitek z filmu Jaro
3.	Z. F. Tomeš	Lázeňská promenáda (předehra)
4.	V. Bolf	Zatkulácká polka (sólo na tenor – V. Slaměník)
5.	R. Friml	Za tichých nocí (z Písní Závišových, sólo na baryton – G. Navrátil)
6.	J. Hudec	Veselí pozaunisté
7.	P. I. Čajkovskij	Labutí jezero (fantasie)
8.	M. Machek	Opuncie (tango)
9.	G. Vožda	Hanačka (mazurka)
10.	K. Vacek	V podlesí (polka)
11.	J. Vejvoda	Škoda lásky (polka)
12.	F. Kmoch	Česká muzika (pochod)

28. 6. 1967 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	M. Machek	LUT zdar! (slavnostní znělka)
2.	A. Jindra	Pražské plesy (valčík)
3.	M. Zedník	Sváteční předehra
4.	N. Rosso	Il Silenzio (sólo na trubku – K. Bosák)
5.	M. Brož	Nový Kalif z Bagdádu (fox)
6.	E. Bernstein	Sedm statečných (hudba z westernu)
7.	B. Vávra	Obrázky z pouště (část suity)
8.	M. Pascual	Cikánský tanec
9.	M. Böttcher	Vinnetou (hudba z filmu)

10.	J. Glorik	V dobré náladě (passo doble)
11.	J. Musel	Radostný den (fox)
12.	J. Šlitr	Babetta (z filmu Kdyby tisíc klarinetů)

12. 7. 1967 (středa), řídil kpt. *J. Forman*

1.	K. Šťastný	Rekord (pochod)
2.	O. Nedbal	Kavalír (valčík)
3.	A. Rulišek	Pozemský ráj (polka)
4.	F. v. Suppé	Bandité (předehra k operetě)
5.	A. Rulišek	Proto nám kapela (fox)
6.	I. Ivanovici	Dunajské vlny (valčík)
7.	R. Piskáček	Perly panny Serafinky (směs z operety)
8.	K. Vacek	Písničky Karla Vacka (směs)
9.	Z. Tomeš	Na pěšince (polka)
10.	Z. Tomeš	Sláva vítězům (pochod)

19. 7. 1967 (středa), řídil kpt. *J. Forman*

1.	K. Pádivý	Bartvay (pochod)
2.	J. Fučík	Baletky (valčík)
3.	W. Wallace	Maritana (předehra k opeře)
4.	J. Flégl	Chřasták (lidový tanec)
5.	J. Uhlíř	Sobotecká polka
6.	R. Friml	Rose Marie (směs z operety)
7.	J. Praveček	Vzpomínání (valse amoroso)
8.	V. Kruliš	Jitřenka (mazurka)
9.	J. Vejvoda	Kvetou máky (polka)
10.	F. Kmoch	Jara mláďí (pochod)

26. 7. 1967 (středa), řídil kpt. *J. Forman*

1.	J. Fučík	Zvuky fanfár (pochod)
2.	K. Pádivý	Na břehoch Oravy (valčík)

3.	F. v. Suppé	Krásná Galathea (předehra)
4.	V. Vašíček	Štěbetalka (polka)
5.	V. Vašíček	Směs hanáckých písní
6.	A. Dvořák	Valčík č. 1
7.	K. Pádívý	Okolo Súče (směs)
8.	P. Dietrich	Konvalinka (sólo na xylofon – J. Takáč)
9.	V. Kruliš	Helenka (polka)
10.	L. Kubeš	Netolická polka
11.	J. Fadrhons	Trubač jízdy (pochod)

28. 7. 1967 (pátek), řídil kpt. *J. Forman*
/FLORA 67/

1.	V. Vačkář	Snad dnes již (pochod)
2.	R. Urbanec	Květy jara (valčík)
3.	A. Boieldieu	Kalif z Bagdádu (předehra)
4.	A. Dvořák	Oči lásky (polka)
5.	R. Piskáček	Perly panny Serafinky (směs)
6.	J. Kofroň	Passo doble
7.	R. Friml	Za tichých nocí (sólo na baryton – G. Navrátil)
8.	E. Kálmán	Pojď, cikán (píseň z operety)
9.	A. Aust	Písničky Václava Vačkáře (směs)
10.	J. Hotový	Zvoneček (polka)
11.	E. Schuster	Pražská mazurka
12.	J. Fučík	Veselí kováři (pochod)

29. 7. 1967 (sobota), řídil kpt. *J. Forman*

1.	J. Fučík	Zvuky fanfár (pochod)
2.	I. Ivanovici	Dunajské vlny (valčík)
3.	J. Strauss	Cikánský baron (předehra)
4.	F. Vondráček	Pohádkový svět (intermezzo)
5.	F. Lehár	Paganini (duet z operety)

6.	K. Pádivý	Vajnorská polka
7.	B. Leopold	Praha (směs)
8.	A. Voborský	Z celého srdce (valčík)
9.	M. Rhode	Šípková Růženka (intermezzo)
10.	F. A. Tichý	Pochod dětské armády
11.	J. Škabrada	Janička tančí (polka)
12.	A. Aust	Ve sdružení síla (pochod)

30. 7. 1967 (neděle), řídil kpt. *J. Forman*
/FLORA 67/

1.	J. Biskup	Kupředu (pochod)
2.	K. Pádivý	Na brehoch Oravy (valčík)
3.	F. v. Suppé	Krásná Galathea (předehra)
4.	G. Šebek	Bulharský tanec č. 1
5.	J. Flégl	Chřasták (lidový tanec)
6.	B. Nikodém	Pedro (passo doble)
7.	J. T. Hall	Snoubení vánků (valčík)
8.	R. Friml	Rose Marie (směs)
9.	V. Kruliš	Jitřenka (mazurka)
10.	V. Kruliš	Helenka (polka)
11.	L. Kubeš	Netolická polka
12.	J. Fučík	Veselí kovářů (pochod)

30. 7. 1967 (neděle), řídil kpt. *J. Forman*
/FLORA 67/

1.	K. Pádivý	Bartvay (pochod)
2.	F. Kmoch	Pozdrav jara (valčík)
3.	W. Wallace	Maritana (předehra)
4.	F. Lehár	Veselá vdova (směs)
5.	V. Vašíček	Oluška (polka)
6.	V. Šantora	Lidunka (polka)

7.	J. Fučík	Baletky (valčík)
8.	R. Piskáček	Perly panny Serafínky (směs)
9.	K. Pádivý	Okolo Súče (směs)
10.	F. Kmoch	Jara mládí (pochod)

31. 7. 1967 (pondělí), řídil kpt. *J. Forman*
/FLORA 67/

1.	J. Fadrhons	Gardovým tankistům (pochod)
2.	I. Ivanovici	Dunajské vlny (valčík)
3.	A. Boieldieu	Kalif z Bagdádu (předehra)
4.	A. Dvořák	Oči lásky (polka)
5.	K. Vacek	Písničky Karla Vacka (směs)
6.	R. Piskáček	Perly panny Serafínky (směs)
7.	A. Voborský	Z celého srdce (valčík)
8.	J. Praveček	Libuška (polka)
9.	J. Kofroň	Passo doble
10.	A. Aust	Melodie Václava Vačkáře (směs)
11.	A. Aust	Ve sdružení síla (pochod)

20. 9. 1967 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Praveček	Pochod hrdinů
2.	K. Vacek	Zářivé jitro (valčík)
3.	J. N. Škroup	Chudý kejklíř (předehra)
4.	M. Machek	Bouvardie (tango)
5.	M. Machek	Opuncie (tango)
6.	A. Aust	Vzpomínky na Karla Hašlera (směs)
7.	F. Musel	Radostný den (fox)
8.	K. Vacek	V podlesí (polka)
9.	J. Vejvoda	Škoda lásky (polka)
10.	B. Nikodém	Pedro (passo doble)
11.	F. Kmoch	Můj koníček (pochod)

29. 9. 1967 (pátek), řídil mjr. *J. Zbožinek*
/FLORA/

1.	B. Smetana	Gaudeamus (pochod)
2.	J. Matys	Abiturienti (valčík)
3.	V. Bolf	Zatkulácká polka (na tenor – Z. Ducháček)
4.	J. Vejvoda	Škoda lásky (polka)
5.	M. Machek	Bouvardie (tango)
6.	M. Machek	Opuncie (tango)
7.	K. Vacek	V podlesí (polka)
8.	K. Vacek	Zářivé jitro (valčík)
9.	A. Žváček	Věnovaná (polka)
10.	J. Praveček	Pochod hrdinů

5. 10. 1967 (čtvrtek), řídil mjr. *J. Zbožinek*

1.	M. Machek	LUT zdar! (znělka)
2.	J. Strauss	Císařský valčík
3.	J. Fučík	Marinarella (předehra)
4.	V. Bolf	Zatkulácká polka (na tenor – Z. Ducháček)
5.	J. Malát	Jak mám Tě rád (píseň, sólo na tenor – V. Slaměnik)
6.	J. Kofroň	Passo doble
7.	E. Kudelásek	Veselá estráda (kvapík)
8.	A. Aust	Vzpomínky na Karla Hašlera (směs)
9.	J. N. Škroup	Chudý kejklíř (předehra)
10.	B. Nikodém	Pedro (passo doble)
11.	K. Vacek	V podlesí (polka)
12.	P. I. Čajkovskij	Mazurka z baletu Labutí jezero
13.	A. Žváček	Polka Pohraniční stráž
14.	F. Kmoč	Česká muzika (pochod)

1968 (6 koncertů)

9. 5. 1968 (čtvrtek), řídil kpt. *J. Forman*

1.	J. Uhlíř	9. květen (pochod)
2.	F. Kmoch	Pozdrav jara (valčík)
3.	J. Strauss	Cikánský baron (předehra)
4.	J. Malát	Jak mám Tě rád (píseň, tenor – V. Slaměník)
5.	L. Kubeš	Netolická polka
6.	J. Hlaváček	Pochod míru
7.	R. Urbanec	Květy jara (valčík)
8.	B. Leopold	Mosaika ze skladeb A. Dvořáka
9.	R. Friml	Za tichých nocí (píseň, baryton – G. Navrátil)
10.	J. Labský	Májový sen (píseň, křídlovka – M. Havelka, P. Jelínek, tenor – V. Slaměník, baryton – G. Navrátil)
11.	V. Kruliš	Helenka (polka)
12.	F. Škrobák	Pochod gardových tankistů

15. 5. 1968 (středa), řídil kpt. *J. Forman*

1.	I. Dunajevskij	Pochod z filmu Jaro
2.	A. Jindra	Pražské plesy (valčík)
3.	G. Verdi	Nabuccodonosor (předehra)
4.	J. Uhlíř	Romance (baryton – G. Navrátil)
5.	A. Dvořák	Slovanský tanec č. 3
6.	K. Kovařovic	Haviřská polka
7.	V. Trojan	Za svítání (sousedská)
8.	A. Žváček	Věnovaná (polka)
9.	J. Hudec	U splavu (polka)
10.	F. Kmoch	Jara mládí (pochod)

29. 5. 1968 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	A. Dvořák	Slavnostní pochod
2.	A. Modr	Máj, krásný máj (valčík)
3.	J. N. Škroup	Chudý kejklíř (předehra)

4.	M. S. Trnavský	Růžičky (píseň)
5.	A. Dvořák	Slovanský tanec č. 8
6.	F. Rösner	Slavnostní polonéza
7.	E. Grieg	Solvejžina píseň (z II. suity Peer Gynt)
8.	J. Hudec	Dožínková polka
9.	J. Škabrada	Upřímný dar (polka)
10.	M. Machek	Bouvardie (tango)
11.	K. Sejk	V lesíčku (polka)
12.	F. Kmoch	Andulko šafářová (pochod)

5. 6. 1968 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Suk	V nový život (pochod)
2.	D. Šostakovič	Slavnostní předehra
3.	A. Dvořák	Valčík č. 1
4.	A. Dvořák	Slovanský tanec č. 1
5.	B. Smetana	Naším děvám (polka)
6.	K. Pádivý	Hore Váhom, dolu Váhom (směs slovenských písní)
7.	A. Žváček	Polka Pohraniční stráže
8.	J. Kalach	Jako doma (sousedská)
9.	F. Kmoch	Můj koníček (pochod)

19. 6. 1968 (středa), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Ulrich	Spartakus (pochod)
2.	J. Strauss	Císařský valčík
3.	F. Rösner	Ječmínek (předehra k pohádkové hře)
4.	R. di Napoli	Penso (italská populární melodie, sólo na křídlovku – M. Havelka)
5.	A. Dvořák	Slovanský tanec č. 5
6.	B. Smetana	Jiřinková polka
7.	F. Navara	Tažní ptáci
8.	M. Machek	Opuncie (tango)

9.	A. Rulíšek	Skotačivá polka
10.	A. Žváček	Zlatulka (polka)
11.	K. Vacek	Písničky Karla Vacka (směs)
12.	F. Kmoch	Jarabáček (pochod)

31. 7. 1968 (středa), řídil kpt. *J. Forman*

1.	A. Aust	Ve sdružení síla (pochod)
2.	J. Fučík	Země snů (valčík)
3.	F. v. Suppé	Piková dáma (předehra)
4.	E. Grieg	Holdovací pochod
5.	J. Fadrhons	V pohádkové noci (intermezzo)
6.	V. Hrubý	Dostaveníčko u Lehára (směs)
7.	P. Lincke	Lysistrata (idyla)
8.	J. Fučík	Florentinský pochod

1969 (3 koncerty)

4. 5. 1969 (neděle), řídil kpt. *J. Forman*
/FLORA/

1.	R. Obruča	Pod praporem svobody (pochod)
2.	J. T. Hall	Snoubení vánek (valčík)
3.	V. Kruliš	Helenka (polka)
4.	F. Hervé	Mam'zelle Nitouche (předehra)
5.	A. Žváček	Hanačka (polka)
6.	A. Žváček	Jehlička (polka)
7.	K. Pádivý	Vlasti zdar (pochod)
8.	K. Elbert	Slovenský tanec (z operety Z přístavu do přístavu)
9.	V. Vačkář	Večer na moři (valčík)
10.	R. Friml	Za tichých nocí (píseň, sólo na baryton – G. Navrátil)
11.	K. Vacek	Písničky Karla Vacka (směs)
12.	L. Kubeš	Netolická polka

13.	E. Kálmán	Pojď, cikán (píseň z operety Hraběnka Marica)
14.	F. Škrobák	Svorně k cíli (pochod)

10. 5. 1969 (sobota), 14.30–16.30h, řídil mjr. *J. Zbožínek*
/FLORA/

1.	R. Šálek	Estrádní pochod
2.	A. Dvořák	Slovanský tanec č. 12
3.	M. S. Trnavský	Růžičky (píseň, zpívala L. Jonáková, členka operety DOS)
4.	J. Malát	Jak mám Tě rád (píseň, zpíval L. Vaněk, člen VH Olomouc)
5.	J. Praveček	Jarní idylka (sólo na křídlovku – M. Havelka)
6.	A. Lang	Granada (píseň, zpíval V. Slaměník, člen VH Olomouc)
7.	E. Kálmán	Píseň Sylvy (z operety Čardášová princezna)
8.	M. Machek	Capriccio – Jarní příroda
9.	M. Machek	Taneční suita (Bouvardie – tango, Má láska – romance a slow, Klaunovy rozmary – bounce)
10.	F. Lehár	Vilja (píseň z operety Veselá vdova, zpívala L. Jonáková)
11.	K. Hašler	Po starých zámeckých schodech (píseň, zpíval G. Navrátil, člen VH Olomouc)
12.	A. Rulíšek	Proto nám kapela (fox-polka, zpíval V. Slaměník)
13.	F. Lehár	Své srdce Tobě dám (píseň z operety Země úsměvů, zpíval L. Vaněk)
14.	M. Machek	Veselo, veselúčko (polka)
15.	R. Piskáček	Ty české panenky (píseň z operety Perly panny Serafínky, zpíval V. Slaměník)
16.	F. Lehár	Nikdo v celém světě (duet z operety Paganini, zpívali L. Jonáková a L. Vaněk)
17.	T. Rupprecht	Don Quijotte (pochod)

30. 8. 1969 (sobota), 20–21h, řídil mjr. *J. Zbožínek* + kpt. *J. Forman*
/FLORA/

1.	A. Dvořák	Měsíčku na nebi (árie z opery Rusalka, zpívala L. Jonáková, členka operety DOS)
2.	B. Smetana	Vstup Dalibora z opery Dalibor (zpíval F. Šifta, sólista opery DOS)
3.	J. Malát	Jak mám Tě rád (píseň, zpíval L. Vaněk, člen VH Olomouc)
4.	E. Kálmán	Píseň Sylvy (z operety Čardášová princezna, zpívala J. Bézová, sólistka operety DOS)

5.	J. Strauss	Vstupní píseň Barinkaye z operety Cikánský baron (zpíval F. Šifta)
6.	F. Lehár	Vilja (píseň z operety Veselá vdova, zpívala L. Jonáková)
7.	F. Loewe	Chtěla bych tančit jen (z muzikálu My Fair Lady, zpívala J. Bézová)
8.	F. Lehár	Své srdce Tobě dám (píseň, zpíval L. Vaněk)
9.	F. Lehár	Líbám ženy vás tak rád (píseň z operety Paganini, zpíval F. Šifta)
10.	F. Lehár	Nikdo v celém světě (duet z operety Paganini, zpívali L. Jonáková a L. Vaněk)
11.	F. Lehár	Housle hrají (duet z operety Veselá vdova, zpívali J. Bézová a F. Šifta)

1970 (5 koncertů)

25. 6. 1970 (čtvrtek), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	J. Fučík	Vjezd gladiátorů (pochod)
2.	V. Vacek	Zářivé jitro (valčík)
3.	A. Dvořák	Slovanský tanec č. 10
4.	B. Smetana	Prodaná nevěsta (fantasie)
5.	A. Žváček	Jehlička (polka)
6.	Yoshitomo (K. Zimmer)	Japonský lampiónový pochod
7.	K. Pádivý	Sarba (rumunský tanec)
8.	A. Žváček	Prostějovská polka
9.	R. Nováček	Castaldo (pochod)

2. 7. 1970 (čtvrtek), řídil mjr. *J. Zbožínek*

1.	A. Dvořák	Slavnostní pochod
2.	J. Strauss	Císařský valčík
3.	A. Dvořák	Slovanský tanec č. 4
4.	P. I. Čajkovskij	Mazurka z baletu Labutí jezero
5.	B. Smetana	Prodaná nevěsta (fantasie)
6.	I. Tiardovič	Splitský akvarel
7.	F. Prečan	Hanácký jubilant (polka)
8.	V. Vačkář	Vzpomínka na Zbiroh (serenáda)

9.	M. Machek	Cikánské tanec
10.	V. Vašíček	Pozdrav z Hané (valčík)
11.	F. Kmoch	Můj koníček (pochod)

9. 7. 1970 (čtvrtek), řídil kpt. *J. Forman*

1.	R. Obruča	Pod praporem svobody (pochod)
2.	F. Lehár	Zlato a stříbro (valčík)
3.	B. Kéler	Veseloherní předehra (instrumentace – J. Forman)
4.	J. Lindsay	Aisha (japonské intermezzo)
5.	I. Zajc	Nikola Zrinski (fantasie)
6.	V. Vašíček	Pozdrav z Hané (valčík)
7.	I. Prečan	Hanácký jubilant (polka)
8.	W. Kaufmann	Pochod Lidové milice NDR

23. 7. 1970 (čtvrtek), řídil mjr. *J. Zbožíněk*
Stejný program jako 2. 7. 1970

30. 7. 1970 (čtvrtek), řídil kpt. *J. Forman*

1.	?	Moskva (pochod)
2.	J. T. Hall	Snoubení vánků (valčík)
3.	J. Strauss	Cikánský baron (předehra)
4.	E. Carosio	Ritorna (píseň, sólo na křídlovku – M. Havelka)
5.	R. Piskáček	Perly panny Serafinky (směs z operety)
6.	F. A. Tichý	Pochod dětské armády
7.	J. Hudec	Rozpustilé klarinety (hráli F. Vnuk a L. Vaněk)
8.	L. Kubeš	Nechod' k nám (polka)
9.	J. Fučík	Veselí kováři (pochod)

1971 (6 koncertů)

6. 5. 1971 (čtvrtek), řídil mjr. *J. Zbožíněk*
/FLORA/

1.	A. Aust	Ve sdružení síla (pochod)
----	---------	---------------------------

2.	M. Zedník	Olomoucký valčík
3.	Z. F. Tomeš	Lázeňská přehra
4.	J. Čapka-Drahlovský	Moravský tanec č. 3
5.	M. Zedník	Letní suita (U vody; Slunečný den; Buď zdrávo, léto)
6.	B. Sedláček	Východní tanec z filmu Princezna se zlatou hvězdou
7.	N. Rimskij-Korsakov	Hymnus slunci z opery Zlatý kohoutek
8.	J. Kryl	Růže stolistá (tango)
9.	J. Kryl	Zítra mi bude padesát (polka)
10.	M. Přikryl	Passo doble
11.	K. Vacek	Písničky Karla Vacka (směs)
12.	F. Kmoch	Můj koníček (pochod)

7. 5. 1971 (pátek), řídil mjr. *J. Zbožinek*
/FLORA/

Pořad stejný jako 6. 5. 1971

10. 6. 1971, řídil mjr. *J. Zbožinek*

1.	M. Přikryl	Ať zní naše píseň (pochod Západního vojenského okruhu)
2.	J. Uhlíř	Pozdrav jara (koncertní valčík)
3.	R. Piskáček	Slovácká princezna (přehra k operetě)
4.	M. Juchelka	Landovská polka (sólo pro 2 křídlovky, tenor a baryton; hráli M. Havelka, P. Rosmaník, Z. Ducháček, G. Navrátil)
5.	J. Kalach	Jako doma (sousedská)
6.	A. Žváček	Na Hané (polka)
7.	A. Aust	Melodie Václava Vačkáře (směs)
8.	V. Dobiáš	Polka míru
9.	O. Sullivan	Píseň francouzských přístavních dělníků
10.	F. Kmoch	Můj koníček (pochod)

17. 6. 1971, řídil mjr. *J. Zbožinek*

1.	A. Aust	Ve sdružení síla (pochod)
2.	M. Zedník	Olomoucký valčík

3.	Z. F. Tomeš	Lázeňská promenáda (předehra)
4.	J. Čapka-Drahlovský	Moravský tanec č. 3 (instrumentace – J. Zbožínek)
5.	A. Žváček	Polka Pohraniční stráž
6.	N. Rimskij-Korsakov	Hymnus slunci z opery Zlatý kohoutek
7.	M. Zedník	Letní suita (U vody; Slunečný den; Buď zdrávo, léto)
8.	B. Škoda	Jubilejní valčík (věnováno k 10. výročí vzniku Lidové konzervatoře Olomouc, řídil autor)
9.	A. Žváček	Věnovaná (polka)
10.	B. Sedláček	Východní tanec z filmu Princezna se zlatou hvězdou
11.	K. Šťastný	Vítěznou cestou (pochod)

28. 8. 1971 (sobota), řídil mjr. *J. Zbožínek*
/Den květů – 2 koncerty, výběr skladeb/

1.	M. Smatek	Artista (pochod)
2.	I. Dunajevskij	Pochod z filmu Cirkus
3.	B. Smetana	Naším děvčám (polka)
4.	B. Smetana	Jiřinková polka
5.	A. Dvořák	Slovanský tanec č. 3
6.	A. Dvořák	Pražské valčíky
7.	K. Pádívý	Starý náš (směs slovenských písní)
8.	A. Aust	Vzpomínky na Karla Hašlera (směs)
9.	M. Indrák	Pikador (passo doble)
10.	M. Machek	Bouvardie (tango)
11.	M. Machek	Opuncie (tango)
12.	J. Kryl	Růže stolistá (tango)
13.	E. Kálmán	Čardášová princezna (píseň z operety)
14.	J. Vejvoda	Kvetou máky (polka)
15.	A. Žváček	Na Hané (polka)
16.	P. Dietrich	Konvalinka (mazurka pro xylofon, sólo na xylofon – J. Takáč)
17.	B. Leopold	Flora (koncertní valčík)

18.	M. Přikryl	Passo doble
19.	F. Kmoch	Jarabáček (pochod)
20.	F. Kmoch	Česká muzika (pochod)